

OPERATIVT PROGRAM INOM MÅLET INVESTERING FÖR SYSSLSÄTTNING OCH TILLVÄXT

CCI	2014SE16RFOP008
Titel	Övre Norrland
Version	1.2
Första året	2014
Sista året	2020
Stödberättigande från	2014-jan-01
Stödberättigande till	2023-dec-31
Kommissionens beslutsnummer	C(2014)9943
Kommissionens beslutsdatum	2014-dec-15
Medlemsstatens beslut om ändring nr	
Datum för medlemsstatens beslut om ändring	
Datum för ikraftträdande av medlemsstatens beslut om ändring	
Nuts-regioner som omfattas av det operativa programmet	SE33 - Övre Norrland

1. STRATEGI FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMETS BIDRAG TILL UNIONENS STRATEGI FÖR SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA OCH FÖR ATT UPPNÅ EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING

1.1 Strategi för det operativa programmens bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1.1.1 Beskrivning av programmets strategi för att bidra till att uppfylla unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och till att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Europa 2020 är EUs gemensamma utvecklingsstrategi och ett ramverk för tillväxt och sysselsättning. Strategin har tre inriktningar: smart, hållbar och inkluderande tillväxt. Smart tillväxt fokuserar på utvecklingen av en ekonomi baserad på kunskap och innovation. Hållbar tillväxt lyfter fram behovet av en mer resurseffektiv, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi. Inkluderande tillväxt ska stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och ökad social och territoriell sammanhållning. Inriktningarna tydliggörs genom fem målrubriker för sysselsättning, utbildning, utanförskap, forskning samt klimat och energi.

I EU:s förordning anges elva tematiska mål för genomförandet av strukturfondsprogrammen[1], varav tio är valbara för de mest utvecklade länderna inom EU, däribland Sverige:

1. Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation
2. Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik
3. Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag
4. Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer
5. Att främja anpassning, riskförebyggande och riskhantering i samband med klimatförändringar
6. Att bevara och skydda miljön och främja ett effektivt resursutnyttjande
7. Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur
8. Att främja hållbar och kvalitativ sysselsättning och arbetskraftens rörlighet
9. Att främja social delaktighet och bekämpa fattigdom och all diskriminering
10. Att investera i utbildning, vidareutbildning och yrkesutbildning för färdigheter och livslångt lärande

Partnerskapsöverenskommelsen

Partnerskapsöverenskommelsen utgör det nationella strategiska ramverket för den kommande strukturperioden och anger inriktning och prioriteringar som grund för fondernas användning. En nära koppling ska därför finnas till det operativa programmet. Analysen i Sveriges partnerskapsöverenskommelse betonar särskilt följande aspekter:

Sverige blir allt mer globaliserat och konkurrensutsatt, vilket ställer krav på välutbildad arbetskraft, högkvalitativ forskning och innovation samt välfungerande infrastruktur. Utbildningsnivå har stor betydelse för arbetsmarknadens, regionens och samhällets utvecklings- och omvandlingsförmåga. Det finns en regional obalans i fördelningen av högutbildade, vilket har konsekvenser för den långsiktiga regionala utvecklingen. FoU-investeringarna inom framförallt privat sektor behöver öka och den entreprenöriella kompetensen behöver utvecklas, inte minst på landsbygden samt bland ungdomar, kvinnor och utrikes födda. Profilering av framstående universitet och ökad samverkan med aktörer från näringslivet är vidare önskvärt.

Regeringen har en vision om att Sverige 2050 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Utmaningen är att kombinera tillväxt med en minskning av koldioxidutsläpp, vilket dock flera regioner har lyckats med under de senaste åren. Växthusgasutsläppen varierar stort regionalt, vilket huvudsakligen beror på skillnader i näringslivsstruktur. Inrikes transporter står för en tredjedel av utsläppen. Sverige påverkas kraftigt av ett förändrat klimat och konsekvenserna varierar med lokala och regionala förutsättningar. Exempelvis kommer översvämningensrisken i sjöar och vattendrag öka. Omställningsarbetet till ett mer hållbart energisystem och en hållbar näringslivsutveckling utgör en grund för teknik-, produkt- och tjänsteutveckling samt i förlängningen ökad sysselsättning och företagande.

Sysselsättningspolitikens viktigaste målsättning är att varaktigt öka sysselsättningen. Ökningen behöver främst ske i grupper med svag förankring på arbetsmarknaden, såsom unga och utrikes födda. Kvinnors sysselsättningsgrad behöver också öka. Ökande arbetslöshet under de senaste åren har slagit hårt mot alla regioner och befolkningsgrupper, men unga, utrikes födda, personer med funktionsnedsättning och korttidsutbildade har drabbats särskilt. Långtidsarbetslösheten har också ökat och innebär i dag en betydande strukturell utmaning. Demografisk utveckling och åldrande befolkning medför problem med en långsiktigt hållbar arbetskraftsförsörjning.

Det finns en stor obalans i fråga om var i landet den ekonomiska aktiviteten är lokaliserad. Storstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö) står tillsammans för 57 procent av BNP, men 40 procent av den reala BNP-tillväxten skedde utanför dessa regioner under perioden 2000–2010. De glesbefolkade delarna av landet har varaktiga utmaningar relaterade till den lokala marknadens funktionssätt och tillgängligheten till andra nationella och internationella marknader. Glesheten medför högre kostnader för offentliga och kommersiella servicefunktioner, som är viktiga för invånarna och det lokala näringslivet. Städerna har stor betydelse som utvecklingsmotorer för sina omgivande regioner. Det är därför viktigt att se på städer i ett funktionellt regionperspektiv. Brister i transportinfrastrukturen kan begränsa omställningen och internationaliseringen av det regionala näringslivet. Tillgång till bredband med hög överföringshastighet är en central faktor för att stimulera nya affärsmöjligheter, tjänster och innovationer. För landsbygd och andra glest befolkade regioner är goda elektroniska kommunikationer särskilt viktiga för tillväxt, företagande och boende.

Analysen för Partnerskapsöverenskommelsen poängterar följande utmaningar för Övre Norrland: Glest befolkat med långa avstånd, behov av utvecklad transportinfrastruktur samt bredbandsutbyggnad som är viktig för företagets konkurrenskraft samt låg FoU intensitet. Dessa utmaningar beskrivs inom respektive insatsområde i programdokumentet, huvudsakligen inom kapitel 1, 2 och 6.

I regeringens riktlinjer för programframtagandet beskrivs hur de regionala strukturfondsprogrammen ska koncentreras mot ett fåtal prioriteringar, i linje med Partnerskapsöverenskommelsen. 70 procent av medlen till den regionala fonden ska avsättas till de tematiska målen 1 - 3, 13 procent till det tematiska målet 4. För resterande medel (17 procent) får som mest tre av de tematiska målen 5–10 väljas, dock har regeringen förordat tematiskt mål 7. De särskilda medel som avsätts för EU:s glest befolkade områden, dit Övre Norrland tillhör, får fördelas valfritt mellan de tematiska målen 1–4 och 7.

Samordningen mellan EU:s olika fonder och program ska stärkas under programperioden. Det innebär att det regionala strukturfondsprogrammet ska främja synergier med andra fonder och program och undvika överlappningar för att europeiska, nationella och regionala satsningar ska komplettera varandra.

Det regionala strukturfondsprogrammet ska bidra till sektorssamordning och hänsyn ska också tas till den potential som kan finnas i form av samarbete med angränsande regioner och länder. EU:s strategi för Östersjöregionen har till syfte att möta de gemensamma utmaningar som länderna i Östersjöregionen står inför. Strategin har tre huvudmål: rädda havsmiljön, länka samman regionen och öka välbefindandet. Under programperioden 2014-2020 ska en samordning mellan de makroregionala prioriteringarna och insatserna i det regionala strukturfondsprogrammet möjliggöras. I kapitel 4.4 beskrivs de samarbetsåtgärder inom EU:s strategi för Östersjöregionen som kan stödjas genom det regionala strukturfondsprogrammet.

Regionala förutsättningar

Programområdet Övre Norrland omfattar Norrbottens och Västerbottens län. Regionen är del av Europas NSPA område (Northern Sparsely Populated Areas). Området utgör cirka 10% av EUs totala landareal men mindre än 0,5% av EU:s totala befolkning bor i regionen (mindre än 8 invånare per kvadratkilometer). Övre Norrland inkluderar delar av Sápmi, det geografiska område som är samernas historiska bosättningsområde. Efter kusten, från norr till söder, sträcker sig den Bottniska Korridoren. Den utgör en av EUs prioriterade transportsträckor och ingår därför i TEN-T Core Network.

Regionens tre universitet (Umeå universitet, Luleå tekniska universitet och Sveriges lantbruksuniversitet) är en grogrund för utveckling och etablering av kunskapsintensiva företag. I de större städerna är tjänstenäringarna en betydande del av näringslivet. Städerna spelar en viktig roll som tillväxtmotorer i regionen. I andra delar är näringslivsstrukturen kopplad mot den kraftigt växande råvaruindustrin och besöksnäringen, där stora investeringar görs.

Regionen präglas av långa avstånd, gles befolkningsstruktur och en åldrande och minskande befolkning. Samtidigt är det ett område som är rikt på naturliga resurser, som mineraler, skogar och energiförsörjning, som bidrar till tillväxt och hållbar utveckling i

hela Europa. Regionens näringsliv och kunskapsorganisationer använder och/eller utmanar klimatmässiga och geografiska förutsättningar som kyla, mörker, avstånd, demografi och gleshet för att skapa innovationer och företag. Regionens styrkor handlar om genuina fördelar i förhållande till andra regioner i Europa och övriga världen, nedan formulerade som fokusområden för smart specialisering.

Fokusområden för smart specialisering

Övre Norrland har utvecklat arbetet med smart specialisering i de länsvisa utvecklings- och innovationsstrategierna. Arbetet med programområdets strategier för smart specialisering har föregåtts av analysarbete, erfarenheter från tidigare programperioder och förankring av synsätt och prioriteringar. Genom samarbete och synergier inom och mellan program och fonder kommer Övre Norrland att under programperioden 2014-2020 bidra till utvecklingen av sina regionala styrkeområden. Insatser inom det regionala strukturfondsprogrammet ska utgå ifrån följande fokusområden för smart specialisering:

- Innovationer inom hälso- och sjukvård
- Life Science
- Teknik- och tjänsteutveckling inom industrin
- Testverksamhet
- Hållbar energi och miljöteknik
- Upplevelsenäringsar och kulturella och kreativa näringar
- Digitala tjänstenäringsar för smart region

Skärningspunkter

En metod att tillämpa i syfte att stärka regionens fokusområden är så kallade skärningspunkter. Forskning visar att när ett kompetensområde eller bransch korsar ett annat område kan nya innovationer, eller så kallade innovativa språng, uppstå.[2] Det finns därmed en potential för framtida innovationer genom att främja möten inom och mellan branscher och olika typer av företag, organisationer och kompetensområden. Ett exempel på en skärningspunkt är industrins teknik- och tjänsteutveckling, som efterfrågar applikationer och andra IKT-lösningar, vilket bland annat kan erbjudas av aktörer inom den kreativa sektorn. Skärningspunkter kan också bidra till ökad jämställdhet om traditionellt könsuppdelade branscher möts. Projekt som bidrar till skärningspunkter inom och mellan fokusområdena kommer att prioriteras.

Innovationer inom hälso- och sjukvård

Produkt- och tjänsteutveckling i både privat och offentlig verksamhet med koppling till hälso- och sjukvård är ett tillväxtområde med stor nationell och internationell utvecklingspotential. En regional struktur för klinisk forskning och kliniska prövningar har byggts upp. Genom samarbete med universitet och näringsliv stimuleras innovationskraft, idéutveckling och entreprenörskap inom hälso-, sjukvårds- och omsorgssektorn och inom områdena medicinsk teknik, sport och hälsa.

Life Science

Industrin inom läkemedel, bioteknik och medicinteknik utvecklas i hög grad genom kontinuerlig kontakt mellan näringslivet, universitet och högskolor. I regionen finns kvalificerad forskning inom medicinsk cell- och molekylärbiologi, samt en väl utvecklad bioteknik och medicinsk teknik med informations- och kommunikationsteknik som stöd. Regionens biobanker och flergenerationsdata omfattar unika populationsbaserade biobanksmaterial med mycket långa uppföljningstider och upprepade prover. Digitalisering och länkning av data utförs med väl beprövade system och högt ställda kvalitetskrav.

Teknik- och tjänstutveckling inom industrin

Basindustrins efterfrågan på teknik- och tjänstutveckling kan bidra till att stärka konkurrenskraften hos regionens små och medelstora företag. I samarbeten mellan regionens basindustri/processindustri, forskning och företag skapas förutsättningar som ska leda till att Övre Norrland intar en global position vad gäller kunskapsintensiv industriell utveckling.

Hållbart nyttjande av naturresurser i kombination med ledande informations- och kommunikationsteknikutveckling där spetsforskning går hand i hand med industrin har bidragit till att Övre Norrland har en världsledande position inom högteknologisk processindustri inom såväl gruv- mineral- och skogsnäring samt återvinning.

Utvecklingsområden finns i relation till bland annat skogs- och träteknik, gruv- och mineralteknik, digital teknik, industriell design, skogsnäring, växt- och skogsbioteknik och processteknik. Regionen har genom sina råvarutillgångar, industri samt forsknings- och utvecklingskompetens unika tillväxtförutsättningar och stora möjligheter till ytterligare förädling av basindustrins produkter. Bland annat eftersträvas en utveckling av användningen av biomassa, liksom träindustriella processer och metoder, från skog till färdig träprodukt, genom utökad FoU. Inom regionen eftersträvas även en position på den internationella marknaden för framtida träbyggnadsteknik och klimatanpassat byggande.

Testverksamhet

Test- och övningsverksamhet är ett område med stor tillväxtpotential där regionens naturliga förutsättningar, i kombination med kompetens och teknikhöjd, ger konkurrensfördelar. I regionen finns unika möjligheter att bedriva testverksamhet med tillgång till stora arealer som är glest befolkade och med ett stabilt vinterklimat med kyla, ren luft och fritt luftrum. Branschen som innefattar bil- och komponenttestverksamhet har under de senaste åren uppvisat en snabb utveckling. Förutsättningarna för prövning av material, system och personal under olika klimatförhållanden är goda och det finns goda möjligheter att expandera test- och övningsverksamhet till andra branscher, bland annat flyg- och rymdindustrin, tåg, mobil kommunikation samt risk och säkerhet.

Hållbar energi och miljöteknik

Övre Norrland kommer att få nya möjligheter till hållbar tillväxt genom arbetet för att utveckla förnybara energikällor. Det är av vikt att utveckla nödvändig kunskap och

teknik vad gäller användningen av förnybara energikällor och effektivisering av industriprocesser och energianvändning. Miljöteknik och miljöinnovationer är två starka tillväxtområden, bland annat på grund av den stora tillgången på vattenkraft, skog och vindkraft. FoU intensiteten är hög i branschen och vid regionens universitet.

Upplevelsenärings och kulturella och kreativa näringar

Kulturella och kreativa näringar har en ökad efterfrågan och en positiv roll för regional utveckling, dels på grund av sin egen tillväxtpotential och dels till följd av kopplingar till andra verksamheter och branscher.[3] Förutsättningarna för att ytterligare utveckla de kreativa näringarna är mycket goda med hjälp av de resurser och drivkrafter som finns i regionen, inte minst hos regionens unga vuxna. Kombination av ny teknik, forskning och innovationskraft främjar utveckling av nya affärsidéer, vilket ger goda möjligheter för kulturella och kreativa näringar att bli internationellt konkurrenskraftiga.

Turism och upplevelser är tillväxtområden med stora förutsättningar att utvecklas och bidra till en ökad regional konkurrenskraft och sysselsättning. Regionens natur, kultur och historia, i kombination med utveckling av bra kommunikationer, ger goda möjligheter att skapa produkter och upplevelser av hög kvalitet, och är samtidigt viktiga besöksanledningar i regionen. Utveckling av samisk turistnäring, som sker med utgångspunkt från den samiska befolkningens förutsättningar och behov, kan stimulera till ökad attraktivitet, fler innovationer och entreprenörskap i regionen.

Regionens förutsättningar i form av stora och glest befolkade arealer, vinterklimat, ljusa sommarnätter et cetera, kan även möjliggöra innovativa angreppssätt och idéer. En naturlig utveckling finns bland annat i kopplingen mellan friluftsliv och turism där snö, is och naturmiljöer tillsammans med design och arkitektur bidrar till affärs- och innovationsutvecklingen.

Digitala tjänstenärings för smart region

De digitala tjänstenäringsarna utvecklar verktyg, tjänster och produkter som kopplar samman regionen internt och mot resten av världen. Det finns en stor möjlighet i utveckling och implementering av nya produkter och tillämpningar samt system för breddad IKT-användning i Övre Norrland, dels för att utveckla tillgängligheten till vård, omsorg, kultur och utbildning i glest befolkade områden, dels för att stimulera företagande, innovationsutveckling och samverkan mellan privata och offentliga aktörer. Innovativa lösningar inom till exempel områdena e-hälsa och telemedicin kan ge svar på hur de demografiska och geografiska utmaningarna kan bemötas.

Tematiska mål och investeringsprioriteringar för Övre Norrland

Valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar för strukturfondsprogrammet i Övre Norrland tar sin utgångspunkt i Europa 2020-strategin, Partnerskapsöverenskommelsen, regeringens riktlinjer för programframtagandet och de regionala strategierna för länens utveckling.[4] Fem tematiska mål har valts, vilka också utgör programmets fem insatsområden:

- Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

- Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik
- Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag
- Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer
- Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur

Övre Norrland prioriterar satsningar i en kombination av innovation och näringsliv med förutsättningsskapande transport och bredbandsinfrastruktur och möter behovet av att näringslivet och offentlig sektor tar ett ökat ansvar för en omställning mot en koldioxidsnål ekonomi.

I de regionala strategierna för länens utveckling är utvecklingen inom dessa områden prioriterad. Valda tematiska mål adresserar Övre Norrlands utmaningar som i mycket stor utsträckning beror på att regionen är gles befolkad och har långa avstånd. [5] Erfarenheter från genomförandet av Regionalt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning i Övre Norrland 2007-2013 visar också att regionen i stor omfattning efterfrågat utvecklingsinsatser inom dessa områden.

En utgångspunkt i programskrivningsprocessen är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Valda tematiska mål adresserar de utvecklingsbehov som finns i Övre Norrland som Europeiska Regionala Utvecklingsfonden kan stödja. Övriga tematiska mål uppfylls inom andra strukturfondsprogram såsom det Europeiska socialfondsprogrammet, Landsbygdsprogrammet och de gränsregionala programmen i programområdet. Genom samarbete och synergier inom och mellan program och fonder kommer Övre Norrland att under programperioden 2014-2020 att stärka tillväxt och sysselsättning

Inom valda tematiska mål och investeringsprioriteringar ligger även den för programskrivningsprocessen framtagna regionanalysen samt erfarenheter från förra programperioden till grund för val av specifika mål, aktiviteter och målgrupper.

Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

Utifrån **Europa2020-strategins** huvudinitiativ *Innovationsunionen* ska EU skapa smart tillväxt. Smart tillväxt innebär att förbättra sina resultat inom utbildning, forskning och innovation och att säkerställa att innovativa idéer kan omvandlas till produkter och tjänster som skapar tillväxt och sysselsättning.

I partnerskapsöverenskommelsen och regeringens riktlinjer för programframtagandet betonas vikten av att det operativa programmet möter upp målen i den nationella innovationsstrategin, där bland annat ett stärkt samspel med högre utbildning betonas samt vikten av att forsknings- och innovationsstrukturen är tillgänglig för små- och medelstora företag. Enligt den kan innovationer vara nya eller förbättrade varor, tjänster, organisationssätt eller tekniska lösningar, utveckling av design-, affärs- och organisations-modeller som implementeras i befintlig verksamhet.

En stor andel av innovationerna sker löpande i små och medelstora företag. En källa till innovation är också de resultat från forskningen som kan omsättas i nya lösningar och värdeskapande i nya eller befintliga företag.

I de regionala utvecklingsstrategierna (RUS) och regionala innovationsstrategierna (RIS) betonas vikten av att stärka innovativa miljöer, främja samverkan inom och mellan innovationssystemen för regionens innovationskraft, samt stärka näringslivets konkurrenskraft och på så sätt nå hållbar regional tillväxt. I en globalt sammanlänkad ekonomi med ökad konkurrens förväntas innovationsutveckling leda till ökad hållbar tillväxt med fler livskraftiga företag och fler arbetstillfällen. Satsningar på forskning, teknisk utveckling och innovation ska prioriteras till de regionala fokusområdena i syfte att stärka Övre Norrlands internationella konkurrenskraft. En sådan utveckling underlättas av att kunskapsbryggor och nära samarbete etableras mellan företag och akademien i regionen.

Enligt **regionanalysen** är de täta och kunskapsintensiva miljöerna i Övre Norrland främst koncentrerade till orter med närhet till regionens universitet och forskningsinstitut. Det innebär att möjligheterna till innovationsstöd ser olika ut i olika delar i regionen vilket ställer krav på platsberoende innovationsstödsystem i regionens mer gleasa miljöer.

Endast tre procent av Sveriges företag med innovationsverksamhet återfinns i Övre Norrland, samtidigt är företagets satsningar på forskning och utveckling avgörande för att få fram nya innovationer. Företagen i Övre Norrland står för mindre än 0,5 procent av de medel som avsätts för FoU i regionen. En utmaning för regionen är att företagen inte i tillräckligt omfattning är delaktiga i den kunskapsutveckling som sker på universitet och forskningsinstitut. Ett högre deltagande skulle innebära att företag i större utsträckning tog del av FoU-resultat, idéer och kunskap. En lika stor utmaning är att universitet och forskningsinstitut inte tar del av företagets förutsättningar och utvecklingsbehov. En ökad kapacitet för innovationsstöd i regionen är grundläggande förutsättning för att företagen ska kunna öka sin FoU-verksamhet.

Genom att tillvarata den kreativitet och skaparkraft som olika människor har, skapas en grund för nytänkande, förnyelse och ett mer entreprenöriellt klimat. Därför behöver kvinnor, män och utrikes födda i hela Övre Norrland få tillgång till innovationsstödsystemet. I regionen behöver synen på vad innovation och innovationsutveckling är breddas och såväl stegvisa som radikala innovationer möjliggöras.

Potential finns i öppna innovationsprocesser, där aktörer såsom forskare, offentliga och ideella aktörer, användare, kunder och entreprenörer från olika branscher, regioner och länder samspelar. Mot bakgrund av den gleasa befolkningsstruktur och de avstånd till större marknader som gäller för regionen, är detta särskilt viktigt.

Regionanalysen visar att andelen företag som samverkar utanför landet har minskat sedan 2002. Detta gör att företagen går miste om värdefulla internationella samarbeten och kunskaper.

Erfarenheter från tidigare programperiod visar att det är svårt att från ett idéstadium genomföra en kommersialisering under en period på tre år. De projekt som finansierats har inte heller i alla avseenden varit inriktade på målet, det vill säga kommersialisering

av produkter och tjänster. Under förra programperioden har projekten haft ett större fokus på insatser i form av förberedande verksamhet för samverkan mellan akademien och näringslivet. Erfarenheterna visar också att andra svaga punkter i innovationssystemen är tillgången till en kritisk och diversifierad massa samt frånvaron av integrering av horisontella kriterier i verksamheten.

Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation är prioriterat även i **andra strategier och program**. Genom det regionala strukturfondsprogrammet kan strategiskt förberedande insatser som syftar till att öka företagets deltagande i internationella program som exempelvis Horisont 2020 och COSME stödjas. Andra tydliga kopplingar i insatsområdet finns till EUs strategi för Östersjöregionen där ett exempel är att koppla samman regionens innovationssatsningar med likartade satsningar i Östersjöregionen.

Europeiska socialfondsprogrammet kan också bidra till att stärka innovationsutveckling genom stöd till kompetensutveckling för de som skall vara en del av utvecklingen. Företagens kapacitet att ta del av FoU-resultat, idéer och kunskap är beroende av en god kompetensutveckling och kompetensförsörjning i den egna organisationen.

Vald investeringsprioritering:

- Främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödda teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål.

Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik

Utifrån **Europa2020-strategins** huvudinitiativ *En digital agenda för Europa* ska EU skapa smart tillväxt. Målet med En digital agenda för Europa är att bygga upp en enda digital marknad på basis av snabbt eller supersnabbt internet och driftskompatibla tillämpningar, med delmål som bredband för alla, högre internethastigheter samt ökad andel hushåll med internetuppkopplingar.

Partnerskapsöverenskommelsen och regeringens riktlinjer för

programframtagandet pekar på att det i gleset befolkade områden finns behov av att planera och skapa förutsättningar för ökad konkurrenskraft och tillväxt genom investeringar i bredbandsinfrastruktur med hög överföringshastighet i områden där kommersiella förutsättningar för utbyggnad saknas. Fokus ska vara att binda samman orter och områden med målet att öka den regionala konkurrenskraften och bidra till ett bättre företagsklimat, hållbar tillväxt och ökad attraktionskraft. Ökad tillgång till bredband för företag underlättar användningen av IT-baserade lösningar, produkter och tjänster, som kan bidra till ökad tillgänglighet och effektivitet i gleset befolkade områden.

Regeringen beskriver i digital agenda för Sverige hur tillgång till internet med hög hastighet är en förutsättning för att små- och medelstora företag ska kunna etableras och utvecklas för att nå sina kunder och breddbandsmålet i Breddbandsstrategi för Sverige anger att 90 % av hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020.

I de regionala utvecklingsstrategierna (RUS) samt regionala digitala agendor betonas att en effektiv breddbandsinfrastruktur är ett mycket angeläget strategiskt utvecklingsområde och är avgörande för regionens utveckling och tillväxt. Det finns behov av fortsatt utbyggnad och höjning av såväl kapacitet som kvalitet i breddbandsinfrastrukturen och behovet av fler digitala tillämpningar, tjänster och produkter. Flertalet kommuner i regionen har eller håller på att ta fram lokala breddbandsstrategier som kopplas till de regionala strategierna. Utifrån dessa underlag blir behovet av en ökad täckningsgrad och högre kvalitet samt kapacitet tydligt.

Regionanalysen visar att Övre Norrlands förutsättningar med stora geografiska avstånd, gles befolkning och med demografiska utmaningar, efterfrågar distansöverbyggande infrastruktur och digitala lösningar. Företagande och sysselsättning behöver göras mindre platsberoende så arbetsmarknaden blir mer flexibel och företagens kompetensförsörjning underlättas. Näringslivet behöver tillgång till pålitlig breddbandsinfrastruktur för att bättre nyttja potentialen i digital teknik, utveckla nya affärsmodeller, bedriva digitala affärskontakter och nå nya marknader. Privata och offentliga digitala tjänster behövs för att tillgängliggöra service oavsett geografiska avstånd eller befolkningsunderlag.

Det är en utmaning att säkerställa den digitala delaktigheten i hela regionen då det finns platser i regionen som helt saknar möjlighet till uppkoppling av god kvalitet. Täckningsgrad, kapacitet och kvalitet är sämre i regionens fjälldalar och i de befolkningsmässigt mindre kommunerna i regionen. Analysen visar exempelvis att mindre än 15 procent av företag och invånare i kommunerna Arjeplog, Kalix och Överkalix har tillgång till en hastighet på 50 Mbit/s.

Övre Norrland står inför en omställning från en produktionsbaserad till en tjänstebaserad näring. Tillgång till en väl utbyggd breddbandsinfrastruktur med hög kapacitet och kvalitet kommer att vara betydelsefull för denna omställning i regionen med tanke på de geografiska förutsättningarna med långa fysiska avstånd. Om breddbandsutbyggnad inte kan möjliggöras inom regionens mer avlägsna och gles befolkade områden så riskerar de inomregionala skillnaderna för tillväxt, sysselsättning och befolkningsutveckling att försärras.

De företag som finns etablerade i regionen är framför allt mikro- eller småföretag lokaliserade på mindre orter och i landsbygd. Tillgång till ett högkvalitativt breddbandsnät med god täckning är en strukturell förutsättning för utveckling av dessa företag och etablering av nya. Utan bredband har de inte möjlighet att stärka sin attraktions- och konkurrenskraft på regionala, nationella eller internationella marknader. Exempel på växande näringar i Övre Norrland är turist- och upplevelsebranschen och ska den utvecklingen fortsätta är fungerande breddbandsinfrastruktur en förutsättning. Ett väl utbyggt breddbandsnät ger även näringar inom bil- och flytgestverksamhet, datacenter,

gruv- och vindkraftsindustrin, skogsnäringen och rennäringen goda förutsättningar att växa i Övre Norrland.

Utgångspunkten är att marknaden ska tillhandahålla bredband. Den glesa befolkningen i kombination med de geografiska förhållandena i regionen medför dock att det i vissa delar av regionen inte finns förutsättningar för kommersiella marknadsaktörer att bygga ut bredbandsinfrastruktur. Via investeringar i regionalfondsprogrammet är det möjligt att skapa en strukturell förändring där bredbandsinfrastrukturen i dessa områden stärks. Det skapar förutsättningar för både tillväxt och ökad företagsamhet samt banar väg för en fungerande marknad för privata operatörer i regionen.

I Övre Norrland finns det även ett stort behov och en stor möjlighet i utveckling och implementering av nya produkter, tjänster och tillämpningar samt system för breddad IKT-användning, delvis för att utveckla tillgängligheten till vård, omsorg, kultur och utbildning i glest befolkade områden, men också för att stimulera företagande, innovationsutveckling och samverkan mellan privata och offentliga aktörer.

Inom olika e-tjänster finns det en stor potential för tillväxt, utveckling och innovation samt en global marknad för produkter och tjänster. Ska företag och entreprenörer i Övre Norrland kunna ta del av dessa möjligheter måste regionen kunna erbjuda både tillgång till bredband med hög överföringshastighet samt en modern och digital offentlig närmiljö där det är möjligt att ta fram, utveckla och testa nya tjänster och produkter. Utan en digitaliserad privat- och offentlig sektor och med hög digital delaktighet och kompetens hos innevånare och företag kommer denna tillväxt- och utvecklingspotential att hämmas.

Insatserna i **föregående programperiod** var inriktade på utbyggnad av bredband samt att säkerställa robusthet och tillgänglighet i redan byggda nät. En slutsats som framkommer i följeforskningen för hela landet är att satsningar på IT-infrastruktur bör kombineras med åtgärder för att näten ska komma i affärsmässig användning och därmed bidra till regional konkurrenskraft. Ett väl utbyggt nät med god funktionalitet kan också bidra i arbetet med att överbrygga långa avstånd samt att attrahera unga att stanna eller bosätta sig i mer perifera områden.

Den digitala infrastrukturen utpekas som en avgörande förutsättning för tillväxt även i **andra strategier och program**. I EU:s strategi för Östersjöregionen är ett av målet att stärka kontakterna mellan människor inom regionen vilket inkluderar kommunikationsnätverk och internet som en grund för gränslöst flöde av information och för formeringen av en ”inre marknad”. Utvecklingen av e-tjänster bidrar till att skapa synergier mellan det regionala strukturfondsprogrammet och strategin för Östersjöregionen.

Landsbygdsprogrammet i Övre Norrland ska medverka till utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i form av spridningsnät i byar och mindre samhällen på landsbygden, medan det regionala strukturfondsprogrammet fokuserar på investeringar i ortssammanbindande nät. Tillsammans kan de båda programmen bidra till en god bredbandsinfrastruktur i regionens gles- och landsbygdsområden ända fram till slutanvändaren. Åtgärder som finansieras via regionalfondsprogrammet ska koordineras med och avgränsas mot medel från annan offentlig finansiering, tex landsbygdsprogrammet, nationella offentliga medel och privata initiativ. Samverkan, i redan etablerade strukturer, sker över organisations- och myndighetsgränser för att

säkerställa detta. Finansieringen följer samma principer som under föregående programperiod där investeringsviljan "sista biten" för att nå slutanvändarna, var mycket god.

Digitala tjänster och produkter efterfrågar ofta kompetensutvecklande insatser för de företag eller anställda som skall utveckla eller tillämpa tekniken. Här finns tydliga kopplingar till Europeiska socialfondsprogrammet. En väl utbyggd bredbandsinfrastruktur underlättar också genomförandet av insatser inom socialfondsprogrammet då utbildning och insatser kan möjliggöras på distans.

Valda investeringsprioriteringar:

- Öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja valet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
- Stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsovård

Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft

Utifrån **Europa 2020-strategins** huvudinitiativ *En integrerad industripolitik för en globaliserad tid* ska EU skapa hållbar tillväxt. Målet är att näringslivet, särskilt småföretagen, måste anpassa sig till globaliseringen, den ekonomiska krisen och övergången till en koldioxidsnål ekonomi. EU:s industripolitik ska underlätta företagande för att göra företagen i EU bättre rustade och mer konkurrenskraftiga, samt omfatta alla delar av den allt mer internationella värdekedjan, från råvarutillgång till kundservice.

Partnerskapsöverenskommelsen och regeringens riktlinjer för programframtagandet betonar att ett bra näringsklimat underlättar och ökar intresset för att starta, driva och utveckla framgångsrika företag. Regeringen lyfter särskilt fram behovet av marknadskompletterande kapitalförsörjning, rådgivning och information med kundfokus, breddat entreprenörskap, ökad IT-användning och högre internationaliseringsgrad i arbetet för att stärka små och medelstora företag.

De **regionala utvecklingsstrategierna (RUS)** och de **regionala innovationsstrategierna (RIS)** framhåller att genom den kreativitet och skaparkraft som olika människor representerar skapas en grund för nytänkande, förnyelse och ett mer entreprenöriellt klimat i Övre Norrland. Genom att prioritera de regionala fokusområdena ska Övre Norrlands internationella konkurrenskraft stärkas. Det finns därigenom goda förutsättningar att hitta utforskade möjligheter, framtida tillämpning och nya arbetstillfällen på lika villkor för regionens innevånare.

I **regionanalysen** framgår att Övre Norrland har en blandning av företag inom tjänste-, tillverknings- och basindustrin. Ofta används klimatmässiga och geografiska förutsättningar som kyla, mörker, avstånd och gleshet för att skapa innovationer och företag. Regionens industriella tillväxt har varit kraftig under senare år, trots lågkonjunktur.

Mer än 90 procent av företagen i Övre Norrland har färre än 9 anställda, vilket innebär många små företag på en geografiskt sett stor yta. I regionens större städer är tjänstenäringarna en betydande del av näringslivet. I andra delar är näringslivsstrukturen ensidig och ofta kopplad mot och beroende av den kraftigt växande råvaruindustrin, både för sysselsättning och affärsverksamhet. Detta gör regionen mycket sårbar för lågkonjunktur inom vissa branscher och på vissa platser. Regionens glesa befolkningsstruktur och långa avstånd försvårar efterfrågad mångfald i näringslivet och ställer krav på nytänkande och innovativa lösningar i företagandet.

Regionanalysen visar att ungefär hälften av alla företagare i Övre Norrland är över 55 år. Analysen lyfter fram utmaningar som svaga ägar- och generationsskiften av företag samt att andelen unga som startar företag är lägre än rikssnittet. Detta beror också på en minskande och allt äldre befolkning, vilket oftare förekommer i glesa områden.

Regionens arbetsmarknad är tydligt könssegregerad med övervikt av kvinnor inom offentlig sektor med vård, omsorg och utbildning. Övervägande del av männen arbetar inom privat näringsliv och byggande, transport och tillverkning. De flesta som startar företag gör det i en bransch där de tidigare har erfarenhet. Det samma gäller företagande bland utrikes födda. I Övre Norrland drivs 7 procent av företagen av en person med utländsk bakgrund, jämfört med riket 12 procent. Denna strukturella inlåsning bidrar till att förstärka utflyttning och segregation, vilket långsiktigt försvårar regionens sysselsättning och attraktivitet.

Företag i Övre Norrland upplever tillgången på kapital och infrastruktur som mycket hämmande för företagets tillväxt. Kapitalförsörjningen i Övre Norrland framstår som spretig och aktörernas roller och policys i förhållande till företagets olika utvecklingsskeden är otydlig. Osäkerheten är extra stor för nystartade företag eller företag som vill ta språng på marknaden. Tillgången till lånekapital kan vara ett tillväxthinder, framför allt för företag som ägs kvinnor och utrikes födda.

En ytterligare utmaning är företagets svaga marknadsnärvaro och etableringar på internationella marknader. Regionanalysen visar att andelen företag som samverkar utanför landet har minskat sedan 2002. Andelen företag som vill växa på den internationella marknaden är dessutom lägre i Övre Norrland jämfört med rikssnittet. Detta är särskilt bekymmersamt för en region med liten inre marknad och med långa avstånd.

Under **föregående programperiod** har huvudsakligen insatser för att få fler personer att starta företag gjorts, till skillnad från insatser för att utveckla företag som har ambitionen att expandera kraftigt, så kallade acceleratorföretag. Satsningarna på kreativa och kulturella näringar, där en stor andelen unga vuxna återfinns, har varit framgångsrika medan de horisontella kriterierna kan bättre nyttjas som strategiskt verktyg i affärs- och verksamhetsutveckling.

En ny typ av finansieringsverktyg har testats, i form av satsning på riskkapitalfonder. Däremot är möjligheterna begränsade när det gäller att hitta finansiering av tidiga skeden i ett företags tillkomst, det vill säga när ett företag ska byggas upp och ta fram och lansera sina produkter/tjänster. Den finansiering som funnits i föregående program har varit för liten i dessa sammanhang.

Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft är prioriterat även i **andra strategier och program**. EU:s strategi för Östersjöregionen prioriterar arbetet med entreprenörskap och framväxten av små- och medelstora företag. Insatser inom ramen för strategins genomförande kommer att koncentreras kring plattformsbbygge för näringsliv, utveckling av support för entreprenörskap och innovation, grön omställning samt insatser för en ökad internationalisering för företagen.

Regionalfondsprogrammets insatser inriktas främst på utveckling av region- eller kommunövergripande nivå, medan Landsbygdsprogrammet och havs- och fiskerifonden har ett mer lokalt perspektiv. Programmen har goda möjligheter att komplettera varandra när det gäller insatser för besöksnäringens eller små och medelstora företags utveckling.

För att stärka företagande och växande företag efterfrågas ofta kompetensutvecklande insatser till de som skall vara en del av utvecklingen Dessa typer av insatser finansieras främst via Europeiska socialfonden. Andra tydliga kopplingar mellan regionala fonden och socialfonden är stödet till ungas entreprenörskap, socialt företagande samt implementering av de horisontella kriterierna. Samordning kan ske dels via möjlighet till korsfinansiering inom respektive program eller samverkande regionalfonds- och socialfondsprojekt som bygger på gemensamma behov och utmaningar i Övre Norrland.

Regionalfondsprogrammet kommer aktivt stödja insatser för internationalisering och företagets möjligheter att delta i EU:s sektorsprogram, såsom COSME och Kreativa Europa.

Valda investeringsprioriteringar:

- Främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
- Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att växa på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åtinnovationsprocesser

Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer

Utifrån **Europa2020-strategins** huvudinitiativ *Ett resurseffektivt Europa* ska EU skapa hållbar tillväxt. Målen är bland annat att skapa en mer konkurrenskraftig koldioxidsnål ekonomi med en effektiv och hållbar resursanvändning, att skydda miljön, minska utsläppen och stoppa förluster i den biologiska mångfalden, samt att dra nytta av EU:s ledande ställning inom ny grön teknik och miljövänliga produktionsmetoder.

Partnerskapsöverenskommelsen och regeringens riktlinjer för

programframtagandet betonar energibesparande och teknikutvecklande insatser för att stödja övergången till koldioxidsnål ekonomi. Stöd till små och medelstora företags investeringar i syfte att öka företagets energieffektivitet har en positiv inverkan på miljön och bidrar till ett ökat energimedvetande. Upphandling är ett effektivt redskap för att uppnå energibesparingar och utveckla energieffektiva produkter och tjänster. Nätverk, inkubatorer, kluster och annan samverkan mellan aktörer kan ge utväxling av delade erfarenheter och synergier. **De regionala utvecklingsstrategierna** för Övre Norrland slår

fast att regionen måste minska sina utsläpp av växthusgaser, både genom en ökad användning av förnybar energi och att öka energi- och resurseffektivitet i alla samhällets sektorer. I programmen betonas att regionen har stora möjligheter att låta omställningen till en koldioxidneutral ekonomi utgöra en drivkraft för teknik-, varu- och tjänsteutveckling inom alla branscher. Även i de **regionala klimat- och energistrategierna** betonas vikten av att arbeta med klimat- och energifrågorna ur ett tillväxtperspektiv. Naturresurserna i regionen utgör en styrka och bör i högre grad förädlas inom regionen.

Regionanalysen visar att Övre Norrland har goda förutsättningar för övergång till en större andel förnybar energi. Vattenkraften är väl utbyggd och står för den dominerande delen av energiproduktionen i Övre Norrland. Vattenkraften bidrar därmed avsevärt till en koldioxidneutral energiförsörjning i regionen. Skogen utgör en betydande resurs och i regionen finns spetskunskap och försöksverksamhet kring energiteknik kopplat till skogsråvaran. Ett hinder för omställningen till förnybar energi är dock att det i stor utstäckning saknas etablerade distributionssystem vilket försvårar en fungerande marknad för förnybar energi från skogsråvara. Låga energipriser komplicerar också utvecklingen.

Regionen har stora arealer som är lämpliga för vindkraft och det finns trots långa och kalla vintrar en underutnyttjad resurs i solenergin. Att bygga ut vindkraft ställer stora krav på en effektiv samhällsplanering med hänsyn till natur- och kulturvärden och med en stark demokratisk delaktighet i processerna.

En utmaning är att underlätta övergången till en större andel förnybar energi genom att stimulera till en diversifierad och väl fungerande marknad. För det krävs en ökad förmåga till användning, lagring och distribution av förnybar energi och en effektiv samhällsplanering. Teknikutvecklingen går fort. Det som ena året spåddes vara framtidens energilösning kan vara passé ett par år senare. Potentialen för att öka användningen av förnybar energi är stor och regionen behöver arbeta med en bredd av affärsmodeller, tekniker och energikällor.

Regionanalysen visar att Övre Norrland har en hög energiintensitet jämfört med Sverige som helhet. Regionens utsläpp av växthusgaser beror främst på koldioxidutsläpp orsakade av förbränning av fossila bränslen, i huvudsak olja och kol inom sektorerna transport, industri och energiförsörjning. Höga utsläpp från energiförsörjningen beror till största del på metall- och mineralindustrins behov av energiförsörjning, där regionens stora företag finns.

Person-, buss och lastbilstrafiken är den dominerande utsläppskällan för koldioxid i transportsektorn. Regionen är gles befolkad och transportarbetet är stort i förhållande till produktionen. För att bidra till att nationella och internationella mål nås måste regionen minska koldioxidutsläppen från transporter genom att effektivisera transporter men även genom att öka andelen förnybar energi i transportarbetet.

En effektiv användning av energi och andra resurser är viktig för näringslivets konkurrenskraft. Information- och kunskapsbrist, bristande personella och finansiella resurser samt att frågan ibland är lågt prioriterad gör dock att förbättringar delvis uteblir. En god energieffektivisering kräver en helhetssyn och innebär ofta behov förändringar i flera delar av verksamheten, vilket också försvårar genomförandet. Låga priser på energi gör att incitamenten för energieffektivisering är små.

En ökad efterfrågan på koldioxidsnål teknik från regionens företag kan bidra till att stimulera innovation och tillväxt i regionens miljöteknikföretag. Det kan också stimulera en ökad samverkan mellan näringsliv och universitet för att tillsammans möta upp företagens behov.

Mycket energi går åt i bostäder och lokaler. Analysen visar att energieffektiviteten kan öka väsentligt vad gäller både fastigheternas klimatskal och drift, till exempel ventilation, styrning och belysning. Kommuner, landsting och kommunala bolag är en relativt stor ägare av fastigheter i regionen, både av bostäder och energikrävande anläggningar så som skolor, idrottsanläggningar och vårdinrättningar.

En låg takt i bostadsbyggandet under en lång period har lett till att det idag finns ett stort behov att bygga nya bostäder. Detta gör att det nu finns en möjlighet att minska sektorns koldioxidutsläpp på lång sikt genom bygga koldioxidsnålt.

Nya byggsystem utvecklas kontinuerligt liksom nya material, arkitektur och tekniker. Den mängd energi som kommer att användas under en byggnads hela livslängd påverkas i hög grad av vilket byggsystem och vilka material som väljs. Strängare energi- och miljökrav samt stigande energipriser talar för att den energismarta och kretsloppsanpassade byggtekniken bli ett viktigt inslag vid ny-, till-, och ombyggnad av bostäder och lokaler.

Övre Norrland är en glest befolkad region som ligger geografiskt långt från de stora marknaderna för koldioxidsnål teknik och samhällbyggande. Regionen har därför en särskild utmaning i att nå ut, att utveckla affärskontakter och utbyta erfarenheter och att också visa upp sitt kunnande på en internationell arena.

Under **föregående programperiod** fanns inget eget insatsområde eller åtgärd som samlade projekt med fokus på omställning till en koldioxidsnål ekonomi. Projekt med denna inriktning återfinns i åtgärder som handlar om att öka nyföretagandet och stärka befintliga företag samt att öka kommersialisering av forskningsresultat. Projekten som finansierats har emellertid kunnat visa på den enorma potential som finns i regionen vad gäller tillgång på förnybar energi. Det finns stora möjligheter att arbeta vidare med dessa tillgångar.[6]

Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi prioriteras även **i andra strategier och program**. EU:s strategi för Östersjöregionen prioriterar insatser för att främja övergång till mer koldioxidsnåla verksamheter, bland annat med fokus på ökad användning av förnybara energikällor liksom förbättrad energieffektivitet.

Landsbygdsprogrammet stödjer insatser för ökad produktion av förnybar energi från jordbruket och investeringsstöd för ett effektivare energiutnyttjande i företag på landsbygden, vilket möjliggör samverkan över programgränser.

Europeiska socialfondsprogrammet kan också bidra till att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi genom stöd till kompetensutveckling för de företag och sektorer som skall vara en del av utvecklingen.

Det nationella regionalfondsprogrammet ska komplettera de insatser som görs inom de åtta regionala strukturprogrammen. Det ska också underlätta samverkan mellan regional, nationell och europeisk politik. Programmet ska stödja energieffektivitet i företag, innovations- och teknikupphandling och åtgärder som ökar utbudet av privat riskkapital inom förnybar energi.

Valda investeringsprioriteringar:

- Främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
- Stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn

Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur

Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur

Utifrån **Europa 2020-strategins** huvudinitiativ *Ett resurseffektivt Europa* ska EU skapa hållbar tillväxt. Hållbar tillväxt innebär en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.

EU:s medlemsländer har lagt fast en kärnstruktur för EU:s transportsystem – TEN-T. I EU-kommissionens Vitbok (Färdplan för ett gemensamt europeiskt transportområde – ett konkurrenskraftigt och resurseffektivt transportsystem) lyfts initiativ som ska bidra till måluppfyllelse för ökad rörlighet, ta bort strategiska flaskhalsar och därigenom bidra till ökad tillväxt och sysselsättning samt reducering av koldioxidutsläppen inom transportsektorn.

Partnerskapsöverenskommelsen och regeringens riktlinjer för programframtagandet pekar på att satsningar på transportsystemet, t.ex. investeringar i infrastruktur, kan vara avgörande för näringsliv, arbetsmarknad och livsmiljö i landets glest befolkade delar. Stöd till hållbara transporter genom regionalfonden skall användas till åtgärder som stärker näringslivet och arbetsmarknaden samt bidrar till attraktiva livs- och boendemiljöer. Insatserna ska främja transportsystem som bidrar till eller stärker kopplingarna mot TEN-T.

Prioriterade infrastruktursatsningar ligger i linje med de **regionala utvecklingsstrategierna (RUS) och de regionala transportplanerna**. Satsningar på infrastruktur i Övre Norrland bedöms ha positiva effekter på samhällsekonomin, på tillgängligheten för människor och gods och bidra till för att uppfylla de transportpolitiska målen om ett långsiktigt hållbart transportsystem.

Övre Norrland har såväl nordsydliga som östvästliga strategiskt utpekade transportstråk av stor betydelse. EU har beslutat att det nordsydliga ska ingå i TEN-T Core Network och att det östvästliga ska ingå i Comprehensive Network.

Regionanalysen visar att Övre Norrland är, till följd av sitt geografiska läge och långa avstånd mellan orter, starkt beroende av väl ett fungerande och robust transportsystem för

såväl gods- som persontrafik. I regionen planeras stora investeringar inom bland annat gruvnäringen, besöksnäringen, verkstadsindustrin och energibranschen, något som ökar behovet av ett fungerande transportsystem för både gods- och persontrafik.

Se bilaga Tabeller och bilder Övre Norrland för bild som visar industrins investeringar.

60 procent av godstransporterna i norra Sverige går på **järnväg**. Basindustrierna i Övre Norrland fraktar i dag stora volymer med högvärdiga och strategiska produkter med tåg, från råvara i norr med successiv förädling i andra delar i Sverige, till de stora marknaderna i Europa och övriga världen. Som exempel kan nämnas att cirka 90 % av EU:s järnmalmsproduktion sker i programområdet och ger betydande mervärden i Europa genom vidareförädling och sysselsättning. Analysen visar att för bas- och råvaruindustrin är transporter på järnväg ofta det enda alternativet med hänsyn till tidsfaktorer, godsslag, tillförlitlighet och leveransfrekvens.

Analysen visar dock att sårbarheten på befintlig järnväg – såväl de stora stråken som det mer finsmaskiga järnvägsnätet – är stor. Stambanan genom Övre Norrland sträckan Vännäs och Boden är en primär transportled för den svenska exportindustrin och betraktas av transportaktörerna som en av landets värsta flaskhalsar med stora lutningar, tvära kurvor och låga hastigheter, dessutom med mycket liten tillgänglig kapacitet och många störningar. En annan brist i regionens järnvägssystem, som ansluter till stamnätssystemet, är att det i hög omfattning inte är elektrifierat och saknar modernt trafikledningssystem samt har låg kapacitet på grund av enkelspår med få mötesplatser. Detta innebär känslighet för avbrott med stora ekonomiska konsekvenser för industri och samhällsekonomin som följd.

Kapaciteten i järnvägsnätet, samt tillgången på omlastningsterminaler, motsvarar enligt programområdets analys inte alltid näringslivets efterfrågan. Varuexporten från Övre Norrland ökade mellan åren 2010 och 2011 med hela 40 procent, något som skapar mycket stor belastning på järnväg och sjöfart.

Vid kapacitetsbrist kan priset bli avgörande för vem som kan nyttja det tillgängliga utrymmet. De stora råvaruleverantörerna som i många fall inte har något alternativ till tåg, kan därmed tränga undan godstransporter för små- och medelstora företag och persontrafik. Företagen känner dessutom väl till bristerna i kapacitet och kvalitet och avstår även att söka tider på järnvägen till förmån för logistiskt sämre alternativ. Kapacitets- och kvalitetsbrister på järnväg riskerar därför att öka tunga lastbilstransporter med ökad olycksrisk och ökad klimat och miljöpåverkan.

Övre Norrlands allmänna **hamnar** hanterar bland annat containrar, järnmalmspellets, stålämnen, skogsprodukter, trävaror, pappersmassa, persontrafik och tar emot regionens behov av olja. Regionen har också några industrihamnar med direkt koppling till regionens kustnära industrier, exempelvis BillerudKorsnäs, Karlsborgs bruk och Bolidens Rönnskärsverk. Analysen visar att utvecklingen går mot allt större fartyg och ökade kombi- och containertransporter ett förhållande som förstärks i och med införandet av Svaveldirektivet år 2015. För ett långsiktigt hållbart trafiksystem är det nödvändigt att

järnvägen får effektivare koppling till sjöfarten via hamnarna. För den exportintensiva industrin i Övre Norrland fordras, utöver särskilda satsningar på ökad tillgänglighet, även insatser för innovativa lösningar för sjöfarten i syfte att stärka dess konkurrenskraft och möjlighet att klara de ökande miljökraven. Hamnarna kan också öka sin samverkan och ännu bättre nyttja varandras speciella förutsättningar, samtidigt som ökade kostnader driver på en efterfrågan om allt större fartyg.

Företagen, inte minst inom besöksnäringen, efterfrågar förbättrade kommunikationer för persontrafik. Transportinfrastrukturen ska tillgodose såväl besökarens som anställdas möjligheter att nå attraktiva besöksmål och att pendla till arbetet.

Restiderna mellan orter i Övre Norrland är, delvis på grund av avsaknad av järnvägsinfrastruktur, i många fall alltför långa för att dessa ska kunna ingå i gemensamma arbetsmarknader. Regionens analys visar att effektivare och mer hållbar transportinfrastruktur och spårbunden kollektivtrafik bidrar till en funktionell regionförstoring och bättre sysselsättningsmöjligheter. Detta stärker näringslivets möjligheter till kompetensförsörjning, till samverkan och klusterbildningar mellan företag. Kvalificerade och specialiserade verksamheter får också vidgade samspelemöjligheter och bättre innovationsmiljöer.

Företagens kostnader för transportinfrastruktur, till följd av regionens långa avstånd, är högre än för företag som befinner sig närmare marknaden. För vissa företag i regionen utgör transportkostnaderna 20 % av den totala produktionskostnaden. De många avbrotten gör att transporttiderna är långa och leveranserna osäkra, något som kan skapa förluster för företag som ska leverera i tid till övriga delar av Sverige och Europa.

Genom att öka företagens möjligheter att välja bland trafikslag, att transport- och restider förkortas och effektiva byten mellan trafikslag underlättas, kan företagens transportkostnader och tidsmässiga avstånd till större marknader minska. Genom att stödja utvecklingen av förbättrade persontransporter kan besökare ta del av den växande besöksnäringen och företagen kan lättare finna arbetskraft med rätt kompetens. Regionens näringsliv kan på så sätt ges förutsättningar att öka sin konkurrenskraft, tillväxt och sysselsättning.

Under **föregående programperiod** har infrastruktursatsningar handlat om insatser som främjat effektiva, säkra och miljöanpassade system för godstransporter samt insatser som främjat en hållbar regionförstoring. Det har främst resulterat i investeringar i förbättrad gods- och transportlogistik, flygplatser och hamnar. Satsningar på intermodala transportlösningar har resulterat i att existerande flaskhalsar har undanröjts. Resultatet har blivit en effektivare samordning mellan till exempel järnväg, vägar och hamnar/sjöfart vilket varit värdefullt för regionens näringsliv. Dessa typer av åtgärder har det gemensamma att det till övervägande del saknas en given finansieringsordning. Finansiering från regionala fonden har därför varit en nödvändig förutsättning för flertalet av de investeringsprojekt som genomförts.

Hållbar transportinfrastruktur prioriteras även i **andra strategier och program** Koppling och samordning till andra program EU:s strategi för Östersjöregionen lägger stort fokus på de omfattande transporter på, till och runt Östersjön. Östersjön är en viktig

förbindelselänk med omvärlden och för internationell handel. Utveckling av smarta transportlösningar och gröna korridorer i de öst-västliga förbindelserna samt av effektiva förbindelser till och mellan de nordliga regionerna är prioriterat i strategin. För att förbättra interna och externa transportlänkar behövs ett stärkt samarbete mellan administrativa nivåer och geografier runt Östersjön.

Inom EU prioriteras arbete med ett transeuropeiskt nätverk för transporter (TEN-T) och flera viktiga länkar i detta nätverk ligger inom programområdet. Insatsområdet knyter an till EU:s huvudinitiativ ”Ett resurseffektivt Europa”, vilket pekar ut vikten av hållbara transportsystem för att öka konkurrenskraften.

Regionalfondsprogrammets insatser för förbättrad kollektivtrafik och ökad rörlighet på arbetsmarknaden underlättar även genomförandet av insatser inom socialfonds- och landsbygdsprogrammet. Till exempel genom att underlätta för invånare att pendla till arbete och studier.

Vald investeringsprioritering:

- Utveckla och förbättra miljövänliga, inbegripet tystare, och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och havstransporter, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik.

Hållbar stadsutveckling i en glest befolkad region

Inför den nya programperioden 2014-2020 har EU lyft fram behovet av att arbeta sektorsintegrerat med städers utveckling och har därmed också angett det som ett prioriterat område för det regionala strukturfondsprogrammet. Det handlar bland annat om att arbeta med de behov som uppstår genom en ökad befolkning i regionens redan befolkningstäta områden, men också att möta behovet av samverkan mellan stad och landsbygd för att tillsammans utveckla en attraktiv region. Ett ökat tryck på staden leder till att frågor om infrastruktur, byggande, avfallshantering, energiförsörjning behöver hanteras, liksom olika sociala utmaningar, exempelvis segregation och arbetslöshet.

I Övre Norrland pågår en inomregional urbanisering, vilken medför ökade utmaningar, men också möjligheter, för de tätorter som ökar i befolkning samtidigt som regionens gleshet förstärks. Det finns ett behov av att i regionen utveckla metoder och arbetssätt som stimulerar samverkan mellan stad och landsbygd för att hitta attraktiva och hållbara lösningar på de utmaningar och möjligheter som regionen har.

Att öronmärka medel till hållbar stadsutveckling är inte prioriterat i strukturfondsprogrammet för Övre Norrland. Åtgärder inom perspektivet hållbar stadsutveckling kan tillgodoses inom valda insatsområden

Inom insatsområde 1 kan innovativa pilotprojekt bidra till att städer och centralorter i regionen fungerar som testbäddar för kunskapsuppbyggnad, forskning och innovationer om hållbar stadsutveckling. Genom att involvera stad och omland integreras ett system-

och innovationsperspektiv. I regionen kan kunskap byggas upp som också är tillämpbar på många andra städer inom Europa med liknande samhällsutmaningar.

Inom insatsområde 2 och 3 kan viktiga områden för hållbar stadsutveckling, såsom stärkt företagande kring kultur, arkitektur och design utvecklas. Arbetet för en positiv socioekonomisk utveckling i regionen kan också stärkas genom insatser för att öka företagande inom grupper som är underrepresenterade i näringslivet.

Insatsområde 4 omfattar aktiviteter som stärker övergången till en koldioxidsnål ekonomi. Arbetet för en hållbar samhällsutveckling kopplas samman med de möjligheter som klimat- miljö, och energiutmaningarna ger, bland annat i förhållande till bostadsbyggande och fysisk upprustning av områden.

Inom insatsområde 5 kan aktiviteter utvecklas för att hantera problem med trängsel, buller och luftföroreningar, faktorer som har en begränsande effekt på städer och centralorters tillväxt och utveckling likväl som för regionförstoring och tillgänglighet till arbetsmarknader. Fler trafikslag och bättre möjligheter att kombinera dem bidrar bland annat till att landsbygden kan dra nytta av den hållbara tillväxt som skapas i städerna.

Förhandsutvärdering av förslag till regionalfondsprogram i Övre Norrland 2014-2020

Tillväxtanalys medverkade inledningsvis i ett av programsekretariatets uppstartsmöten, den 9 april 2013, för att informera om de uppdrag samt de frågeställningar som förhandsutvärderingen ämnade utgå från.

Vid tre tillfällen, 20/5, 12/8 samt 4/9 2013, har programsekretariatet inlämnat programutkast och regionanalys till Tillväxtanalys och fått rekommendationer och förbättringsförslag som bidragit till att utveckla programbeskrivningar, indikatorer och programlogik.

Utöver detta har programsekretariatet haft skriftlig och muntlig dialog med Tillväxtanalys för konsultation och vägledning. Rapporterna och de muntliga synpunkter som lämnats under hand har varit värdefulla.

Programsekretariatet har säkerställt att Tillväxtanalys bedömning av vad som bör justeras har tillgodosetts. Indikatorerna har justerats efterhand som de utformats och fastställts av Tillväxtverket. Det regionala strukturfondsprogrammet för Övre Norrland har relevanta indikatorer som är korrekt formulerade och följer de listor som Tillväxtverket angett för resultat- och aktivitetsindikatorer. Programmet har valt rimliga målvärden för samtliga aktivitetsindikatorer och målvärden för resultatindikatorer som ligger i linje med övriga program. Indikatorerna bedöms därmed vara realistiskt satta.

Programsekretariatet har även beaktat de kommentarer som Tillväxtanalys anser kan förbättras. I analystexten har beskrivningen av specifika regionala förhållanden gjorts mer framträdande, analysens avgränsning har tydliggjorts och en avslutande sammanfattning har tillkommit. Motivering av valda insatsområden och dess medelstildelning har stärkts. Tillväxtanalys synpunkter har beaktats i samband med justering av valda indikatorer, dess utformning och målvärden.

Utifrån Tillväxtanalys avslutande rapport har vissa förändringar av indikatorer och milstolpar gjorts.

[1] European Structural Investment Funds (ESI-fonderna): Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Europeiska landsbygdsprogrammet och Europeiska havs- och fiskerifonden.

[2] Begreppet innovation omfattar produktinnovationer, processinnovationer, marknadsföringsinnovationer och organisationsinnovationer. Det handlar om nya sätt att skapa värde för samhälle, företag och individer, antingen ekonomiskt, socialt och/eller miljömässigt. Värdet uppstår i tillämpning, användning eller spridning, dvs. när innovationen tas i bruk på en kommersiell marknad eller implementeras i en verksamhet. Se även Regionanalysen.

[3] Se Tillväxtverkets definition av kulturella och kreativa näringar.

[4] Huvudsakligen Norrbottens och Västerbottens respektive utvecklingsstrategier (RUS), innovationsstrategier (RIS), länstransportplaner, regionala digitala agendor, samt de regionala klimat- och energistrategierna med tillhörande åtgärdsprogram.

[5] Övre Norrland tillhör Northern Sparsely Populated Areas ”<http://www.nspa-network.eu/>

[6] Följeforskning i programråde Övre Norrland, Slutrapport, Tillväxtverket 2011

1.1.2 Motivering till valet av tematiska mål och motsvarande investeringsprioriteringar som gäller partnerskapsöverenskommelsen, och som bygger på att man fastställt regionala och i tillämpliga fall nationella behov, inklusive sådana behov som fastställts i relevanta landsspecifika rekommendationer, antagna i enlighet med artikel 121.2 i EUF-fördraget, och relevanta rådsrekommendationer, antagna i enlighet med artikel 148.4 i EUF-fördraget, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Tabell 1: Motivering till valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social	Partnerskapsöverenskommelsen, regeringens riktlinjer för programframtagandet, de regionala utvecklingsstrategierna (RUS), regionala innovationsstrategierna (RIS), regionanalysen samt erfarenheterna från föregående programperiod motiverar behov av insatser inom vald investeringsprioritering. Regionen

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
	<p>innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål</p>	<p>har följande utmaningar som behöver adresseras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Låg FoU intensitet i företagen • Britser i innovationsstödsystemen • Företagens medverkan i innovationsprocesser är låg • Innovationsbegreppet behöver breddas • Öppna innovationsprocesser behöver utvecklas • Svag internationell samverkan <p>Flertalet av utmaningarna beror på och söker hantera regionens gleasa befolkningsstruktur och långa avstånd.</p>
<p>02 - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p>	<p>2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin</p>	<p>Partnerskapsöverenskommelsen, regeringens riktlinjer för programframtagandet, de regionala utvecklingsstrategierna, regionala digitala agendor, regionanalysen samt erfarenheterna från föregående programperiod motiverar behov av insatser inom vald investeringsprioritering. Regionen har följande utmaningar som behöver adresseras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bredband saknas på vissa angelägna platser i regionen • Företag och offentlig sektor nyttjar inte potentialen i digital teknik <p>Flertalet av utmaningarna beror på och söker hantera regionens gleasa befolkningsstruktur och långa</p>

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		avstånd
02 - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa	<p>Partnerskapsöverenskommelsen, regeringens riktlinjer för programframtagandet, de regionala utvecklingsstrategierna, regionala digitala agendor, regionanalysen samt erfarenheterna från föregående programperiod motiverar behov av insatser inom vald investeringsprioritering. Regionen har följande utmaningar som behöver adresseras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bredband saknas på vissa angelägna platser i regionen • Företag och offentlig sektor nyttjar inte potentialen i digital teknik <p>Flertalet av utmaningarna beror på och söker hantera regionens glea befolkningsstruktur och långa avstånd</p>
03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser	<p>Partnerskapsöverenskommelsen, regeringens riktlinjer för programframtagandet, de regionala utvecklingsstrategierna (RUS), regionala innovationsstrategierna (RIS), regionanalysen samt erfarenheterna från föregående programperiod motiverar behov av insatser inom vald investeringsprioritering. Regionen har följande utmaningar som behöver adresseras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Många små företag på stor geografisk yta • Demografisk utveckling • Ensidig och sårbar näringslivsstruktur

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		<ul style="list-style-type: none"> • Unga, kvinnor, utrikes födda driver inte företag i samma utsträckning • Företagens ägare allt äldre • Brist på kapital i tidiga skeden • Svag internationell närvaro och samarbete <p>Flertalet av utmaningarna beror på och söker hantera regionens glea befolkningsstruktur och långa avstånd.</p>
<p>03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)</p>	<p>3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser</p>	<p>Partnerskapsöverenskommelsen, regeringens riktlinjer för programframtagandet, de regionala utvecklingsstrategierna (RUS), regionala innovationsstrategierna (RIS), regionanalysen samt erfarenheterna från föregående programperiod motiverar behov av insatser inom vald investeringsprioritering. Regionen har följande utmaningar som behöver adresseras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Många små företag på stor geografisk yta • Demografisk utveckling • Ensidig och sårbar näringslivsstruktur • Unga, kvinnor, utrikes födda driver inte företag i samma utsträckning • Företagens ägare allt äldre • Brist på kapital i tidiga skeden • Svag internationell närvaro och samarbete <p>Flertalet av utmaningarna beror på och söker hantera regionens glea</p>

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		befolkningsstruktur och långa avstånd.
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag	<p>Partnerskapsöverenskommelsen, regeringens riktlinjer för programframtagandet, de regionala utvecklingsstrategierna, de länsvisa klimat- och energistrategierna,</p> <p>regionanalysen samt erfarenheterna från föregående programperiod motiverar behov av insatser inom vald investeringsprioritering. Regionen har följande utmaningar som behöver adresseras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hög energiintensitet • Dåligt utbyggda distributionssystem för förnybara energier • Frågan har låg prioritet pga låga energipriser • Långa transportavstånd • Relativt stort behov av nybyggnation de kommande åren • Sårbara inför förändringar på energimarknaden <p>Flertalet av utmaningarna beror på och söker hantera regionens glea befolkningsstruktur och långa avstånd.</p>
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn	<p>Partnerskapsöverenskommelsen, regeringens riktlinjer för programframtagandet, de regionala utvecklingsstrategierna, de länsvisa klimat- och energistrategierna,</p> <p>regionanalysen samt erfarenheterna från föregående programperiod motiverar behov av insatser inom vald investeringsprioritering.</p>

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		<p>Regionen har följande utmaningar som behöver adresseras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hög energiintensitet • Dåligt utbyggda distributionssystem för förnybara energier • Frågan har låg prioritet pga låga energipriser • Långa transportavstånd • Relativt stort behov av nybyggnation de kommande åren • Sårbara inför förändringar på energimarknaden <p>Flertalet av utmaningarna beror på och söker hantera regionens glea befolkningsstruktur och långa avstånd.</p>
<p>07 - Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur</p>	<p>7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik</p>	<p>Partnerskapsöverenskommelsen, regeringens riktlinjer för programframtagandet, de regionala utvecklingsstrategierna, de regionala transportplanerna, regionanalysen samt erfarenheterna från föregående programperiod motiverar behov av insatser inom vald investeringsprioritering. Regionen har följande utmaningar som behöver adresseras:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brister /flaskhalsar i järnvägssystemen • brister/flaskhalsar i övergången mellan olika transportslag • Hög belastning på regionens vägar • Bristande kapacitet vid regionens hamnar • Svårigheter att ställa om till nya miljökrav • Bristande kollektivtrafik i

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		<p>vissa områden</p> <p>Flertalet av utmaningarna beror på och söker hantera regionens glesta befolkningsstruktur och långa avstånd.</p>

1.2 Motivering för fördelningen av medel

Motivering för fördelningen av medel (unionens stöd) till varje tematiskt mål och i tillämpliga fall investeringsprioriteringar, i enlighet med kraven på tematisk koncentration, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Fördelningen av medel avgörs i huvudsak av direktiv från EU:s kommission och den svenska regeringen. Erfarenheterna från föregående programperiod 2007-2013 samt möjlig fondsamordning har beaktats. För det regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i tillväxt och sysselsättning Övre Norrland 2014-2020 finns två finansieringskällor: En via allmän tilldelning utifrån regeringens beslut om fördelning inom Sverige samt en som tilldelas för de glest befolkade områdena utifrån kommissionens kriterier.

För den allmänna tilldelningen till Övre Norrland gäller att:[1]

- Minst 70 procent av programmet avsätts till de tematiska målen 1, 2 och 3
- Minst 13 procent av programmet avsätts till tematiskt mål 4
- Återstående 17 procent beslutar Övre Norrland själva hur de vill fördela mellan valda insatsområden, det vill säga målen 1 - 4 samt 7.

För tilldelningen till glest befolkade områden gäller att medlen kan finansiera de tematiska målen 1, 2, 3, 4 och 7. Dessa medel ska räknas utöver den övriga öronmärkningen, vilket för de aktuella regionerna innebär att de får själva välja hur medlen ska fördelas mellan dessa tematiska mål.

Medelsfördelningen är anpassad till de specifika mål och aktiviteter som finns uttryckta inom de valda tematiska målen och för att insatserna på bästa sätt ska möjliggöra effekt och resultat för programområdet.

Andra program och fonder inom programområdet avsätter också medel till de tematiska mål som ingår i det regionala strukturfondsprogrammet för Övre Norrland.

Landsbygdsprogrammet har exempelvis avsatt medel för insatser som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi. Även det nationella regionalfondsprogrammet har omfattande insatser inom de tematiska målen 1, 3 och 4.

Tematiskt mål 1

30 procent av EU-medlen avsätts för tematiskt mål 1: ”Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation”. I jämförelse med programperioden 2007-2013 innebär detta att tilldelningen av medel för planerade insatser ökar.

Övre Norrland har behov att utveckla såväl fler innovativa miljöer men också ett ökat nyttiggörande av forskningens resultat, i enlighet med EU-kommissionens rekommendationer. Erfarenheten från föregående programperiod visar att innovationssatsningar ger positiva resultat men att också utökade insatser för att stödja näringslivets medverkan efterfrågas, vilket återspeglas i medelfördelningen.

Medelsfördelningen beaktar också att samtliga insatser för innovation har koncentrerats till tematiskt mål 1, oavsett om det handlar om innovationer inom informations- och kommunikationsteknik eller innovationer för en mer koldioxidsnål ekonomi. Detta för att möjliggöra skärningspunkter mellan fokusområden, undvika fragmentisering av programmet och skapa tydlighet för sökanden.

Tematiskt mål 2

5 procent av EU-medlen avsätts för tematiskt mål 2: ”Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik.

Övre Norrland har fortsatt behov av utbyggnad av bredband med hög överföringshastighet samtidigt som också insatser för stärkta IKT-tillämpningar efterfrågas. Det finns områden och platser som helt saknar tillgång till bredband av god kvalitet och där marknaden inte ser det lönsamt att investera. Insatser ska fokusera på ortssammanbindande bredbandsnät.

Medelsfördelningen återspeglar att programmet även möjliggör utveckling av IKT-baserade produkter och tjänster i tematiskt mål 1 och 3. Andra program inom programområdet, såsom Landsbygdsprogrammet, avsätter också medel till detta tematiska mål 2.

Genom samarbete och synergier inom och mellan program och fonder kommer Övre Norrland, under programperioden 2014-2020, att öka sina möjligheter att stärka företagande och sysselsättning med hjälp av informations och kommunikationsteknik.

Tematiskt mål 3

35,3 procent av EU-medlen avsätts för tematiskt mål 3: ”Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft”. I jämförelse med programperioden 2007-2013 innebär detta att tilldelningen av medel för planerade insatser minskar. Detta tematiska mål tilldelas mest medel i programmet.

Övre Norrland har behov av omfattande insatser för att stödja nyföretagande och företag som vill växa. Att stärka tillgången på kapital i tidiga skeden och att förbättra möjligheten att nå nya internationella marknader är angeläget.

Medelsfördelningen beaktar att insatserna kan vara något mer kostnadskrävande per företag på grund av regionens geografiska avstånd och gleshet samt att stora delar av regionen saknar en fungerande marknad för kapitalförsörjning. Tematiskt mål 3 stödjer även insatser för att utveckla företagens IKT användning samt affärsutveckling baserat på miljödrivna produkter och tjänster.

Tematiskt mål 4[2]

5,7 procent av EU-medlen avsätts för tematiskt mål 4: ”Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer”. Under programperioden 2007-2014 har ett mindre antal projekt bedrivits avseende energieffektivisering och förnybar energi. I jämförelse med dessa uppskattas att fördelningen av medel för planerade insatser ungefärligen fördubblas för perioden 2014-2020.

Övre Norrland har behov av insatser för att stimulera ökad energieffektivisering och användning av förnybar energi. Medelsfördelningen beaktar att forskning, innovation, produkt- och tjänsteutveckling inom området möjliggörs inom de tematiska målen 1 och 3, och insatser för en mer koldioxidsnål infrastruktur inom tematiskt mål 7. Andra program inom programområdet, såsom Landsbygdsprogrammet och det nationella regionalfondsprogrammet, avsätter också medel till detta tematiska mål.

Genom samarbete och synergier inom och mellan program och fonder kommer Övre Norrland att under programperioden 2014-2020 öka sina möjligheter att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi.

Tematiskt mål 7

24 procent av EU-medlen avsätts för tematiskt mål 7: ”Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur”. I jämförelse med programperioden 2007-2013 innebär detta att tilldelningen av medel för planerade insatser bibehålls på samma nivå. Erfarenheterna från programperioden 2007-2013 visar att medelsfördelningen från regionala fonden har varit en nödvändig förutsättning för många av de investeringsprojekt som genomförts. Efterfrågan har vida överskridit budget.

I Övre Norrland, där stora avstånd inom regionen och till andra marknader råder, är hållbara transporter en avgörande förutsättning för näringslivets och sysselsättningens utveckling. Övre Norrland efterfrågar insatser som möjliggör såväl bättre nyttjande av befintlig infrastruktur som nya och utvecklade multimodala transportförbindelser. Det finns en vilja hos både politik och näringsliv att prioritera insatser på området.

Medelsfördelningen beaktar att insatserna är kostnadskrävande och att andra program inom programområdet inte avsätter medel till detta tematiska mål.

Tabell 2: Översikt av det operativa programmets investeringsstrategi

Prioriterat område	Fond	Unionens stöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
1	ERDF	61 116 796,00	28.82%	<p>▼ 01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>▼ 1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål</p> <p>▼ 1 - Öka forsknings- och innovationssamverkan mellan akademi, näringsliv, myndigheter och civila samhället.</p> <p>▼ 2 - Öka innovationsverksamheten i företag och stärka utveckling av och tillgänglighet till innovationsstödande system och miljöer</p>	[102, 101]
2	ERDF	10 176 156,00	4.80%	<p>▼ 02 - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p> <p>▼ 2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin</p> <p>▼ 1 - Fler företag får tillgång till bredband av hög kvalitet och kapacitet</p> <p>▼ 2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa</p> <p>▼ 1 - Fler digitala tjänster ska utvecklas för att skapa en ökad tillgång till privat och offentlig service</p> <p>▼ 2 - Användningen av digitala tjänster ska utvecklas för att öka den digitala delaktigheten.</p>	[203, 204, 202]
3	ERDF	71 843 662,00	33.88%	<p>▼ 03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)</p> <p>▼ 3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser</p> <p>▼ 1 - Fler nystartade företag i Övre Norrland</p> <p>▼ 2 - Fler växande företag i Övre Norrland</p> <p>▼ 3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och</p>	[0301, 0302, 306]

Prioriterat område	Fond	Unionens stöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
				internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Fler små och medelstora företag växer på internationella nya marknader 	
4	ERDF	11 600 818,00	5.47%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer <ul style="list-style-type: none"> ▼ 4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Öka energieffektiviteten och användningen av förnybar energi i Övre Norrlands små och medelstora företag ▼ 4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Öka energieffektiviteten och användningen av förnybar energi inom offentlig sektor och bostadssektorn 	[15, 403, 0401]
5	ERDF	48 845 549,00	23.03%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 07 - Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur <ul style="list-style-type: none"> ▼ 7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Öka kapaciteten i befintlig transportinfrastruktur för mer effektiva och hållbara transporter till nytta för näringslivet ▼ 2 - Nya och utvecklade multimodala transportförbindelser för en mer hållbar och effektiv övergång mellan olika trafikslag, till nytta för näringslivet 	[0702, 708, 0404]
6	ERDF	8 482 624,00	4.00%	01 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.	[]

2. INSATSOMRÅDEN

2.A BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN ANDRA ÄN TEKNISKT STÖD

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	1
Insatsområdets rubrik	Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	Mer utvecklade

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	1b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Öka forsknings- och innovationssamverkan mellan akademi, näringsliv, myndigheter och civila samhället.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Innovationer[1] främjas av samverkan mellan universiteten, forskningsinstitut, näringsliv och myndigheter, inom den skapningskraften, med målet att snabbare få ut fler produkter och tjänster på marknaden. Genom samverkan kan regionens forskning, utbildning och innovationer utvecklas och bli ännu mer globalt attraktiva och relevanta för näringsliv, forskare och samhälle.</p> <p>Med nära samverkan mellan forskning och etablerade företags resurser, och tillsammans med olika aktörer i innovationssystemet, ska det regionala strukturprogrammet bidra till framtagandet av helt nya lösningar. Regionens innovativa miljöer bör fungera som en form av kreativa verkstäder som även lockar unga vuxna, kvinnor och utrikes födda.</p> <p>Genom öppna innovationsprocesser kan fler aktörer med olika resurser inkluderas, samt bidra till att stimulera skärningspunkter mellan idéer från olika branscher, regioner och nationer. Övre Norrland ska vara föregångare när det gäller öppna innovationsansatser i tidiga skeden, vilket kräver ett öppet sinne för nya samarbeten över bransch- och sektorsgränser.</p> <p>Förmågan att samspela med omvärlden är mycket viktig för en utvecklad innovationsförmåga. Samspelet ger tillgång till en större kritisk massa med fler aktörer och mer kompetens. Det kan även bidra till en kapacitetsuppbyggnad av universitetens, forskningsinstitutens och näringslivets förmåga att medverka i EU:s innovations- och forskningsprogram, till exempel Horisont 2020 och Programmet för näringsliv och små och medelstora företags konkurrenskraft (COSME).</p>

	<p>Det regionala strukturfondsprogrammet ska bidra till fler innovativa miljöer där universitet, forskningsinstitut, näringsliv, andra offentliga myndigheter och det omgivande samhället kan mötas i samverkan för att bli internationellt konkurrenskraftiga inom sitt område.</p> <p>[1] Innovation handlar om nya sätt att skapa värde för samhälle, företag och individer. Värdet uppstår i tillämpningen, användningen och spridningen av en innovation (när den tagits i bruk). Det värde som skapas kan vara ekonomiskt, socialt och/eller miljömässigt. Det är först när en idé kommer till användning eller kommersialiseras som den blir en innovation. Begreppet innovation omfattar alltså mer än tekniska eller andra typer av produktidéer.</p>
Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets rubrik	Öka innovationsverksamheten i företag och stärka utveckling av och tillgänglighet till innovationsstödjande system och miljöer
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Kunskapsutvecklingen hos främst små och medelstora företag behöver kontinuerligt stärkas för att stimulera innovationsförmågan. Företagens delaktighet i kunskapsutvecklingen inom universitet och forskningsinstitut behöver underlättas, till exempel genom strukturer som stimulerar kunskapsöverföring mellan företag och forskningsmiljöer i båda riktningarna. Med förbättrad innovationsförmåga bland regionens företag kan fler produkter och tjänster för en internationell marknad utvecklas, kommersialiseras eller implementeras.</p> <p>Det innovationsstödjande systemet har en viktig roll för innovationskraften i regionen. Med begreppet innovationsstödsystem avses samtliga aktörer i samhället som fungerar stödjande någonstans i kedjan; från idé – till marknad. Inte sällan har dessa aktörer både rollen som affärsutvecklare och innovationsstödjare och arbetar mot olika målgrupper och företag i olika utvecklingsfaser. Kunskap om och tillgång till kapitalförsörjning i innovationsarbetets olika skeden är också en viktig förutsättning, liksom en fungerande och effektiv marknadskommunikation.</p> <p>Möjligheten att ta del av de system och miljöer som främjar innovation är mer begränsade i regionens glesbefolkade områden.</p>

Det är en utmaning som behöver mötas upp i form av åtgärder som främjar delaktighet i ett platsberoende innovationsstödsystem. Utvecklingen av informations- och kommunikationsteknik möjliggör en mer distansoberoende samverkan mellan aktörer och det kan kompensera för de nackdelar som följer av glesheten och de långa avstånden mellan orter, företag och marknader i och utanför regionen.

Insatserna ska bidra till ett ökat nyttiggörande av forskningens resultat, idéer och kunskap i befintliga och nya företag och i offentlig verksamhet. Under programperioden ska antalet företag som lanserat nya eller väsentligt förbättrade produkter, tjänster, processer, upplevelser eller organisationssätt öka.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Öka forsknings- och innovationssamverkan mellan akademi, näringsliv, myndigheter och civila samhället.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
102	Andel företag (10-249 anställda) som samarbetar i sin innovationsverksamhet	Procent	Mer utvecklade	39,03	2010	42,90	SCB	Vartannat år
Specifikt mål		2 - Öka innovationsverksamheten i företag och stärka utveckling av och tillgänglighet till innovationsstödjande system och miljöer						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
101	Andel företag (10-249 anställda) med innovationsverksamhet (produkt-, process-, organisatorisk- eller marknadsföringsinnovation)	Procent	Mer utvecklade	47,99	2010	52,79	SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<p>Övre Norrlands sju fokusområden är utgångspunkt för de aktiviteter som föreslås.</p> <ul style="list-style-type: none">• Utveckling av fysiska och virtuella mötesplatser och science parks för innovativt arbete och för att skapa skärningspunkter inom och mellan olika branscher och sektorer.• Utveckla öppna innovationssystem inom regionens fokusområden, till exempel för att främja gränsöverskridande och/eller transnationella samarbeten och innovationsprocesser inom och mellan branscher och organisationer.• Insatser som främjar samverkan mellan universitet, forskningsinstitut och företag och som bidrar till nya lösningar inom regionens fokusområden. En starkt regional forskningsinfrastruktur med utvecklat nationellt och internationellt samarbete stärker ytterligare samarbetet mellan universiteten, forskningsinstitut, näringsliv, myndigheter, inom den s k kunskapstriangeln, samt företagens möjligheter att öka sin egen FoU.• Kapacitetshöjande åtgärder som bidrar till att stärka målgruppernas förmåga att medverka i Horisont 2020, COSME med flera sektorsprogram, med fokus på innovation och forskning kopplade till regionens fokusområden.• Aktiviteter som stärker metodutveckling och kunskapsspridning om genus- och mångfaldsfrågor i innovationsstödsystemet för att öka unga vuxnas, kvinnors och utrikes föddas deltagande i regionens innovationsprocesser och innovationsstödsystem.• Aktiviteter som bidrar till att utveckla stöd och rådgivning anpassade till innovationsprocessens olika faser, bland annat stärka marknadsfrågornas roll i innovationsarbetet.• Aktiviteter som bidrar till ökat nyttiggörande av forskningens resultat, idéer och kunskap i befintliga och nya företag och offentlig sektor.• Innovationsstödjande aktiviteter som bidrar till att fler idéer ges möjlighet att utvecklas till nya produkter, tjänster, processer/tekniker eller metoder.	

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Innovationsarbetet i Övre Norrland har goda förutsättningar att bidra till utveckling präglad av jämställdhet och mångfald. Aktiviteterna kan bidra till en jämnare fördelning av goda livs och arbetsvillkor mellan män och kvinnor och möjliggöra bred delaktighet i syfte att bryta med traditionella bilder av vad innovationer är och var innovationer sker. Arbetet med att utveckla forsknings- och innovationsmiljöer kan bidra till att öka kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika människor och näringar. Bland annat bör innovationsstödjande åtgärder särskilt beakta den könssegregering som finns på arbetsmarknaden och hur den är kopplad till de branscher och sektorer som ingår i Övre Norrlands fokusområden.

Ett aktivt arbete för att stödja en grön omställning är viktigt för Övre Norrland. Aktiviteterna kan bidra till en miljödriven omställning och hållbar tillväxt när utveckling av idéer, produkter och tjänster bidrar till att regionens naturresurser används skonsamt och resurseffektivt och att nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik utvecklas.

Huvudsakliga målgrupper för aktiviteterna är små och medelstora företag, universitet och forskningsinstitut, ekonomiska och ideella föreningar.

Huvudsakliga stödmottagare är universitet och forskningsinstitut, offentliga aktörer, ekonomiska och ideella föreningar, små och medelstora företag.

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Följande principer är vägledande i programmet:

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<p>Projekt som riktar sig till regionens fokusområden för smart specialisering</p> <p>Projekt ska stödja utvecklingen inom regionens fokusområden eller främjar möten inom och mellan branscher, företag, organisationer och kompetenområden i så kallade skärningspunkter. Regionens fokusområden omfattar innovationer inom hälso- och sjukvård, life science, teknik- och tjänsteutveckling inom industrin, testverksamhet, hållbar energi och miljöteknik, upplevelsenärningar och kulturella och kreativa näringar samt digitala tjänstenärningar för smart region.</p> <p>Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program</p> <p>Det regionala strukturfondsprogrammet tillgodoser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Samverkan och synergier med Landsbygdsprogrammet, Europeiska sociala fonden samt EU:s sektorsprogram är särskilt angelägna.</p> <p>Projekt som stödjer EU:s strategi för Östersjöregionen</p> <p>Det ökande regionala samarbetet i den norra delen av EU och i grannländerna inom den arktiska Barentsregionen samt inom Östersjöregionen ger möjligheter att på bred front ta itu med de gemensamma utmaningarna.</p> <p>Projekt som synliggör och utvecklar de horisontella kriterierna som verktyg för tillväxt</p> <p>Det är mycket angeläget att de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra till att nå de specifika målen.</p>	

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Projekt som bidrar till strategisk påverkan och lärande

Dät är viktigt att projekt byggs på funktionella och stabila projektorganisationer med ett aktivt ägarskap, god förankring hos samarbetspartners och med en uttalad idé kring hur projektens resultat ska omsättas i det egna såväl som det regionala utvecklingsarbetet.

Projekt som tar tillvara erfarenheter och kunskaper

Det är angeläget att Regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i tillväxt och sysselsättning bygger vidare på gjorda erfarenheter från den programperiod som gått och att regionen tar nya kliv framåt. Därför efterfrågas nya och vidareutvecklade arbetsmetoder eller samverkansformer.

Näringslivets medverkan

Små och medelstora företag är en huvudsaklig målgrupp för flertalet aktiviteter inom insatsområdet. En viktig förutsättning för att nå de specifika målen är att projekten tar sin utgångspunkt i det som målgruppen efterfrågar. Det är därför viktigt att näringslivet medverkar i såväl planering som genomförande av projekten.

Projekt nära kommersialisering och nyttiggörande

Det är angeläget att beviljade projektinsatser kommer till nytta i regionen. Därför efterfrågas projekt som ligger nära kommersialisering och nyttiggörande av resultat och där slutanvändaren och kunskapen/teknikutvecklingen tydligt finns med.

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål								
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			760,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			750,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO26	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO27	Forskning, innovation: Privat investering som matchar offentligt stöd till innovations- eller FoU-projekt	euro	Eruf	Mer utvecklade			3 000 000,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO28	Forskning, innovation: Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	Företag	Eruf	Mer utvecklade			35,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO26	Aktivitet	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			50			200,00	Förvaltande myndighet	
100	Finansiell	Finansiell indikator	Euro	Eruf	Mer utvecklade			36 670 078			122 233 592,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det gäller den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	056. Investeringar i infrastruktur, kapacitet och utrustning hos små och medelstora företag, med direkt koppling till forsknings- och innovationsverksamhet	4 583 759,00
ERDF	Mer utvecklade	058. Forsknings- och innovationsinfrastruktur (offentlig)	7 639 600,00
ERDF	Mer utvecklade	059. Forsknings- och innovationsinfrastruktur (privat, inklusive forskningscentrum)	6 111 680,00
ERDF	Mer utvecklade	060. Forsknings- och innovationsverksamheter inom offentliga forsknings- och kompetenscentrum, inklusive nätverksarbete	6 111 680,00
ERDF	Mer utvecklade	062. Tekniköverföring och samarbete mellan universitet och företag, främst till stöd för små och medelstora företag	15 279 199,00
ERDF	Mer utvecklade	063. Klusterstöd och företagsnätverk, främst till stöd för små och medelstora företag	9 167 519,00
ERDF	Mer utvecklade	064. Forsknings- och innovationsprocesser i små och medelstora företag (inklusive kupongsystem och innovation inom processer, design och tjänster samt på det sociala området)	12 223 359,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF		01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	61 116 796,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	13 445 695,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	24 446 718,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	23 224 383,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	61 116 796,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation
---------------	---

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	2
Insatsområdets rubrik	Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	Mer utvecklade

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	2a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Fler företag får tillgång till bredband av hög kvalitet och kapacitet
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Väl fungerande informations- och kommunikationsteknologi är viktigt för Övre Norrlands framtida tillväxt, konkurrens- och sysselsättning. I Övre Norrland som är en glest befolkad region är tillgången till bredbandsinfrastruktur av mycket stor betydelse för möjligheten att arbeta, driva och utveckla företag samt för att tillhandahålla en god samhällsservice. Genom den digitala tekniken kan avstånd, såväl fysiska som ekonomiska och sociala, förkortas såväl inom regionen som till övriga regioner inom EU.</p> <p>Målsättningen är att ökad tillgång till bredband med högre kvalitet och kapacitet ska skapa bättre förutsättningar för tillväxt och utveckling av regionens existerande branscher, marknader och företag men också ge möjligheter för etablering av helt nya företag och näringar. Tillgång till bredband ger fler innovatörer, entreprenörer och företag i regionen stabilare och långsiktiga förutsättningar att utveckla effektiva, attraktiva och hållbara metoder, affärsmodeller, tjänster och produkter för en global marknad.</p> <p>Företag i hela regionen är beroende av de förutsättningar som ett pålitligt bredband med hög kapacitet och god kvalitet ger, så att effektiva, attraktiva och hållbara arbetsmetoder och tjänster kan utvecklas.</p> <p>I Övre Norrland finns områden och platser som helt saknar tillgång till bredband av god kvalitet och hög överföringskapacitet. Detta beror till stor del på att marknadsmässiga förutsättningar för utbyggnad av IT-infrastruktur saknas. En fortsatt utbyggnad av bredband med hög överföringskapacitet handlar om att öka tillgången till bredband men också att arbeta för att bibehålla, utveckla och höja kapaciteten och kvaliteten på redan etablerad infrastruktur.</p> <p>Detta kräver stora investeringar i IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet. Genom investeringarna inom ramen för regionalfonden knyts företagen i regionen samman i ortssammanbindande nät. Genom lokala insatser, via landsbygdsprogrammet eller privata aktörer ansluts slutanvändare till stornätet via spridningsnät.</p> <p>Tillgången till bredbandsinfrastruktur är också i många fall en förutsättning för genomförandet av insatser i programmets övriga tematiska områden. De stora produktivitets- och kvalitetsvinsterna kan förverkligas först när hela regionen innefattas i</p>

	informationssamhället.
--	------------------------

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Fler företag får tillgång till bredband av hög kvalitet och kapacitet						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
202	Andel företag som fått möjlig tillgång till bredband (minst 100 Mbit/s)	Procent	Mer utvecklade	54,09	2012	62,20	Post- och Telestyrelsen	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
<ul style="list-style-type: none">• Insatser som ökar tillgången till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet.• Insatser som höjer överföringskapacitet och kvaliteten på redan existerande IT-infrastruktur i regionen.	
<p>Ökad tillgång till IT-infrastruktur i Övre Norrland med hög överföringskapacitet har goda förutsättningar att bidra till utveckling präglad av jämställdhet och mångfald. Aktiviteterna kan bidra till en jämnare fördelning av goda livs och arbetsvillkor mellan män och kvinnor och möjliggöra bred digital delaktighet för marginaliserade grupper. Arbetet kan bidra till att öka kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika människor och näringar. Bland annat bör åtgärder särskilt beakta den könssegregering som finns på arbetsmarknaden och hur den är kopplad till de branscher och sektorer som ingår i Övre Norrlands fokusområden.</p>	
<p>Ett aktivt arbete för att stödja en grön omställning är viktigt för Övre Norrland. Aktiviteterna kan bidra till en miljödriven omställning och hållbar tillväxt när utveckling av idéer, produkter och tjänster bidrar till att regionens naturresurser används skonsamt och resurseffektivt och att nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik utvecklas. IKT lösningar kan bidra till att minska miljöbelastningen inom samhällets alla sektorer då exempelvis olika former av e-tjänster kan minska behovet av resande och transporter.</p>	
<p>Huvudsakliga målgrupper för aktiviteterna är små och medelstora företag</p>	
<p>Huvudsakliga stödmottagare är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
<p>En grundläggande förutsättning för stöd till investeringar i bredbandsinfrastruktur är att projekten bidrar till strukturella förändringar på regional nivå. Vägledande principer för urval är dessutom:</p> <p>Projekt där marknadsmässiga förutsättningar för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur saknas</p> <p>Det är en förutsättning att beviljade projektinsatser koncentreras till områden där marknaden av olika anledningar inte fungerar.</p> <p>Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program</p> <p>De regionala strukturfondsprogrammen tillgodser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Samverkan och synergier med Landsbygdsfonden och Europeiska sociala fonden är särskilt angelägna.</p> <p>Det regionala strukturfondsprogrammet stödjer insatser som utvecklar ortssammanbindande nät. Det är angeläget att projekten säkerställer att investeringarna följs av fortsatta insatser för anslutning till slutanvändare.</p> <p>Projekt som bidrar till näringslivets utveckling och företagens konkurrenskraft</p> <p>Små- och medelstora företag är målgrupp för insatserna. En viktig förutsättning för att nå den specifika målgruppen och därigenom skapa tillväxt är att projekten tar sin utgångspunkt i en målgruppsanalys av företagets behov, förutsättningar och utmaningar.</p> <p>Projekten ska även vara i linje med regionala och lokala bredbands- och utvecklingsstrategier och kunna redovisa resultat i förhållande till insatsområdets indikatorer.</p> <p>Projekt som stödjer EU:s strategi för Östersjöregionen</p> <p>Det ökande regionala samarbetet i den norra delen av EU och i grannländerna inom den arktiska Barentsregionen samt inom Östersjöregionen ger möjligheter att på bred front ta itu med de gemensamma utmaningarna.</p> <p>Projekt som synliggör och utvecklar de horisontella kriterierna som verktyg för tillväxt</p>	

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
<p>Det är mycket angeläget att de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de specifika målet</p> <p>Projekt som bidrar till strategisk påverkan och lärande</p> <p>Där viktigt att projekt byggs på funktionella och stabila projektorganisationer med ett aktivt ägarskap, god förankring hos samarbetspartners och med en uttalad idé kring hur projektens resultat ska omsättas i det egna såväl som det regionala utvecklingsarbetet.</p>	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
49	Tillfört antal företas som har fått tillgång till bredband på minst 100Mbits/s	Antal	Eruf	Mer utvecklade			350,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	2c
Investeringsprioriteringens rubrik	Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Fler digitala tjänster ska utvecklas för att skapa en ökad tillgång till privat och offentlig service
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Utbudet av och tillgången till behovsorienterade digitala tjänster som förenklar och effektiviserar vardagen för invånare och företag i regionen ska öka. Oavsett plats och tid ska det vara möjligt att ta del av såväl offentlig som privat service. Nya digitala tjänster behöver därför etableras men även befintliga tjänster behöver utvecklas.

	<p>Näringslivet och den offentliga sektorn i regionen står inför stora utmaningar kopplat till den demografiska utvecklingen. För att klara detta måste verksamheterna effektiviseras samtidigt som kvaliteten höjs och utbudet av tjänster ökar. Den digitala tekniken kan i stor utsträckning bidra till detta. För att verksamheterna inom den offentliga sektorn ska kunna erbjuda ett ökat antal e-tjänster samtidigt som verksamheten effektiviseras, krävs en målmedveten satsning på såväl organisatorisk som teknisk utveckling. För att lyckas handlar det dels om att öka förståelse för digitaliseringens möjligheter och hur de ska implementeras i den offentliga verksamheten, dels om en utökad samverkan mellan stat, kommuner, landsting och näringsliv.</p> <p>Kommuner och landsting tillhandahåller en stor del av den service som privatpersoner och företag efterfrågar. För att skapa utrymme för utvecklingen är samverkan med både statliga myndigheter och näringsliv nödvändig. Detta kan åstadkommas t.ex. genom att kommuner och landsting tillhandahåller öppen offentlig information på ett standardiserat sätt som ger näringslivet möjlighet till utveckling av egna tjänster. Dessa tjänster kan komplettera offentliga sektorns utbud av tjänster och tillgodose de skilda behov som finns i samhället.</p> <p>Det finns en stor möjlighet i utveckling och implementering av nya digitala tjänster i Övre Norrland, dels för att utveckla tillgängligheten till vård, omsorg, kultur och utbildning i glest befolkade områden, dels för att stimulera företagande, innovationsutveckling och samverkan mellan privata och offentliga aktörer.</p>
Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets rubrik	Användningen av digitala tjänster ska utvecklas för att öka den digitala delaktigheten.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>En majoritet av befolkningen lever i dag en stor del av sina liv på och med hjälp av de digitala tjänster som erbjuds via nätet. Det handlar om allt ifrån bankärenden, resebokningar och bygglovsansökningar till vilken mat som serveras i skolmatsalen.</p> <p>Det finns dock personer, företag och organisationer i regionen som har svårare att ta till sig den nya tekniken och riskerar att hamna efter vilket kan skapa en segregation i samhället. Fler digitala tjänster i kombination med insatser som höjer den digitala kompetensen och delaktigheten kan bidra till att förenkla vardagen ytterligare för privatpersoner och företag i regionen samtidigt som det leder till hållbar tillväxt. Inom detta område kan insatser och åtgärder från den regionalfonden med fördel kombineras med den sociala fonden</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Fler digitala tjänster ska utvecklas för att skapa en ökad tillgång till privat och offentlig service						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
203	Andel företag (10-249 anställda) som använder vissa IT-tjänster	Procent	Mer utvecklade	73,70	2013	81,10	SCB	Vartannat år
Specifikt mål		2 - Användningen av digitala tjänster ska utvecklas för att öka den digitala delaktigheten.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
204	Andel privatpersoner (16-85 år) som använder vissa IT-tjänster.	Procent	Mer utvecklade	68,00	2013	75,00	SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa
<p>Samtliga aktiviteter som kan stödjas inom investeringsprioriteringen ska inkludera aktörer från den offentliga sektorn, men gärna också samverka mellan privat och offentlig sektor.</p> <ul style="list-style-type: none">• Utveckling och implementering av nya innovativa digitala offentliga tjänster och tillämpningar som förenklar och effektiviserar vardagen för privatpersoner, företag, organisationer och offentlig sektor.• Aktiviteter som utvecklar samverkan mellan kommuner, landsting, universitet, forskningsinstitut, näringsliv och det civila samhället för att få fler digitala tjänster och tillämpningar.• Aktiviteter för att kartlägga behov och förutsättningar för olika typer av nya digitala offentliga tjänster och tillämpningar.• Aktiviteter som utvecklar och bidrar till att testbäddar och pilotprojekt för digitala offentliga tjänster och tillämpningar kan etableras.• Aktiviteter som skapar långsiktigt hållbara strukturer för att kunna erbjuda invånare och företag ett samlat och ökat utbud av digitala offentliga tjänster. Strukturer som stödjer både organisatoriska och tekniska förutsättningar utifrån ett lokalt, regionalt eller nationellt perspektiv.• Aktiviteter som skapar goda förebilder och kan visa på hur digitaliseringens möjligheter kan utveckla utbud och organisering och effektivisera verksamheten hos kommuner och landsting.• Aktiviteter som bidrar till att öka tillgången till öppen offentlig data och därigenom skapar förutsättningar för att nya digitala offentliga tjänster kan utvecklas av företag.• Aktiviteter som främjar en ökad digital delaktighet och medför att användandet och efterfrågan av digitala tjänster och produkter ökar.• Aktiviteter som utvecklar och ökar användandet av distansöverbyggande teknik i offentlig sektor för att effektivisera verksamheten samt underlätta och förenkla för privatpersoner, företag och organisationer. <p>Insatserna för att öka nyttjandet av digitala tjänster i Övre Norrland har goda förutsättningar att bidra till en utveckling präglad av jämställdhet och mångfald. Aktiviteterna kan bidra till en jämnare fördelning goda livs- och arbetsvillkor mellan män och kvinnor och möjliggöra bred digital delaktighet.</p>	

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa
<p>Arbetet kan bidra till att öka kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika människor och näringar. Bland annat bör åtgärder särskilt beakta den könssegregering som finns på arbetsmarknaden och hur den är kopplad till de branscher och sektorer som ingår i Övre Norrlands fokusområden.</p> <p>Ett aktivt arbete för att stödja en grön omställning är viktigt för Övre Norrland. Aktiviteterna kan bidra till en miljödriven omställning och hållbar tillväxt när utveckling av idéer, produkter och tjänster bidrar till att regionens naturresurser används skonsamt och resurseffektivt och att nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik utvecklas. IKT lösningar kan bidra till att minska miljöbelastningen inom samhällets alla sektorer då exempelvis olika former av e-tjänster kan minska behovet av resande och transporter.</p> <p>Huvudsakliga målgrupper för aktiviteterna är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.</p> <p>Huvudsakliga stödmottagare är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa
<p>Följande principer är vägledande i programmet:</p> <p>Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program</p> <p>Det regionala strukturfondsprogrammet tillgodoser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Samverkan och synergier med Landsbygdsprogrammet och Europeiska sociala fonden är särskilt angelägna.</p> <p>Projekt som stödjer EU:s strategi för Östersjöregionen</p> <p>Det ökande regionala samarbetet i den norra delen av EU och i grannländerna inom den arktiska Barentsregionen samt inom Östersjöregionen ger möjligheter att på bred front ta itu med de gemensamma utmaningarna.</p>	

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa
<p>Projekt som synliggör och utvecklar de horisontella kriterierna som verktyg för tillväxt</p> <p>Det är mycket angeläget att de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra till att nå de specifika målen.</p> <p>Projekt som bidrar till strategisk påverkan och lärande</p> <p>Där viktigt att projekt byggs på funktionella och stabila projektorganisationer med ett aktivt ägarskap, god förankring hos samarbetspartners och med en uttalad idé kring hur projektens resultat ska omsättas i det egna såväl som det regionala utvecklingsarbetet.</p> <p>Projekt som tar tillvara erfarenheter och kunskaper</p> <p>Det är angeläget att Regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i tillväxt och sysselsättning bygger vidare på gjorda erfarenheter från den programperiod som gått och att regionen tar nya kliv framåt. Därför efterfrågas nya och vidareutvecklade arbetsmetoder eller samverkansformer.</p> <p>Målgruppens medverkan</p> <p>En viktig förutsättning för att nå de specifika målet är att projekten tar sin utgångspunkt i det som målgruppen efterfrågar. Det är därför viktigt att målgruppen medverkar i såväl planering som genomförande av projekten.</p>	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
41	Antal organisationer som får stöd	Antal	Eruf	Mer utvecklade			30,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
52	Antal nya digitala tjänster	Antal	Eruf	Mer utvecklade			25,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
100	Finansiell	Finansiell indikator	Euro	Eruf	Mer utvecklade			4 070 462			20 352 312,00	Förvaltande myndighet	
1	Genomförandesteg	Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet	Antal företag	Eruf	Mer utvecklade			12				Projekt	
49	Aktivitet	Tillfört antal företag som har fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s	Antal	Eruf	Mer utvecklade			0			350,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande

del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det gäller den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomförandelrapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	047. IKT: Mycket snabba bredbandsnät (tillträde till accessnät, >= 100 Mbps)	6 614 501,00
ERDF	Mer utvecklade	078. e-förvaltningstjänster och tillämpningar (inklusive e-upphandling, IKT-åtgärder till stöd för reform av offentlig förvaltning, it-säkerhet, förtroende- och integritetsåtgärder, e-rättvisa och e-demokrati)	1 317 813,00
ERDF	Mer utvecklade	080. Tjänster och tillämpningar för e-integration, e-tillgång, e-lärande och e-utbildning samt digital kunskap	1 175 346,00
ERDF	Mer utvecklade	082. IKT-tjänster och IKT-tillämpningar för små och medelstora företag (inklusive e-handel, e-affärer, affärsprocesser i nätverk, levande laboratorier, webbföretag, IKT-företagsetableringar etc.)	1 068 496,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF		01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	10 176 156,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	2 238 754,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	4 070 462,00

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	3 866 940,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	10 176 156,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	3
Insatsområdets rubrik	Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	Mer utvecklade

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Fler nystartade företag i Övre Norrland
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>I Övre Norrland ska ett långsiktigt konkurrenskraftigt näringsliv byggas med hållbar tillväxt i fokus. Människors kreativitet, engagemang och perspektiv ska tas tillvara oberoende av etnicitet och kön för att skapa förnyelseförmåga och företag som bidrar till regionens välfärd.</p> <p>Det är angeläget att entreprenörskapet uppmuntras och utvecklas för att skapa ett mer diversifierat näringsliv i hela Övre Norrland. Särskilt viktigt är att företagandet bland unga, kvinnor och utrikesfödda personer ökar. För att uppnå detta behövs ett företagsklimat som främjar nyföretagande och positiva attityder till entreprenörskap, samt ett stödsystem som bidrar till ett breddat entreprenörskap och företagande i hela regionen. Genom att stödja etablering och utveckling av företag inom regionens fokusområden skapas möjligheter till omställning mot ett mindre ensidigt och mer långsiktigt hållbart näringsliv som klarar konjunktursvängningar, internationell konkurrens och som bättre tar tillvara kompetens och arbetstillfällen i regionen. Genom att aktivt arbeta med generationsskiften och ungas nyföretagande kan de lokala små företagen fortsatt finnas kvar på orten.</p> <p>Det ska finnas goda möjligheter att starta företag i hela regionen. Regionens glesa befolkningsstruktur och långa avstånd efterfrågar insatser som på olika sätt, exempelvis genom digital teknik, underlättar informations- och kunskapsutbyte, tillgång till nya affärskontakter, utveckling av nya idéer och ett aktivt lärande. Initiativ handlar ofta om att finna nya småskaliga lösningar i ett lokalt sammanhang. Sociala ekonomin har betydelse för att skapa en attraktiv region inte minst på landsbygd.</p> <p>Önskvärda resultat under programperioden är att fler blivande företagare får möjlighet till kunskapsorienterad och individanpassad information och affärsrådgivning. Aktiviteterna ska bidra till fler företag och ett likvärdigt stödsystem för kvinnor och män samt unga vuxna och utrikesfödda för att starta och driva företag i hela regionen.</p>
Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets rubrik	Fler växande företag i Övre Norrland

<p>Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd</p>	<p>Det ska finnas goda möjligheter att vidareutveckla företag i hela regionen. Regionens glesa befolkningsstruktur och långa avstånd efterfrågar insatser som på olika sätt, exempelvis genom digital teknik, underlättar informations- och kunskapsutbyte, tillgång till nya affärskontakter, utveckling av nya idéer och ett aktivt lärande.</p> <p>Det är viktigt att kunna kombinera olika typer av aktiviteter, såsom rådgivning, affärsutveckling, nätverksbyggande och mentorskap etc. med främjandeaktiviteter kring exempelvis kreditfinansiering. Det är av vikt att öka kunskapen om regionala riskkapitalfonder, såddkapitalfonder, mikrolån och mjuka lån samt andra former av tillväxtkapital.</p> <p>Önskvärda resultat under programperioden är att fler etablerade företagare får möjlighet till kunskapsorienterad och individanpassad information och affärsrådgivning inför utveckling av befintlig verksamhet. Aktiviteterna ska bidra till ett likvärdigt stödsystem för kvinnor och män samt unga vuxna och utrikesfödda för att skapa växande företag i hela regionen.</p>
---	--

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Fler nystartade företag i Övre Norrland						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0301	Antal SMF per 1000 invånare	Antal företag (0-249 anställda) per 1 000 invånare(16-64 år)	Mer utvecklade	212,60	2013	215,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år
Specifikt mål		2 - Fler växande företag i Övre Norrland						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0302	Omsättning i små och medelstora företag	MSEK	Mer utvecklade	74 806,00	2011	86 027,00	SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteter som utvecklar och förnyar stödstrukturer och metoder i syfte att• öka unga vuxnas, kvinnors och utrikesföddas företagande, till exempel vad gäller affärsrådgivning inför såväl start som utveckling av befintlig verksamhet.• Åtgärder för att ta fram och införa nya affärsmodeller i regionen, till exempel för att integrera jämställdhet, mångfald och miljö i affärsverksamheten.• Insatser som stärker entreprenörskap och företagande utifrån den samiska kulturen och stimulerar näringslivsutveckling i det samiska samhället.• Aktiviteter för att införa och utveckla inkubatorer lokalt med likvärdig kvalitet där behov och förutsättningar för sådana etableringar bedöms finnas. Inkubatorerna kan stödjas såväl från lokala resurser som genom virtuellt stöd på distans.• Aktiviteter som bidrar till att stärka och utveckla företagande baserat på smartare och mer hållbara, nya och utvecklade produkter från fokusområdena, t.ex. företagande baserat på regionens unika förutsättningar som kyla, kallt klimat, gleshet, regionens natur, naturresurser och kulturarv.• Åtgärder för att stärka företags konkurrenskraft genom att erbjuda regionen som en testarena för digitala tjänster för både privat som offentlig verksamhet, bland annat med användandet av öppen offentlig data.• Åtgärder som bidrar till att underlätta ägarbyten och generationsskiften i företag.• Aktiviteter som bidrar till att innovativa mötesplatser, nätverk, kluster och klusterallianser etableras för inspiration, kompetensförsörjning, erfarenhetsutbyte, affärsutveckling och mentorskap, och som även möjliggör ett tvärsektorielt arbete där olika kompetenser och branscher främjas.• Insatser för att stödja små och medelstora företags innovationskraft och möjlighet att kommersialisera utvecklingsidéer, till exempel arrangemang och nätverksaktiviteter för att matcha innovatörer med företagare/entreprenörer.• Åtgärder för att utveckla strategiska koncept och affärsrådgivning som syftar till att lösa gemensamma utmaningar via socialt företagande.• Aktiviteter för att utveckla företags förmåga att attrahera riskkapital och riskvilligt kapital, överbrygga glapp genom regionala riskkapitalfonder eller andra insatser med offentliga medel, bland annat genom ökat samarbete mellan aktörer i regionen.• Insatser för att stimulera ökad tillgång till privat kapital genom att möjliggöra för alternativa finansieringsformer och insatser för att förbättra	

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>företagens säkerheter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatser kopplade till det regionalpolitiska företagsstödet, för att stimulera företagare i hela regionen till nyetablering, expansion och innovation. <p>Arbetet med att främja entreprenörskap och företagande i Övre Norrland har goda förutsättningar att bidra till en utveckling präglad av jämställdhet och mångfald. Aktiviteterna kan bidra till en jämnare fördelning av goda livs- och arbetsvillkor mellan män och kvinnor och möjliggöra bred delaktighet. Arbetet kan bidra till att öka kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika människor och näringar. Bland annat bör åtgärder särskilt beakta den könssegregering som finns på arbetsmarknaden och hur den är kopplad till de branscher och sektorer som ingår i Övre Norrlands fokusområden.</p> <p>Ett aktivt arbete för att stödja en grön omställning är viktigt för Övre Norrland. Små- och medelstora företag har en viktig roll i omställningen och för att skapa nya jobb i en grönare ekonomi. Aktiviteterna kan bidra till en miljödriven omställning och hållbar tillväxt när utveckling av idéer, produkter och tjänster bidrar till att regionens naturresurser används skonsamt och resurseffektivt och att nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik utvecklas.</p> <p>Huvudsakliga målgrupper för aktiviteterna är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.</p> <p>Huvudsakliga stödmottagare är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>Följande principer är vägledande i programmet:</p> <p>Projekt som riktar sig till regionens fokusområden för smart specialisering</p> <p>Projekt ska stödja utvecklingen inom regionens fokusområden eller främjar möten inom och mellan branscher, företag, organisationer och kompetensområden i så kallade skärningspunkter. Regionens fokusområden omfattar innovationer inom hälso- och sjukvård, life science, teknik- och</p>	

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
tjänsteutveckling inom industrin, testverksamhet, hållbar energi och miljöteknik, upplevelsenärningar och kulturella och kreativa näringar samt digitala tjänstenärningar för smart region.	
Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program	
Det regionala strukturfondsprogrammet tillgodoser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Samverkan och synergier med Landsbygdsprogrammet, Europeiska sociala fonden samt EU:s sektorsprogram är särskilt angelägna.	
Projekt som stödjer EU:s strategi för Östersjöregionen	
Det ökande regionala samarbetet i den norra delen av EU och i grannländerna inom den arktiska Barentsregionen samt inom Östersjöregionen ger möjligheter att på bred front ta itu med de gemensamma utmaningarna.	
Projekt som synliggör och utvecklar de horisontella kriterierna som verktyg för tillväxt	
Det är mycket angeläget att de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra till att nå de specifika målen satta under insatsområdets investeringsprioriteringar.	
Projekt som bidrar till strategisk påverkan och lärande	
Där viktigt att projekt byggs på funktionella och stabila projektorganisationer med ett aktivt ägarskap, god förankring hos samarbetspartners och med en uttalad idé kring hur projektens resultat ska omsättas i det egna såväl som det regionala utvecklingsarbetet.	
Projekt som tar tillvara erfarenheter och kunskaper	
Det är angeläget att Regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i tillväxt och sysselsättning bygger vidare på gjorda erfarenheter från den	

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>programperiod som gått och att regionen tar nya kliv framåt. Därför efterfrågas nya och vidareutvecklade arbetsmetoder eller samverkansformer.</p> <p>Näringslivets medverkan</p> <p>Små och medelstora företag är en huvudsaklig målgrupp för flertalet aktiviteter inom insatsområdet. En viktig förutsättning för att nå de specifika målen är att projekten tar sin utgångspunkt i det som målgruppen efterfrågar. Det är därför viktigt att näringslivet medverkar i såväl planering som genomförande av projekten.</p> <p>Projekt nära kommersialisering och nyttiggörande</p> <p>Det är angeläget att beviljade projektinsatser kommer till nytta i regionen. Därför efterfrågas projekt som ligger nära kommersialisering och nyttiggörande av resultat och där slutanvändaren och kunskapen/teknikutvecklingen tydligt finns med.</p>	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start av företag och för en hållbar tillväxt. Företags behov av externt kapital ska i första hand tillgodoses på den privata marknaden, men det finns områden där det kan finnas behov av marknadskompletterande finansiering, bland annat i tidiga utvecklingsskedan och vid kommersialisering av innovativa affärsidéer.</p> <p>Implementering av finansiella instrument under programperiod 2014-2020 kommer belysas inom ramen för de erfarenheter som redan finns. De så kallade fondprojekten som implementerats inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen under perioden 2007–2013 och som syftar till att öka det regionala utbudet av ägarkapital har mött stor efterfrågan. Satsningen har omfattat totalt 2,4 miljarder SEK och motsvarade cirka en femtedel av hela venturemarknaden i Sverige år 2011.</p> <p>Inledningsvis fanns en osäkerhet om det skulle finnas privata medfinansierare som var villiga att medinvestera. Resultat till och med juli 2013 visar att varje</p>	

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>investerad fondkrona i genomsnitt har växlats upp med 1,9 kronor privata medel. Finansieringsinstrumenten skapar således en hävstångseffekt på den regionala fonden. Den första investeringsfasen har enligt följeforskare och genomförare varit lyckosam genom att man från idébärare fått in tillräckligt bra idéer att investera i och intresserade privata medinvesterar att investera med. Inte minst när det gäller etablering av en regional infrastruktur för riskkapital har satsningen varit drivande. Däremot kan enligt följeforskare de horisontella kriterierna integreras bättre i genomförandet.</p> <p>Mot bakgrund av detta ges möjlighet att arbeta med implementering av finansiella instrument inom ramen för tematiskt mål 3. :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatserna ska inriktas mot att stödja företagens kapitalförsörjning där marknaden inte fungerar tillfredsställande. • Vid implementering av finansiella instrument ska resultaten av Tillväxtverkets förhandsbedömning av finansiella instrument beaktas. • Instrument med inriktning på ägarkapital ska genomföras inom ramen för befintlig struktur och med erfarenheter från de så kallade ”fondprojekten” som genomförts under programperioden 2007–2013. Insatser kan även omfatta andra finansiella instrument. • Långsiktigheten i denna typ av insatser ska beaktas. • De horisontella kriterierna ska integreras i insatserna • Kunskaper och erfarenheter ska tillvaratas från följeforskning och utvärdering på området. • Samordning av alla insatser för finansiella instrument ska eftersträvas. 	

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 735,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO02	Produktiv investering: Antal företag som får bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO03	Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			35,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 500,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO05	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO06	Produktiv investering:	euro	Eruf	Mer utvecklade			369 000,00	Förvaltande myndighets	Löpande

Investeringsprioritering		3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
	Privata investeringar som matchar offentligt stöd till företag (bidrag)							datasystem	
CO07	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till små och medelstora företag (annat än bidrag)	euro	Eruf	Mer utvecklade			19 680 000,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			1 250,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3d
Investeringsprioriteringens rubrik	Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Fler små och medelstora företag växer på internationella nya marknader
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Det finns behov av att utveckla metoder och tillvägagångsätt speciellt inriktade på att stödja små och medelstora företags förmåga att nå nya internationella marknader.</p> <p>Fler samordnade insatser från olika aktörer och på olika nivåer krävs för att dra nytta av varandras nätverk, kompetenser och för att stärka lokala företags utveckling på internationella marknader. Företagens medverkan i internationella projekt ska stimuleras och resultera i ökade marknadsandelar för företagen.</p> <p>Genom att nyttja digital teknik kan nya mötesplatser utvecklas som knyter ihop regionens entreprenörer, företag och orter och som underlättar affärsrelationer mellan regionen och internationella företag. Nya virtuella kluster och geografiska noder ger också möjlighet att utveckla företagsnätverk, rådgivning och annat stöd på distans.</p> <p>Regionens näringsliv är starkt integrerat med omvärlden. Internationella investeringar blir därför en viktig del i det regionala tillväxtarbetet särskilt sett mot att konkurrensen mellan företag, regioner och länder ökar. För små- och medelstora företag i regionen ges på det sättet även möjligheter till flera internationella samarbetspartners. Detsamma gäller för våra universitet och andra lärosäten.</p> <p>Nya samarbeten där utländska företag investerar eller skapar strategiska allianser med olika aktörer i regionen skapar utveckling och utökade möjligheter för regionens företag att öka sin export.</p> <p>Ytterligare åtgärder är att stärka samarbete med övriga verksamheter som syftar till företagsutveckling i regionen samt med övriga investeringsfrämjare i norra Sverige. Slutligen bör dialogen mellan näringslivet, finansiärer och investerings- och exportfrämjande organisationer stärkas för att dra nytta av de exporterande företagens internationella nätverk.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Fler små och medelstora företag växer på internationella nya marknader						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
306	Andel små och medelstora företag (0-249 anställda) som bedriver export	Procent	Mer utvecklade	1,50	2013	1,61	SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteter som bidrar med stöd och förutsättningar för små och medelstora företag att utveckla sina interna och externa processer och affärer med stöd av digital teknik, samt genomföra riktade satsningar på kompetensutveckling kring digitala tjänster mot olika branscher, sektorer och företag.• Aktiviteter som stimulerar inslag av marknadskommunikation och förbättring av företagets försäljningskompetens, bland annat i samband med erfarenhetsseminarier och nätverksträffar mellan företag.• Aktiviteter för att stimulera och stärka små och medelstora företags vilja och förmåga till att bredda sin verksamhet till nya internationella marknader. Till exempel genom förbättrad rådgivning, ökad omvärldsbevakning, utvecklat samarbete mellan regionala, nationella och internationella kluster samt ökat deltagande i nationella och internationella nätverk och mässor.• Aktiviteter som bidrar till kapacitetsuppbyggnad för att stärka små och medelstora företags medverkan i EU:s program för innovation, forskning och hållbar tillväxt. Stödja näringslivet deltagande i nationella och internationella utvecklingsprojekt; söka partners, utveckla informationsutbyte och nätverksbyggande i nära samarbete med universitet och forskningsinstitut.• Insatser för att skapa plattformar som tillvaratar de internationella affärsmöjligheterna och lyfta fram regionens spetskompetens på en internationell marknad.• Insatser för att marknadsföra regionens små och medelstora företag både nationellt och internationellt kommersiella investeringar. <p>Arbetet med att främja ökad konkurrenskraft för små och medelstora företag i Övre Norrland har goda förutsättningar att bidra till en utveckling präglad av jämställdhet och mångfald. Aktiviteterna kan bidra till en jämnare fördelning av goda livs- och arbetsvillkor mellan män och kvinnor och möjliggöra bred delaktighet. Arbetet kan bidra till att öka kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika människor och näringar. Bland annat bör åtgärder särskilt beakta den könssegregering som finns på arbetsmarknaden och hur den är kopplad till de branscher och sektorer som ingår i Övre Norrlands fokusområden.</p> <p>Ett aktivt arbete för att stödja en grön omställning är viktigt för Övre Norrland. Små- och medelstora företag har en viktig roll i omställningen och för att</p>	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>skapa nya jobb i en grönare ekonomi. Aktiviteterna kan bidra till en miljödriven omställning och hållbar tillväxt när utveckling av idéer, produkter och tjänster bidrar till att regionens naturresurser används skonsamt och resurseffektivt och att nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik utvecklas.</p> <p>Huvudsakliga målgrupper för aktiviteterna är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar</p> <p>Huvudsakliga stödmottagare är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>Följande principer är vägledande i programmet:</p> <p>Projekt som riktar sig till regionens fokusområden för smart specialisering</p> <p>Projekt ska stödja utvecklingen inom regionens fokusområden eller främjarmöten inom och mellan branscher, företag, organisationer och kompetenområden i så kallade skärningspunkter. Regionens fokusområden omfattar innovationer inom hälso- och sjukvård, life science, teknik- och tjänsteutveckling inom industrin, testverksamhet, hållbar energi och miljöteknik, upplevelsenärings- och kulturella och kreativa näringar samt digitala tjänstenärings- och smart region.</p> <p>Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program</p> <p>Det regionala strukturfondsprogrammet tillgodoser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Samverkan och synergier med Landsbygdsprogrammet, Europeiska sociala fonden samt EU:s sektorsprogram är särskilt angelägna.</p>	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>Projekt som stödjer EU:s strategi för Östersjöregionen</p> <p>Det ökande regionala samarbetet i den norra delen av EU och i grannländerna inom den arktiska Barentsregionen samt inom Östersjöregionen ger möjligheter att på bred front ta itu med de gemensamma utmaningarna.</p> <p>Projekt som synliggör och utvecklar de horisontella kriterierna som verktyg för tillväxt</p> <p>Det är mycket angeläget att de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra till att nå de specifika målen.</p> <p>Projekt som bidrar till strategisk påverkan och lärande</p> <p>Där är viktigt att projekt byggs på funktionella och stabila projektorganisationer med ett aktivt ägarskap, god förankring hos samarbetspartners och med en uttalad idé kring hur projektens resultat ska omsättas i det egna såväl som det regionala utvecklingsarbetet.</p> <p>Projekt som tar tillvara erfarenheter och kunskaper</p> <p>Det är angeläget att Regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i tillväxt och sysselsättning bygger vidare på gjorda erfarenheter från den programperiod som gått och att regionen tar nya kliv framåt. Därför efterfrågas nya och vidareutvecklade arbetsmetoder eller samverkansformer.</p> <p>Näringslivets medverkan</p> <p>Små och medelstora företag är en huvudsaklig målgrupp för flertalet aktiviteter inom insatsområdet. En viktig förutsättning för att nå de specifika målen är att projekten tar sin utgångspunkt i det som målgruppen efterfrågar. Det är därför viktigt att näringslivet medverkar i såväl planering som genomförande av projekten.</p> <p>Projekt nära kommersialisering och nyttiggörande</p> <p>Det är angeläget att beviljade projektinsatser kommer till nytta i regionen. Därför efterfrågas projekt som ligger nära kommersialisering och nyttiggörande av resultat och där slutanvändaren och kunskapen/teknikutvecklingen tydligt finns med.</p>	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får	Företag	Eruf	Mer utvecklade			250,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

Investeringsprioritering		3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
	stöd								
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			250,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			750,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft
--------------	---

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Aktivitet	Produktiv investering: Antal	Företag	Eruf	Mer utvecklade			496			1 985,00	Förvaltande	

Insatsområde		3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, mätenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av
		företag som får stöd										myndighet	
100	Finansiell	Finansiell indikator	Euro	Eruf	Mer utvecklade			43 106 197			143 687 324,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det gäller den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återspeglaras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft		
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro	

Insatsområde		3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	056. Investeringar i infrastruktur, kapacitet och utrustning hos små och medelstora företag, med direkt koppling till forsknings- och innovationsverksamhet	8 980 458,00
ERDF	Mer utvecklade	063. Klusterstöd och företagsnätverk, främst till stöd för små och medelstora företag	12 931 860,00
ERDF	Mer utvecklade	066. Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive lednings-, marknadsförings- och designtjänster)	17 242 479,00
ERDF	Mer utvecklade	067. Företagsutveckling av små och medelstora företag, stöd till entreprenörskap och företagskuvöser (inklusive stöd till spin-off- och spin-out-företag)	12 931 860,00
ERDF	Mer utvecklade	071. Utveckling och främjande av företag specialiserade på tillhandahållande av tjänster som bidrar till en koldioxid snål ekonomi och till klimattålighet (inklusive stöd till sådana tjänster)	4 310 619,00
ERDF	Mer utvecklade	072. Företagsinfrastruktur för små och medelstora företag (inklusive industriområden och anläggningar)	11 135 767,00
ERDF	Mer utvecklade	082. IKT-tjänster och IKT-tillämpningar för små och medelstora företag (inklusive e-handel, e-affärer, affärsprocesser i nätverk, levande laboratorier, webbföretag, IKT-företagsetableringar etc.)	4 310 619,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF		01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	59 630 239,00
ERDF		03. Stöd genom finansieringsinstrument: riskkapital, eget kapital eller motsvarande	12 213 423,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
--------------	--	---	--

Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	15 087 169,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	29 455 901,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	27 300 592,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	71 843 662,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:		3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	4
Insatsområdets rubrik	Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Öka energieffektiviteten och användningen av förnybar energi i Övre Norrlands små och medelstora företag
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Företagen behöver effektivisera sin energi- och resursanvändning för att behålla och utveckla sin konkurrenskraft på lång sikt. En viktig åtgärd är att göra små- och medelstora företag medvetna om ökade vinstmarginaler och konkurrensfördelar som kan uppnås genom resurs- och energieffektivisering. Företagen behöver både ökad kunskap och bättre verktyg för att se över till exempel val av energislag för uppvärmning och produktion, möjligheter att använda ny teknik för värmeåtervinning och energilagring samt hur man kan öka sin konkurrenskraft genom resursoptimering.</p> <p>Industrins utsläpp från fordonsbränslen är en stor källa till regionens utsläpp av koldioxid. Transporter och arbetsmaskiner är därför särskilt viktiga för insatser under programperioden. Nya systemlösningar för effektivisering och en övergång till förnybara energibärare behöver stödjas.</p> <p>I övre Norrland behövs åtgärder som stimulerar utvecklingen av en diversifierad marknad för förnybar energi. I regionen finns ett behov av att hitta fungerande distributions- och systemlösningar, nya affärsmodeller och en ökad kunskap om energimarkadens förutsättningar. Detta behövs för att företagen ska våga investera i ny teknik och nya energisystem samt för att stimulera en ökad efterfrågan på koldioxidreducerande varor och tjänster.</p> <p>För att följa utvecklingen inom koldioxidsnåla tekniker och systemlösningar och även visa upp regionens eget kunnande behövs ett ökat utbyte med marknader och samhällen både inom och utom landets gränser.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Öka energieffektiviteten och användningen av förnybar energi i Övre Norrlands små och medelstora företag						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0401	Slutlig energianvändning per förädlingsvärde för små- och medelstora industriföretag	MWh/MSEK	Mer utvecklade	120,30	2011	100,00	SCB	Vartannat år
403	Andel användning av förnybar energi	Procent	Mer utvecklade	29,94	2011	32,93	SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<ul style="list-style-type: none">• Åtgärder som bidrar till energieffektivisering genom t.ex. relativ minskning och värmeåtervinning• Åtgärder som ökar användningen av restprodukter och energiöverskott, t.ex. avfall, substrat för metangasutvinning• Åtgärder som bidrar till att öka andelen förnybar energi, t.ex. inom företag, fastigheter, transport- och industrisektorerna• Åtgärder för att stärka små och medelstora företags möjligheter att delta i utvecklingen av kodioxidsnåla tekniker i samverkan med innovatörer, miljöteknikföretag, universitet och myndigheter, utifrån ett efterfrågeperspektiv• Aktiviteter som stimulerar teknik- och processutveckling samt kommersialisering för ökad tillförsel, omvandling och användning av förnybar energi, t.ex. drivmedel och förädling• Strategiska nätverk och samarbeten för ökad kunskapsöverföring, utredningar och analyser, med målsättningen att stimulera och möjliggöra förbättrad användning och distribution av förnybar energi.• Insatser som tillvaratar internationella möjligheter och lärdomar på området. <p>Arbetet med energieffektivisering och användning av förnybar energi i Övre Norrland har goda förutsättningar att bidra till en utveckling präglad av jämställdhet och mångfald. Aktiviteterna kan bidra till en jämnare fördelning av goda livs- och arbetsvillkor mellan män och kvinnor och möjliggöra bred delaktighet för olika människor. Arbetet kan bidra till att öka kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika grupper i samhället och bland annat bör åtgärder särskilt beakta den könssegregering som finns på arbetsmarknaden och hur den är kopplad till de branscher och sektorer som ingår i Övre Norrlands fokusområden.</p> <p>Ett aktivt arbete för att stödja en grön omställning är viktigt för Övre Norrland. Små- och medelstora företag har en viktig roll i omställningen och för att skapa nya jobb i en grönare ekonomi. Aktiviteterna kan bidra till en miljödriven omställning och hållbar tillväxt när utveckling av idéer, produkter och tjänster bidrar till att regionens naturresurser används skonsamt och resurseffektivt och att nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik</p>	

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
utvecklas.	
Huvudsakliga målgrupper för aktiviteterna är små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.	
Huvudsakliga stödmottagare är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
Följande principer är vägledande i programmet:	
Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program	
Det regionala strukturfondsprogrammet tillgodoser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Tillsammans bidrar de till en bred och mer sammanhållen tillväxt och det är därför angeläget att projekten i sig också söker en utvecklingsinsats i samverkan och synergi med andra program. Samverkan och synergier med Landsbygdsprogrammet, Europeiska sociala fonden och Nationella regionalfondsprogrammet är särskilt angelägna.	
Projekt som stödjer EU:s strategi för Östersjöregionen	
Det ökande regionala samarbetet i den norra delen av EU och i grannländerna inom den arktiska Barentsregionen samt inom Östersjöregionen ger möjligheter att på bred front ta itu med de gemensamma utmaningarna.	
Projekt som synliggör och utvecklar de horisontella kriterierna som verktyg för tillväxt	
Det är mycket angeläget att de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra till att nå de specifika målet.	

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>Projekt som bidrar till strategisk påverkan och lärande</p> <p>Där är viktigt att projekt byggs på funktionella och stabila projektorganisationer med ett aktivt ägarskap, god förankring hos samarbetspartners och med en uttalad idé kring hur projektens resultat ska omsättas i det egna såväl som det regionala utvecklingsarbetet.</p> <p>Projekt som tar tillvara erfarenheter och kunskaper</p> <p>Det är angeläget att Regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i tillväxt och sysselsättning bygger vidare på gjorda erfarenheter från den programperiod som gått och att regionen tar nya kliv framåt. Därför efterfrågas nya och vidareutvecklade arbetsmetoder eller samverkansformer.</p> <p>Näringslivets medverkan</p> <p>Små och medelstora företag är en huvudsaklig målgrupp för flertalet aktiviteter inom det insatsområdet. En viktig förutsättning för att nå det specifika målet är att projekten tar sin utgångspunkt i det som målgruppen efterfrågar. Det är därför viktigt att näringslivet medverkar i såväl planering som genomförande av projekten. Störst nytta för minskning av koldioxidutsläpp</p> <p>Det är viktigt att beakta och prioritera de insatser som bedöms ge störst nytta för att sänka koldioxidutsläppen lokalt och globalt, på både lång och kort sikt. Det är särskilt viktigt att betrakta både energi och andra resurser med en helhetssyn så att inte en synbar energibesparing blir en ökning av energiåtgång någon annanstans.</p>	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			300,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			300,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
44	Minskad energiförbrukning hos projektmedverkande företag och organisationer	Mwh	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4c
Investeringsprioriteringens rubrik	Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Öka energieffektiviteten och användningen av förnybar energi inom offentlig sektor och bostadssektorn
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Den offentliga sektorn levererar en stor mängd tjänster, exempelvis inom vatten,avlopp, avfallshantering, välfärdstjänster och skola med mera. Inom dessa områden finns ett stort behov och en möjlighet att effektivisera energi- och resursanvändningen samt att öka andelen förnybar energi. Offentlig sektor har också viktig roll som föregångare rörande energieffektivisering och användning av förnybar energi, en roll som kan utvecklas ytterligare.</p> <p>Den offentliga sektorn har också en avgörande roll för den planering och samhällbyggnad som påverkar regionens resurs- och energiförbrukning. Det finns ett behov av att utveckla samhällsplaneringen så att den stödjer både minskad energiåtgång och möjliggör en ökad andel förnybar energi. Det handlar till exempel om en fysisk planering för minskade behov av transporter till arbete, skola och handel med mera, att möjliggöra infrastruktur för förnybar energi i verksamheter och transporter och att möjliggöra ett ökat nyttjande av restresurser.</p> <p>Det finns ett stort behov av att öka kunskaperna hos bostadsektorns aktörer om hur man kan energieffektivisera det befintliga bostadsbeståndet beträffande teknik- och systemlösningar. Det gäller till exempel fastigheternas klimatskal, ventilation, styrning och belysning. Det behövs också mer kunskap om vilken energikvalité som är optimal i olika tillämpningar. Såväl privata som offentliga beställare behöver också utveckla kunskap och metoder för hur man efterfrågar koldioxidsnåla lösningar.</p> <p>Vid ny-, till- och ombyggnad finns stora möjligheter att anpassa energiförsörjnings-system, bostädernas utformning och materialval och därmed gå mot en utveckling med mer och mer koldioxidsnåla byggnader. Aktörerna på bostadsmarknaden</p>

behöver utveckla kunskaper och modeller för hur en sådan utveckling kan stimuleras i upphandlingar och avtal.[1]

[1] *Stöd ges ej till enskilda privata aktörer att renovera och energieffektivisera sitt bostadsbestånd*

För att följa utvecklingen inom koldioxidsnåla lösningar, för offentlig sektor och bostadssektorn, behöver regionen åstadkomma ett ökat utbyte med marknader och samhällen både inom och utom landets gränser. Ett ökat utbyte är också viktigt för att få möjlighet att visa upp och dela med sig av regionens eget kunnande.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Öka energieffektiviteten och användningen av förnybar energi inom offentlig sektor och bostadssektorn						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
15	Energianvändning per m2 i bostäder (småhus och flerbostadshus)	kWh/m2	Mer utvecklade	164,93	2012	132,00	SCB	Vartannat år
403	Andel användning av förnybar energi	Procent	Mer utvecklade	29,94	2011	32,93	SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<p>Sektorsövergripande samverkan och tillvaratagande av kunskap och erfarenhet från bl.a bostads- och transportsektorn gällande energieffektivisering, förnybar energi och koldioxidutsläpp bör eftersträvas för att för att mer effektivt möta gemensamma klimatutmaningar, möjliggöra synergier och uppnå mervärden i aktuella insatser för att bidra till omställningen mot en koldioxidsnål ekonomi.</p> <ul style="list-style-type: none">• Åtgärder med syfte att utveckla verksamheterna i den offentliga sektorn avseende resurs- och energieffektivitet, nyttjande av förnybara energislag, användningen av energieffektiva systemlösningar med lämplig energikvalité för ändamålet• Åtgärder som utvecklar den offentliga sektorns metoder och verktyg för en koldioxidsnål samhällsplanering• Åtgärder som utvecklar den offentliga sektorns förmåga att stimulera en koldioxidsnål ekonomi genom upphandlingar och avtal, tex EPC• Åtgärder med syfte att utveckla bostadssektorn avseende resurs- och energieffektivitet, nyttjande av förnybara energislag och användningen av energieffektiva systemlösningar med lämplig energikvalité för ändamålet• Åtgärder som utvecklar kunskap och modeller för hur bostadssektorn kan stimuleras till en att bli mer koldioxidsnål genom upphandlingar och avtal• Insatser i den offentliga sektorn och bostadssektorn som stimulerar övergången till en cirkulär ekonomi• Insatser för test, demonstration och innovativa energieffektiva lösningar och produkter inom offentliga sektorn och bostadssektorn• Aktiviteter som bidrar till att utveckla offentlig infrastruktur för ökad tillförsel, omvandling och användning av förnybar energi• Insatser för att främja en hållbar stadsmiljö och som bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser, förbättrad luftkvalitet, mindre buller och trängsel och som främjar ökad gång- och cykeltrafik. Exempel på åtgärder är bland annat påverkansarbete riktat till invånare i regionen.• Strategiska nätverk och samarbeten inom den offentliga sektorn och bostadssektorn för ökad kunskapsöverföring, utredningar och analyser, med målsättningen att stimulera och möjliggöra förbättrad användning och distribution av förnybar energi• Insatser som möjliggör att den offentliga sektorn och bostadssektorn tillvaratar internationella möjligheter och lärdomar på området	

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<p>Arbetet med energieffektivisering och användning av förnybar energi i Övre Norrland har goda förutsättningar att bidra till en utveckling präglad av jämställdhet och mångfald. Aktiviteterna kan bidra till en jämnare fördelning av goda livs- och arbetsvillkor mellan män och kvinnor och möjliggöra bred delaktighet för olika människor. Arbetet kan bidra till att öka kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika grupper i samhället och bland annat bör åtgärder särskilt beakta den könssegregering som finns på arbetsmarknaden och hur den är kopplad till de branscher och sektorer som ingår i Övre Norrlands fokusområden.</p> <p>Ett aktivt arbete för att stödja en grön omställning är viktigt för Övre Norrland. Offentlig sektor och små- och medelstora företag har en viktig roll i omställningen och för att skapa nya jobb i en grönare ekonomi. Aktiviteterna kan bidra till en miljödriven omställning och hållbar tillväxt när utveckling av idéer, produkter och tjänster bidrar till att regionens naturresurser används skonsamt och resurseffektivt och att nya affärsmöjligheter, jobb och marknader för miljöteknik utvecklas.</p> <p>Huvudsakliga målgrupper för aktiviteterna är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.</p> <p>Huvudsakliga stödmottagare är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<p>Följande principer är vägledande i programmet:</p> <p>Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program</p> <p>Det regionala strukturfondsprogrammet tillgodoser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Tillsammans bidrar de till en bred och mer sammanhållen tillväxt och det är därför angeläget att projekten i</p>	

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<p>sig också söker en utvecklingsinsats i samverkan och synergi med andra program. Samverkan och synergier med Landsbygdsprogrammet, Europeiska sociala fonden och Nationella regionalfondsprogrammet är särskilt angelägna.</p> <p>Projekt som stödjer EU:s strategi för Östersjöregionen</p> <p>Det ökande regionala samarbetet i den norra delen av EU och i grannländerna inom den arktiska Barentsregionen samt inom Östersjöregionen ger möjligheter att på bred front ta itu med de gemensamma utmaningarna.</p> <p>Projekt som synliggör och utvecklar de horisontella kriterierna som verktyg för tillväxt</p> <p>Det är mycket angeläget att de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de specifika målet</p> <p>Projekt som bidrar till strategisk påverkan och lärande</p> <p>Det är viktigt att projekt byggs på funktionella och stabila projektorganisationer med ett aktivt ägarskap, god förankring hos samarbetspartners och med en uttalad idé kring hur projektens resultat ska omsättas i det egna såväl som det regionala utvecklingsarbetet.</p> <p>Projekt som tar tillvara erfarenheter och kunskaper</p> <p>Det är angeläget att Regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i tillväxt och sysselsättning bygger vidare på gjorda erfarenheter från den programperiod som gått och att regionen tar nya kliv framåt. Därför efterfrågas nya och vidareutvecklade arbetsmetoder eller samverkansformer.</p> <p>Målgruppens medverkan</p> <p>En viktig förutsättning för att nå de specifika målet är att projekten tar sin utgångspunkt i det som målgruppen efterfrågar. Det är därför viktigt att målgruppen medverkar i såväl planering som genomförande av projekten.</p>	

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
---------------------------------	--

Störst nytta för minskning av koldioxidutsläpp

Det är viktigt att beakta och prioritera de insatser som bedöms ge störst nytta för att sänka koldioxidutsläppen lokalt och globalt, på både lång och kort sikt. Det är särskilt viktigt att betrakta både energi och andra resurser med en helhetssyn så att inte en synbar energibesparing blir en ökning av energiåtgång någon annanstans.

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
44	Minskad energiförbrukning hos projektmedverkande företag och organisationer	Mwh	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
47	Antal organisationer som får stöd	Antal	Eruf	Mer utvecklade			50,00	Förvaltande myndighets databas	Vartannat år

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO04	Aktivitet	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			75			300,00	Förvaltande myndighet	
100	Finansiell	Finansiell indikator	Euro	Eruf	Mer utvecklade			6 960 491			23 201 636,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det gäller den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	011. Förnybar energi: biomassa	1 450 102,00

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	013. Demonstrationsprojekt samt stödjande åtgärder för energieffektiv renovering av offentlig infrastruktur	2 320 164,00
ERDF	Mer utvecklade	014. Demonstrationsprojekt samt stödjande åtgärder för energieffektiv renovering av befintligt bostadsbestånd	2 320 164,00
ERDF	Mer utvecklade	023. Miljöåtgärder i syfte att minska och/eller undvika utsläpp av växthusgaser (inklusive behandling och lagring av metangas och kompostering)	1 450 102,00
ERDF	Mer utvecklade	068. Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödjande åtgärder	1 972 139,00
ERDF	Mer utvecklade	069. Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag	2 088 147,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	11 600 818,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	2 552 180,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	4 640 327,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	4 408 311,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	11 600 818,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	5
Insatsområdets rubrik	Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	Mer utvecklade

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	7c
Investeringsprioriteringens rubrik	Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets rubrik	Öka kapaciteten i befintlig transportinfrastruktur för mer effektiva och hållbara transporter till nytta för näringslivet
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Näringslivet i Övre Norrland efterfrågar fungerande godstransporter med allt högre kapacitet samt goda kommunikationer till stöd för företagens kompetensförsörjning och regionens växande besöksnäring. Detta kan åstadkommas genom insatser som utvecklar och optimerar befintlig transportinfrastruktur via järnväg, sjöfart och genom förbättrad arbetspendling via kollektivt resande.</p> <p>För att nå målet om ökad kapacitet behöver flaskhalsar i transportsystemet byggas bort. Befintligt transportsystem behöver utvecklas där samverkan, metoder och teknik bidrar till ökad funktionalitet och effektivitet. Genom strukturella förbättringar för kollektivt resande såsom resecentra och utveckling av servicefunktioner kan arbetspendling underlättas, vilket stärker näringslivet kompetensförsörjning.</p> <p>Enligt tillämpning av fyrstegsprincipen[1] ska åtgärder som hanterar behov av resor och transporter samt medför ett mer effektivt nyttjande av den befintliga strukturen beaktas. Ofta handlar det om relativt små men mycket viktiga insatser som ger positiv effekt på transportsystemet. Utgångspunkten för satsningar på regional infrastruktur är att de växlar upp effekten av nationella satsningar och TEN-T stråk</p> <p>Insatserna förväntas bidra till att företagen kan välja trafikslag. Transporterna kan genomföras med färre avbrott, kortare ledtider och med ökad leveranssäkerhet, vilket sammantaget ökar företagets konkurrenskraft.</p> <p>Förväntat resultat är att näringslivet i större utsträckning kan tillgodose sitt växande behov av gods- och persontransporter samtidigt som transportsektorns koldioxidutsläpp minskar. Företagen förväntas också få bättre möjligheter till kompetensförsörjning. Detta innebär ökad hållbar tillväxt och sysselsättning i Övre Norrland, Sverige och Europa.</p> <p>[1] Fyrstegsprincipen: 1. Tänk om – överväg åtgärder som kan påverka behovet av transporter och resor samt valet av transportsätt. 2. Optimera – Genomför åtgärder som medför ett mer effektivt utnyttjande av befintlig infrastruktur. 3. Bygg om – Vid behov begränsade ombyggnationer. 4. Bygg nytt - Vid behov nyinvesteringar och/eller ombyggnadsåtgärder.</p>

Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets rubrik	Nya och utvecklade multimodala transportförbindelser för en mer hållbar och effektiv övergång mellan olika trafikslag, till nytta för näringslivet
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Övre Norrlands geografiska läge och långa avstånd gör att en transport ofta kräver flera olika trafikslag. Då blir noder eller bytespunkter som hamnar och terminaler viktiga för att den totala transporten ska bli funktionsmässigt samt ekonomiskt och miljömässigt fördelaktig. Näringslivets ökande efterfrågan av transporter på järnväg gör det viktigt att kunna lasta om från väg till järnväg och sjöfart samt mellan sjöfart och järnväg.</p> <p>Genom förbättringar, komplementära investeringar och nyinvesteringar enligt fyrstegsprincipen kan övergången mellan olika trafikslag stärkas och effektiviseras.</p> <p>Insatserna förväntas bidra till att Övre Norrlands företag kommer att få tillgång till effektivare logistiklösningar via järnväg och sjöfart. Därigenom förkortas transporttider och leveranser blir säkrare, vilket minskar företagets transportkostnader och ökar dess internationella konkurrenskraft.</p> <p>Förväntat resultat är att näringslivet i högre utsträckning även ska kunna nyttja järnväg och sjöfart för sitt växande behov av godstransporter och bidra till att minska regionens koldioxidutsläpp. Detta innebär ökad hållbar tillväxt och sysselsättning i Övre Norrland, Sverige och Europa.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Öka kapaciteten i befintlig transportinfrastruktur för mer effektiva och hållbara transporter till nytta för näringslivet						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0702	Näringslivets godstransporter	Varuflöde efter vikt i tusentals ton	Mer utvecklade	29 119,00	2009	32 030,90	Trafikanalys, Sveriges officiella statistik. Varuflödesundersökningen tabell 9 - Avgående sändningar efter riksområden (NUTS 2) och mottagare	Vart femte år
708	Inrikes lastbilstransporter	miljoner tonkilometer	Mer utvecklade	2 266,00	2013	2 039,00	Trafikanalys	Vartannat år
Specifikt mål		2 - Nya och utvecklade multimodala transportförbindelser för en mer hållbar och effektiv övergång mellan olika trafikslag, till nytta för näringslivet						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0404	Koldioxidutsläpp från transporter (exkl. internationell luftfart och sjöfart)	Ton/år	Mer utvecklade	1 413 747,00	2011	1 272 372,00	Länsstyrelsen	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik
<ul style="list-style-type: none">• Tekniska system som säkerställer långsiktig hållbarhet, framkomlighet och tillgänglighet i transportsystemet, ex. tillämpning av ny teknik, digitala tjänster, applikationer, GIS.• Aktiviteter som utvecklar kollektivt resande, till stöd för arbetspendling och företagens kompetensförsörjning, genom utveckling av funktionella och strategiskt placerade bytespunkter, exempelvis resecentrum och parkeringar för byte av färdmedel.• Åtgärder som utvecklar och främjar hållbara multimodala godstransporter, omfattande både fysisk infrastruktur och metodutveckling inom transporter (person och gods, omfattar både fysisk infrastruktur och metodutveckling).• Åtgärder för att reducera flaskhalsar i transportsystemet, till exempel mötesplatser i järnvägssystemet, uppställningsspår för tåg samt partiella hastighetshöjande åtgärder såsom räls höjning i kurvor.• Åtgärder som riktar sig mot nya, innovativa och effektivitetshöjande lösningar för sjöfartens anpassning till svaveldirektivet.• Åtgärder som utvecklar regionens större godshamnar genom multimodala kopplingar mellan sjöfart och järnväg i syfte att skapa hållbara transporter för näringslivet.• Åtgärder som förbättrar länkning mot strategiska transportleder. Detta kan vara såväl kapacitetsökande åtgärder men också partiell nybyggnation av begränsad omfattning i syfte att stärka hållbara transporter. <p>Arbetet för att främja hållbara transporter i Övre Norrland har goda förutsättningar att bidra till en utveckling präglad av jämställdhet och mångfald. Aktiviteterna kan bidra till en jämnare fördelning av goda livs och arbetsvillkor mellan män och kvinnor och möjliggöra bred delaktighet för olika människor. Arbetet kan bidra till att öka kunskapen om villkor, behov och förutsättningar för olika kategorier av människor och näringar. Bland annat bör åtgärder särskilt beakta den könssegregering som finns på arbetsmarknaden och hur den är kopplad till de branscher och sektorer som ingår i Övre Norrlands fokusområden.</p> <p>Ett aktivt arbete för att stödja en grön omställning är viktigt för Övre Norrland. Att möjliggöra hållbara transporter är nödvändigt för omställningen och för att skapa nya jobb i en grönare ekonomi. Aktiviteterna kan bidra till en miljödriven omställning och hållbar tillväxt när utveckling av idéer, produkter</p>	

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik
och tjänster bidrar till att regionens naturresurser används skonsamt och resurseffektivt.	
Huvudsakliga målgrupper för aktiviteterna är offentliga aktörer, företag, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar.	
Huvudsakliga stödmottagare är offentliga aktörer, små och medelstora företag, ekonomiska och ideella föreningar m.fl.	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik
Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program	
Det regionala strukturfondsprogrammet tillgodoser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Insatser som bygger kapacitet för och skapar samverkan med fonden för ett sammanlänkat Europa (Connecting Europe Facility) är särskilt angelägna.	
Projekt som stödjer EU:s strategi för Östersjöregionen	
Det ökande regionala samarbetet i den norra delen av EU och i grannländerna inom den arktiska Barentsregionen samt inom Östersjöregionen ger möjligheter att på bred front ta itu med de gemensamma utmaningarna.	
Projekt som synliggör och utvecklar de horisontella kriterierna som verktyg för tillväxt	
Det är mycket angeläget att de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra till för att nå de specifika målen.	

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik
---------------------------------	---

Projekt som tar tillvara erfarenheter och kunskaper

Det är angeläget att Regionala strukturfondsprogrammet för investeringar i tillväxt och sysselsättning bygger vidare på gjorda erfarenheter från den programperiod som gått och att regionen tar nya kliv framåt. Därför efterfrågas nya och vidareutvecklade arbetsmetoder eller samverkansformer .

Näringslivets medverkan

Små och medelstora företag är en huvudsaklig målgrupp för utvecklingen av hållbara transporter. En viktig förutsättning för att nå de specifika målen inom insatsområdet är att projekten tar sin utgångspunkt i det som målgruppen efterfrågar. Det är därför viktigt att näringslivet medverkar i såväl planering som genomförande av projekten.

Projekt som beaktar nationell transportplan och länstransportplan. Projekt som bidrar till TEN-T eller stärker kopplingarna mot TEN-T

Insatser som länkar transportsystemet mot strategiska transportleder inom det transeuropeiska nätet för transportinfrastruktur är angelägna. Det kan handla om nätens samtrafikförmåga och driftskompatibilitet samt tillträdet till sådana nät.

Projekt som är framtagna enligt Fyrstegsprincipen.

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik
---------------------------------	---

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
1	Antal transportlösningar	Transportlösningar	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
2	Mängd ökad volym gods på järnväg	Ton gods	Eruf	Mer utvecklade			620 000,00	Projektägare	Vartannat år
3	Mängd ökning lastat/lossat gods vid terminal	Ton gods	Eruf	Mer utvecklade			700 000,00	Projektägare	Vartannat år

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur
---------------------	---

Insatsområde	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur
--------------	---

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
100	Finansiell	Finansiell indikator	Euro	Eruf	Mer utvecklade			29 307 329			97 691 098,00	Förvaltande myndighet	
1	Aktivitet	Antal transportlösningar	Transportlösningar	Eruf	Mer utvecklade			5			20,00	Projekt	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande

myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det gäller den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återspeglaras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	024. Järnvägar (TEN-T stamnät)	14 302 840,00
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	025. Järnvägar (övergripande TEN-T)	1 889 054,00
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	026. Andra järnvägar	5 127 433,00
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	035. Kombinerad transport (TEN-T)	2 428 785,00
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	036. Kombinerad transport	8 095 948,00
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	039. Kusthamnar (TEN-T)	5 667 164,00
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	040. Andra kusthamnar	5 667 164,00
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	043. Infrastruktur för och främjande av åtgärder för ren stadstrafik (inklusive utrustning och rullande materiel)	3 238 379,00
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	044. Intelligent transportssystem (inklusive införande av efterfrågestyrning, vägtullsystem samt it-baserade kontroll- och informationssystem)	2 428 782,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	48 845 549,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	10 746 021,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	19 538 220,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	18 561 308,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	48 845 549,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur

2.B BESKRIVNING AV INSATSONRÅDEN FÖR TEKNISKT STÖD

2.B.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	6
Insatsområdets rubrik	Tekniskt stöd

2.B.2 Motivering till att inrätta ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori (i tillämpliga fall)

2.B.3 Fond och regionkategori

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)
Eruf	Mer utvecklade	Offentlig

2.B.4 Särskilda mål och förväntade resultat

ID	Specifikt mål	Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd
01	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.

2.B.5 Resultatindikatorer

Tabell 12: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		01 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.									
ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde			Utgångs år	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsf rekvens
			Män	Kvinnor	Totalt		Män	Kvinnor	Totalt		

2.B.6 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen (per insatsområde)

2.B.6.1 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen

Insatsområde	6 - Tekniskt stöd
	<p>Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet skall kunna genomföras på ett effektivt och rättssäkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller. Övervakningskommittén beslutar om budget för tekniskt stöd. Förvaltande myndighet beslutar om utbetalning av tekniskt stöd.</p> <p>För förvaltande och attesterande myndigheten kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, förvaltning, kontroller, utvärdering, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.</p> <p>För revisionsmyndigheten kan kostnader för revision medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För övervakningskommittén kan kostnader för förberedelser och genomförande av övervakningskommitténs möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För strukturfondspartnerskapet kan kostnader för genomförande av partnerskapets möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>Det tekniska stödet ska användas för att nå ett enkelt och effektivt genomförande. Fokus i utvecklingsarbetet kommer att ligga på:</p>

Insatsområde	6 - Tekniskt stöd
<ul style="list-style-type: none"> • Mer förenkling och minskad administrativ börda för projektägare. • Ökad samordning och gränsöverskridande samverkan mellan olika program, projekt och fonder. • Resultatorienterat arbetssätt där projekturval, indikatorer, uppföljning, utvärdering och lärande hänger ihop. 	

2.B.6.2 Utfallsindikatorer som förväntas bidra till resultaten (per insatsområde)

Tabell 13: Utfallsindikatorer (per insatsområde) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		6 - Tekniskt stöd				
ID	Indikator (namn på indikator)	Mätenhet	Målvärde (2023) (frivilligt)			Datakälla
			Män	Kvinnor	Totalt	
100	Andel utbetalade medel av programmets totala budget	Procent			100,00	Förvaltande myndighets datasystem
200	Antal externa utvärderingar som har genomförts under programperioden	Antal			15,00	Förvaltande myndighet
300	Antalet anställda (årsarbetskrafter) vilkas löner medfinansieras av TA	Årsarbetskrafter				Förvaltande myndighet - Årliga genomföranderapporten

2.B.7 Insatskategorier (per insatsområde)

Motsvarande insatskategorier, enligt en nomenklatur som antagits av kommissionen, och en preliminär fördelning av unionens medel

Tabellerna 14–16: Insatskategorier

Tabell 14: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		6 - Tekniskt stöd	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	121. Förberedelse, genomförande, övervakning och kontroll	7 634 362,00
Eruf	Mer utvecklade	122. Utvärdering och undersökningar	424 131,00
Eruf	Mer utvecklade	123. Information och kommunikation	424 131,00

Tabell 15: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		6 - Tekniskt stöd	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	8 482 624,00

Tabell 16: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		6 - Tekniskt stöd	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	1 866 177,00
Eruf	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	3 393 049,00
Eruf	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	3 223 398,00

3. FINANSIERINGSPLAN

3.1 Medel per fond och belopp för resultatreserven

Tabell 17

Fond	Regionkategorori	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Totalt	
		Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv
Eruf	Mer utvecklade	11 720 421,00	705 300,00	11 955 067,00	719 418,00	12 194 375,00	733 819,00	12 438 424,00	748 505,00	12 687 351,00	763 484,00	12 941 250,00	778 763,00	13 200 206,00	794 347,00	87 137 094,00	5 243 636,00
Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	15 092 136,00	1 006 142,00	15 394 283,00	1 026 286,00	15 702 437,00	1 046 829,00	16 016 693,00	1 067 780,00	16 337 228,00	1 089 149,00	16 664 169,00	1 110 945,00	16 997 623,00	1 133 175,00	112 204 569,00	7 480 306,00
Totalt		26 812 557,00	1 711 442,00	27 349 350,00	1 745 704,00	27 896 812,00	1 780 648,00	28 455 117,00	1 816 285,00	29 024 579,00	1 852 633,00	29 605 419,00	1 889 708,00	30 197 829,00	1 927 522,00	199 341 663,00	12 723 942,00

3.2 Medel per fond och nationell medfinansiering (i euro)

Tabell 18a: Finansieringsplan

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag för unionens stöd (Summa stödberättigande kostnader eller offentliga stödberättigande kostnader)	Unionsstöd (a)	Nationell motpart (b) = (c) + (d)	Preliminär uppdelning av den nationella medfinansieringen		Totalt finansiering (e) = (a) + (b)	Samfinansiering snivå (f) = (a) / (e) (2)	EIB-bidrag (g)	Huvudsakligt anslag		Resultatreserv		Resultatreserven som andel av det totala unionsstödet (l) = (j) / (a) * 100
						Nationell offentlig finansiering (c)	Nationell privat finansiering (d) (1)				Unionsstöd (h) = (a) - (j)	Nationell medfinansiering (i) = (b) - (k)	Unionsstöd (j)	Nationell medfinansiering (k) = (b) * (i) / (a)	
1	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	27 910 862,00	27 910 862,00	26 513 419,00	1 397 443,00	55 821 724,00	50,000000000000%		26 166 432,00	26 166 432,00	1 744 430,00	1 744 430,00	6,25%
1	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	33 205 934,00	33 205 934,00	31 543 377,00	1 662 557,00	66 411 868,00	50,000000000000%		31 130 563,00	31 130 563,00	2 075 371,00	2 075 371,00	6,25%
2	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	4 026 909,00	4 026 909,00	3 825 092,00	201 817,00	8 053 818,00	50,000000000000%		3 775 226,00	3 775 226,00	251 683,00	251 683,00	6,25%
2	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	6 149 247,00	6 149 247,00	5 841 064,00	308 183,00	12 298 494,00	50,000000000000%		5 764 919,00	5 764 919,00	384 328,00	384 328,00	6,25%
3	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	40 359 517,00	40 359 517,00	38 336 813,00	2 022 704,00	80 719 034,00	50,000000000000%		37 837 046,00	37 837 046,00	2 522 471,00	2 522 471,00	6,25%
3	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	31 484 145,00	31 484 145,00	29 906 249,00	1 577 896,00	62 968 290,00	50,000000000000%		29 516 386,00	29 516 386,00	1 967 759,00	1 967 759,00	6,25%
4	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	11 600 818,00	11 600 818,00	10 749 418,00	851 400,00	23 201 636,00	50,000000000000%		10 875 766,00	10 875 766,00	725 052,00	725 052,00	6,25%
5	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	48 845 549,00	48 845 549,00	46 397 549,00	2 448 000,00	97 691 098,00	50,000000000000%		45 792 701,00	45 792 701,00	3 052 848,00	3 052 848,00	6,25%
6	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	8 482 624,00	8 482 624,00	8 482 624,00	0,00	16 965 248,00	50,000000000000%		8 482 624,00	8 482 624,00			
Totalt	Eruf	Mer utvecklade		92 380 730,00	92 380 730,00	87 907 366,00	4 473 364,00	184 761 460,00	50,000000000000%		87 137 094,00	87 137 094,00	5 243 636,00	5 243 636,00	5,68%
Totalt	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden		119 684 875,00	119 684 875,00	113 688 239,00	5 996 636,00	239 369 750,00	50,000000000000%		112 204 569,00	112 204 569,00	7 480 306,00	7 480 306,00	6,25%
Slutsumma				212 065 605,00	212 065 605,00	201 595 605,00	10 470 000,00	424 131 210,00	50,000000000000%	0,00	199 341 663,00	199 341 663,00	12 723 942,00	12 723 942,00	

(1) Ska endast fyllas i om de insatsområdena uttrycks i totala kostnader.

(2) Detta tal kan rundas av till närmaste heltal i tabellen. Den exakta satsen som används för att ersätta betalningar är kvoten (f).

Tabell 18c: Uppdelning av finansieringsplanen per insatsområde, fond, regionkategori och tematiskt mål

Prioriter at område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	27 910 862,00	27 910 862,00	55 821 724,00
Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	33 205 934,00	33 205 934,00	66 411 868,00
Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	Eruf	Mer utvecklade	Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	4 026 909,00	4 026 909,00	8 053 818,00
Att öka tillgången till, användningen av	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	6 149 247,00	6 149 247,00	12 298 494,00

Prioriter at område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken						
Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklade	Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	40 359 517,00	40 359 517,00	80 719 034,00
Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	31 484 145,00	31 484 145,00	62 968 290,00
Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	11 600 818,00	11 600 818,00	23 201 636,00
Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätfrastruktur	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätfrastruktur	48 845 549,00	48 845 549,00	97 691 098,00

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
r i viktig nätinfrastruktur						
Totalt				203 582 981,00	203 582 981,00	407 165 962,00

Tabell 19: Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar

Prioriterat område	Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar (i euro)	Proportion av det operativa programmets totala anslag (%)
3	4 310 619,00	2,03%
4	10 347 929,80	4,88%
5	19 538 219,60	9,21%
Totalt	34 196 768,40	16,13%

4. INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID TERRITORIELL UTVECKLING

En beskrivning av det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling som tar hänsyn till det operativa programmets innehåll och mål med beaktande av partnerskapsöverenskommelsen, och som visar hur det operativa programmet bidrar till att programmets mål uppnås och till de förväntade resultaten

Programområdet Övre Norrland omfattar Norrbottens och Västerbottens län. Regionen är del av Europas NSPA område (Northern Sparsely Populated Areas). Området utgör cirka 10% av EUs totala landareal men mindre än 0,5% av EU:s totala befolkning bor i regionen (mindre än 8 invånare per kvadratkilometer). Övre Norrland inkluderar delar av Sápmi, det geografiska område som är samernas historiska bosättningsområde. Regionen präglas av långa avstånd, gles befolkningsstruktur och en åldrande och minskande befolkning.

Programmet har fem insatsområden som är integrerade och tar ett samlat grepp på Övre Norrlands utmaningar och möjligheter. Genom att använda och/eller utmana klimatmässiga och geografiska förutsättningar som kyla, mörker, avstånd, demografi och gleshet kan programmet att skapa innovationer och företag.

De täta och kunskapsintensiva miljöerna i Övre Norrland är främst koncentrerade till orter med närhet till regionens universitet och forskningsinstitut. Det innebär att möjligheterna till **innovationsstöd** ser olika ut i olika delar i regionen vilket ställer krav på platsberoende innovationsstödsystem i regionens mer glesa miljöer. En effektiv **breddbandsinfrastruktur** är ett mycket angeläget strategiskt utvecklingsområde och är avgörande för regionens utveckling och tillväxt. Regionens glesa befolkningsstruktur och långa avstånd försvårar även mångfald i näringslivet och ställer krav på nytänkande och **innovativa lösningar i företagandet**. Företag i Övre Norrland upplever tillgången på kapital och infrastruktur som mycket hämmande för företagets tillväxt. Övre Norrland har en hög energiintensitet jämfört med Sverige som helhet, till stor del beroende på de långa avstånden och klimatet men även industrin. Detta ställer krav på innovativa åtgärder för **minskade koldioxidutsläpp**. Dessutom innebär långa avstånd mellan orter ett starkt beroende av väl ett fungerande och robust **transportsystem** för såväl gods- som persontrafik.

Genom samarbete och synergier inom och mellan program och fonder kommer Övre Norrland att under programperioden 2014-2020 bidra till utvecklingen av sina regionala styrkeområden.

4.1 Lokalt ledd utveckling (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av instrument för lokalt ledd utveckling samt principerna för att fastställa i vilka områden de kommer att genomföras

Ej aktuellt

4.2 Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling (i tillämpliga fall)

I tillämpliga fall, det preliminära beloppet för Eruf-stödet för integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling, som ska genomföras i enlighet med artikel 7.2 i förordning (EU) nr 1301/2013 och det preliminära ESF-stödet till integrerade åtgärder.

En tilltagande urbanise-ring ställer såväl miljömässiga som so-ciala och ekonomiska krav på en hållbar stadsut-veckling. Detta innebär behov av att utveckla sektorsövergripande lösningar. Städerna fungerar som tillväxtmotorer i sina regionala omland. Att nyttja den potential och de synergier som kan uppstå genom en god sam-verkan mellan sektorsområden samt mellan stadsregio-nerna, deras omland och övriga delar av landet är därför viktigt.

I Övre Norrland pågår en inomregional urbanisering, vilken medför ökade utmaningar, men också möjligheter, för de tätorter som ökar i befolkning samtidigt som regionens gleshet förstärks. Det finns ett behov av att i regionen utveckla metoder och arbetssätt som stimulerar samverkan mellan stad och landsbygd för att hitta attraktiva och hållbara lösningar på de utmaningar och möjligheter som regionen har.

Att öronmärka medel till hållbar stadsutveckling är inte prioriterat i strukturfondsprogrammet för Övre Norrland. Åtgärder inom perspektivet hållbar stadsutveckling kan tillgodoses inom valda insatsområden. Se kapitel 1.1.4.

Tabell 20: Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling – preliminära belopp för Eruf- och ESF-stöd

Fond	Eruf- och ESF-stöd (preliminärt) (i euro)	Proportion av det totala anslaget från fonden till programmet
Totalt Eruf	0,00	0,00%
TOTALT ERUF+ESF	0,00	0,00%

4.3 Integrerade territoriella investeringar (ITI) (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av integrerade territoriella investeringar (enligt definitionen i artikel 36 i förordning 1303/2013) i andra fall än dem som avses i punkt 4.2, och deras preliminära anslag från varje insatsområde.

Ej aktuellt

Tabell 21: Preliminära anslagsbelopp till andra integrerade territoriella investeringar än dem som avses i punkt 4.2 (aggregerat belopp)

Insatsområde	Fond	Preliminärt anslag (unionens stöd) (i euro)
Totalt		0,00

4.4 Bestämmelser för interregionala och transnationella åtgärder inom det operativa programmet, där stödmottagarna finns i mer än en medlemsstat. (i tillämpliga fall)

Interregionalt och transnationellt samarbete kommer att kunna genomföras i programmet inom samtliga insatsområden under förutsättning att de bidrar till programmets måluppfyllelse. Insatserna ska ha sin grund i en gränsöverskridande analys. Förvaltande myndighet kan godkänna att en insats genomförs utanför programområdet inom ramen för de villkor som anges i artikel 70.2 i förordning (EU) nr 1303/2013.

Samarbetsåtgärder som bidrar till EU:s strategi för Östersjöregionen kommer programmet att kunna stödja på två sätt:

A – makroregionalt integrerade projekt

Projektansökan skrivs redan från början med transnationellt samarbete som en integrerad del av projektet. De samarbetsparter som ska ingå i projektet från andra medlemsstater i makroregionen är identifierade och avser att söka stöd från sina respektive program för att kunna delta i projektet.

B – transnationell komponent

Redan pågående projekt ges möjlighet att söka ytterligare medel för samarbete med andra relevanta projekt i makroregionen. Genom att medel för samarbete söks separat genom en så kallad ”transnationell komponent” ges större flexibilitet gällande längd och inriktning på samarbetet.

Det är värt att notera att samarbetsåtgärderna kan genomföras med parter från olika struktur- och investeringsfonder, t ex mellan regionalfonden och socialfonden eller landsbygdfonden.

Förvaltande myndighet kommer att informera om möjligheterna till finansiering av samarbete med aktörer i makroregionen. Ett konkret exempel kan vara särskilda utlysningar med inriktning mot EU:s strategi för Östersjöregionen.

De insatser som kommer att stödjas enligt ovan ska ha ett mervärde för programområdet samt bidra till strategins mål och prioriteringar.

Samverkansåtgärderna i programmet bör ha inriktning på att hitta och/eller genomföra gemensamma lösningar på identifierade gränsöverskridande problem

4.5 Hur de inom programmet planerade insatserna bidrar till makroregionala strategier och havsområdesstrategier, enligt de behov för programområdet som fastställts av medlemsstaten (i tillämpliga fall) (i tillämpliga fall)

(När medlemsstaten och regionerna deltar i makroregionala strategier och havsområdesstrategier)

Många av de utmaningar som Sverige och EU står inför är gränsöverskridande i sin natur, både för lokal, regional och nationell nivå. Även strategin för Europa 2020-betonas vikten av ett närmare samarbete mellan unionens medlemmar. EU:s strategi för Östersjöregionen ger en viktig vägledning för valet av insatser och bidrar till att det regionala strukturfondsprogrammet kan användas på ett mer målmedvetet och fokuserat sätt för att möta gemensamma utmaningar i makroregionen.

En framgångsfaktor för EU:s strategi för Östersjöregionen är en väl fungerande flernivåstyrning mellan olika samhällssektorer. Alla nivåer behöver delta i arbetet för att nå strategins mål; rädda havsmiljön, sammanlänka regionen och öka välståndet.

Ett Östersjöstrategiprojekt kan utgöras antingen av ett Flaggskeppsprojekt som anges i strategins handlingsplan eller projekt med tydlig makroregional påverkan som bidrar till att nå strategins mål och indikatorer genom att bidra till att genomföra en eller flera av åtgärder i handlingsplanen.

I den svenska programkontexten kommer bidragen till genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen främst att innebära verksamhet som genomförs i samarbete med ett eller flera andra länder i makroregionen.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning om hur programmet förhåller sig till EU:s strategi för Östersjöregionen. I Kapitel 2 beskrivs under respektive insatsområde om och i så fall hur denna strategi ska hanteras inom det aktuella insatsområdet. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

5. SÄRSKILDA BEHOV I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING (i tillämpliga fall)

5.1 Geografiska områden med störst fattigdom eller målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Ej aktuellt i programmet.

5.2 Strategi för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning samt, i tillämpliga fall, bidraget till det integrerade tillvägagångssätt som anges i partnerskapsöverenskommelsen

Ej aktuellt i programmet.

Tabell 22: Åtgärder för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Målgrupp/geografiskt område	Huvudsaklig typ av planerade åtgärder som ingår i det integrerade tillvägagångssättet	Prioriterat område	Fond	Regionkategorori	Investeringsprioritering
-----------------------------	---	--------------------	------	------------------	--------------------------

6. SÄRSKILDA BEHOV I OMRÅDEN MED ALLVARLIGA OCH PERMANENTA, NATURBETINGADE ELLER DEMOGRAFISKA NACKDELAR (I TILLÄMPLIGA FALL)

Hela programområdet omfattas av utmaningar med hänvisning till art 174 i fördraget.

Programområdet Övre Norrland omfattar Norrbottens och Västerbottens län. Övre Norrland är del av Europas NSPA område (Northern Sparsely Populated Areas). Området utgör cirka 10 % av EU:s totala landareal men mindre än 0,5 % av EU:s totala befolkning bor i regionen (mindre än 8 invånare per kvadratkilometer). Avstånden inom regionen och till externa marknader är långa. Samtidigt är det ett område som ger mervärde för Europa, som är rikt på naturliga resurser, som mineraler, skogar och energiförsörjning, som behövs för Europas industrier och ekonomiska tillväxt. Övre Norrland inkluderar delar av Sápmi, det geografiska område som är samernas historiska bosättningsområde.

Den demografiska situationen i Övre Norrland är en utmaning i många avseenden. Vissa orter i kustområdena är tätbefolkade med hög ekonomisk och demografisk tillväxt. Medan en stor andel av regionens inland upplever befolkningsminskning och en långsammare ekonomisk tillväxt. Många delar av programområdet har en problematisk ålderssammansättning med överrepresentation av äldre och män, en obalans som delvis beror på att ungdomar och kvinnor flyttar till större städer för studier och tillgång till en bredare arbetsmarknad, vilket i sin tur även påverkar nativiteten.

Arbetsmarknaden är könsuppdelad med merparten kvinnor sysselsatta i branscher som vård, omsorg och utbildning och män i branscher som byggande, transport, tillverkning och utvinning. Övre Norrland har en blandning av företag inom tjänste-, tillverknings- och basindustrin. I regionens större städer är tjänstenäringarna en betydande del av näringslivet.

I andra områden är näringslivsstrukturen ofta knuten till den kraftigt växande råvaruindustrin och besöksnäringen. De stora investeringar som görs i områden med få invånare ställer stora krav på lokala och regionala aktörer för att tillgodose behovet av samhällsplanering, samhällsservice, infrastruktur och kringverksamheter.

Programmets påverkan på gleshet, långa avstånd och demografisk utveckling

De långa avstånden och regionens gleshet betonas i partnerskapsöverenskommelsen och i de regionala utvecklingsstrategierna (RUS). Utmaningarna är centrala för regionens framtida möjligheter till tillväxt och sysselsättning och därför ligger de också till grund för valda prioriteringar och mål i det regionala strukturfondsprogrammet för Övre Norrland.

Universiteten och städerna spelar en viktig roll som tillväxtmotorer i regionen. Regionens tre universitet, Umeå universitet, Luleå tekniska universitet och Sveriges lantbruksuniversitet, är en grogrund för utveckling och etablering av kunskapsintensiva företag. De kunskapsintensiva miljöerna i regionen är främst koncentrerade till orter med närhet till regionens universitet och forskningsinstitut. Programmets insatser bidrar på olika sätt till att öka tillgängligheten till regionens innovationsstödsystem för företag, offentliga och ideella aktörer, användare vilket är en viktig komponent för att stimulera tillväxt och positiv befolkningsutveckling i hela programområdet.

Insatser riktas även till att öka kunskapsöverföringen mellan företag och universitet och universitet och företag. Detta ställer krav på innovativa metoder och angreppssätt för att överbrygga geografiska, kunskapsmässiga och kulturella avstånd. På samma sätt som de långa avstånden, klimatet och glesheten är en bra grund för innovationer.

Övre Norrland har god potential att möta gleshet, långa avstånd och demografiska utmaningar genom utveckling av regionens fokusområden och genom att skapa skärningspunkter mellan dessa. Fokusområdena identifierar regionens styrkeområden där konkurrensfördelar finns och där sysselsättning förväntas öka. Genom att rikta insatser

till dessa områden kommer programmet att understödja utvecklingen av ett mer diversifierat näringsliv i de områden där branschstrukturen är mycket ensidig. Detta breddar således också arbetsmarknaden och möjliggör för såväl kvinnor, män, unga och utrikesfödda att starta företag och finna attraktivt arbete.

I glest befolkade områden med långa avstånd uppstår ofta problem med icke fungerande marknadskrafter då kostnaderna blir högre per capita. Detta gör det svårt för företagen att konkurrera på samma villkor som andra regioner och att tillgodose sitt behov av tjänster och samhällsservice. Avsaknad av täthet av- eller närhet till resursstarka aktörer som kan driva fram intressanta utvecklingssatsningar är ett motiv till att programmet stödjer en sådana initiativ.

7. MYNDIGHETER OCH ORGAN MED ANSVAR FÖR FÖRVALTNING, KONTROLL OCH REVISION SAMT RELEVANTA PARTERS ROLL

7.1 Relevanta myndigheter och organ

Tabell 23: Relevanta myndigheter och organ

Myndighet/organ	Namn på myndigheten/organet samt avdelning eller enhet	Chef för myndigheten/organet (befattning eller tjänst)
Förvaltningsmyndighet	Tillväxtverket	Generaldirektör
Attesterande myndighet	Tillväxtverket	Generaldirektör
Revisionsmyndighet	Ekonomistyrningsverket	Chef för avdelningen för EU-revision
Organ till vilket kommissionen kommer att göra utbetalningar	Riksgäldskontoret	Riksgäldsdirektören

7.2 De relevanta parternas engagemang

7.2.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utformningen av det operativa programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet

Regionförbundet i Västerbotten har av regeringen fått i uppdrag att samordna förberedelser och framtagandet av förslag till regionalt strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning i Övre Norrland, 2014-2020. Programmet omfattar Västerbottens län och Norrbottens län. Utgångspunkt för programmet är Europa 2020 strategin för en smart, hållbar och inkluderande tillväxt i Europa, Partnerskapsöverenskommelsen mellan Sverige och EU, regeringens riktlinjer för framtagandet och de regionala strategierna för länens utveckling.

Programmet har tagits fram i nära dialog med Länsstyrelsen i Norrbottens län genom bland annat gemensamma skrivargrupper för programmets olika delar.

I programmeringsarbetet har också Näringsdepartementet och Tillväxtverket (förvaltande myndighet och programkontor) deltagit. Region Västerbottens arbetsutskott har löpande följt och styrt arbetsprocessen. I ett tidigt skede påbörjades dialogen med Ex-ante utvärderarna vid Tillväxtanalys och dess återkommande rekommendationer har varit värdefulla för angreppssätt och programlogik.

I respektive län har de partnerskap som är knutna till arbetet med de regionala tillväxtfrågorna och utvecklingsstrategierna varit forum för dialog och förankring av arbetet. Det handlar om Västerbottens utvecklingsråd, Norrbottens regionala partnerskap och Strukturfondspartnerskapet i Övre Norrland. I dessa partnerskap ingår representanter

från näringslivet, arbetsmarknadens parter, universitet och högskolor, landsting, kommuner och den sociala ekonomins aktörer, med flera.

En stor grupp intressenter och aktörer bjöds in till en hearing den 21 augusti 2013 i Skellefteå för information och möjlighet att lämna synpunkter på programutkast. Totalt deltog cirka 140 personer från ett 60-tal olika organisationer. Region Västerbotten har också vid två olika tillfällen, publikt via webben, erbjudit intresserade att lämna synpunkter på aktuella programutkast. Utöver detta har information och dialog om programskrivningsprocessen hållits vid ett flertal ytterligare möten och konferenser i länen, i syfte att nå olika intressegrupper. Fler aktörer har bjudits in till dialog än de som valt att medverka. I de fall som utebliven medverkan bedömts få allvarliga konsekvenser på programinnehållet har berörda aktörer kontaktats.

I programmeringsprocessen har möjlig fondsamordning tillgodosetts. En programsynergiworkshop genomfördes 14 augusti 2013, för intressenter med omfattande fond- och programkunskande (inklusive förvaltande myndigheter). Målsättningen är att det regionala strukturfondsprogrammet ska harmonisera och komplettera de andra EU-program och strategier som finns inom programgeografien, såsom det nationella socialfondsprogrammet, programmen för territoriellt samarbete, Landsbygdsprogrammet, Havs- och fiskeriprogrammet och EU:s strategi för Östersjöregionen. En ambition är också att möjliggöra synergier mellan det regionala strukturfondsprogrammet och EU:s sektorsprogram, såsom Horisont 2020, Life, COSME, Connecting Europe Facility, Erasmus för alla, Kreativa Europa, med flera.

Programskrivningsprocessen har främjat flernivåsamarbete då såväl nationell, som regional och lokal nivå har deltagit. Den myndighetsgrupp som Tillväxtverket erbjudit samverka med har bjudits in till och medverkat i genomförd hearing samt kommit med synpunkter på programutkast. Samrådet med partnerskapen och andra deltagande aktörer och organisationer har sammantaget påverkat såväl val av tematiska mål och investeringsprioriteringar såsom målformuleringar och aktiviteter i det regionala strukturfondsprogrammet. Frågeställningar, kommentarer och rekommendationer har beaktats och partnerskapet och deltagande aktörer och organisationer har kunnat följa huruvida ändringsförslag kunnat tillgodoses i de olika programutkast.

Förvaltande och attesterande myndighet

Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter. I förvaltande myndighets ansvar ingår beredning, beslut om stöd samt utbetalning av medel till projektägare. Förvaltande myndighet ska även utföra attesterande myndighets uppgift.

Tillväxtverket ska i sin beredning vid behov rådgöra med regional och nationell expertis i sakfrågor och regional behovsanalys. Detta för att säkerställa ett väl förankrat beslutsunderlag. Om ett finansiellt stöd beviljas till ett stort företag ska förvaltande myndighet förvissa sig om att bidraget inte resulterar i en betydande förlust av arbetstillfällen på befintliga arbetsplatser inom Unionen.

Förvaltningssystemet för regionala fonden godkändes 2007 av kommissionen och inga systemfel har därefter konstaterats av revisorer. Sverige behåller därför befintligt förvaltningssystem och den administrativa kapaciteten är därmed oförändrad god.

Revisionsmyndighet

Ekonomistyrningsverket är revisionsmyndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter.

Olika intressenters involvering i programgenomförandet

För att genomföra Europa 2020-strategin och uppnå dess centrala mål smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla krävs aktiv medverkan av nationella, regionala och lokala aktörer.

I Europaparlamentets och rådet allmänna förordning ställer EU-kommissionen krav på medlemsstaterna att organisera ett brett partnerskap inför utarbetandet och genomförandet av partnerskapsöverenskommelse och operativa program.

Intressenter involveras i utarbetandet av partnerskapsöverenskommelse och i utformning av program, och kommer att delta i genomförande, uppföljning, lägesrapportering och utvärdering av programmet. Intressenter ska delta i övervakningskommittéerna för programmen.

Strukturfondspartnerskap

För att säkerställa ett regionalt inflytande över genomförandet av programmet har ett gemensamt strukturfondspartnerskap bildats inom det geografiska området för programmet och motsvarande regionala handlingsplan för socialfonden.

Strukturfondspartnerskapets uppgift fastställs i Lag (2007:459) om strukturfondspartnerskap. Strukturfondspartnerskapet har till uppgift att prioritera mellan av förvaltande myndighet godkända projektansökningar.

Ansökningar ska lämnas till förvaltande myndighet som ansvarar för beredning och beslut om stöd. Innan beslut om stöd fattas ska förvaltande myndighet föredra beslutsunderlag och övrigt underlag för partnerskapet och får endast bevilja stöd i enlighet med partnerskapets prioriteringar.

När förvaltande myndighet ska göra en utlysning i ett program ska de utlysningsspecifika kriterierna stämmas av med strukturfondspartnerskapet innan utlysningen publiceras. Strukturfondspartnerskapets ordförande ska i samråd med förvaltande myndighet kalla till möten.

Övervakningskommitté

Medlemsstaten ska inrätta en kommitté för att övervaka genomförandet av programmet. För de åtta regionala strukturfondsprogrammen inrättas en gemensam övervakningskommitté med representanter för berörda aktörer. Ordförande är en representant från Näringsdepartementet. Regeringen återkommer i särskild ordning vad gäller kommitténs sammansättning och arbetssätt.

Övervakningskommittén för de åtta regionala strukturfondsprogrammen ska bilda ett gemensamt utskott med socialfondsprogrammets övervakningskommitté. Utskottets huvuduppgift är att hantera samordningsfrågor mellan fonderna som faller inom ramen för övervakningskommitténs mandat.

Övervakningskommittén för de regionala strukturfondsprogrammen kan på eget initiativ bilda ytterligare utskott.

Uppföljning och utvärdering

I Strukturfondförordningen slås fast att utvärderingar ska göras ”i förhållande till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”. Systematisk utvärdering är en förutsättning för att bedöma politikens effektivitet, ändamålsenlighet och verkan, särskilt när det gäller insatsernas bidrag till att nå målen i Europa 2020-strategin. Som ett led i ett förstärkt resultatfokus behöver större ansträngningar göras i syfte att systematiskt utvärdera projektens och de tematiska insatsernas samlade resultat och effekter samt bidra till lärande och synliggöra insatsernas betydelse för att nå programmets mål och hållbar tillväxt regionalt och nationellt.

Systematisk uppföljning och utvärdering ska vara en del av arbetet med såväl genomförandet av den europeiska sammanhållningspolitiken som den regionala tillväxtpolitiken. Det övergripande syftet är att bidra till lärande och att förbättra kvaliteten i hela programcykeln, från programplanering och genomförande av projekt till implementering i reguljär verksamhet. Utvärderingarna ska förändra, förbättra och förstärka den regionala tillväxtpolitiken genom att erfarenheter och kunskaper sprids.

Uppföljningar och utvärderingar kommer att ske löpande och har något olika karaktär och tjänar olika syften i olika faser. För att säkerställa god kvalitet i genomförande och goda resultat i programmen behöver det finnas ett tydligt sammanhållet system där projekturval, indikatorer, utvärdering, följeforskning och lärande hänger ihop. En viktig aspekt i detta är att rutiner för datainsamling avseende bl.a. indikatorer för uppföljning och utvärdering planeras i ett tidigt skede. Trots att ambitionsnivån på utvärdering för lärande höjdes under programperioden 2007-2013 samt att satsningar på utvärdering och följeforskning ökade, finns det ändå utrymme för förbättringar. Generellt sett behövs ett större resultatfokus, inte minst mot bakgrund av kraven på detta på EU-nivå denna programperiod. Ett område som behöver utvecklas är uppföljning och resultatutvärdering, exempelvis bör nyttan med viss regelbundenhet mätas samt olika former för mätning av resultat och effekter på bl.a. hållbar tillväxt och sysselsättning bör utvecklas. Ett annat område som kommer att vara viktigt att utvärdera och följa upp är integreringen av de horisontella kriterierna samt även att bidra till ett ökat lärande på området.

Utvärderingsarbetet under programgenomförandet ska utföras av oberoende part och ska präglas av metoder för följeforskning och teoridriven utvärdering. Teoridriven utvärdering innebär utvärdering av såväl process som resultat och effekter på kort och lång sikt liksom av möjlig implementering i reguljär verksamhet. En central del av utvärderingsuppdraget är att samordna och säkerställa att utvärderingsmetoder utvecklas så att det blir möjligt att följa de långsiktiga effekterna på hållbar tillväxt och sysselsättning av de insatser som genomförs i programmen.

Programperioden 2014-2020 ska präglas av en medveten satsning på en utvärderingsansats och lärsystem som säkrar återföring av erfarenheter från projekten och kunskapsbildning från programgenomförandet. En viktig förutsättning för detta är att berörda parter i programgenomförandet, såsom regionala och nationella utvecklingsaktörer, Förvaltande myndighet, strukturfondspartnerskap och projektparter drar lärdomar av programmets insatser genom att följa utvärderingarna och ta del av

utvärderingsresultaten, men framförallt tar tillvara resultaten i det fortsatta arbetet. Berörda parter ska också få en god kunskap om programmets mål och syfte. Slutförda utvärderingar ska i linje med Kommissionens direktiv publiceras för att kunna nå alla berörda av programmet men också för att skapa ett vidare lärande och inspiration.

Utvärderingsarbetet ska på ett tydligt sätt knytas till processtöd, analysinsatser och plattformar för lärande och kunskapsutbyte. Samordning ska ske med ansvariga för utvärderingsarbetet för de övriga ESI-fonderna för att skapa en samlad bild över fondernas sammantagna bidrag till strukturförändringar för smart och hållbar tillväxt för alla.

Kravet på ökad samordning gäller särskilt Regionalfondens- och Socialfondens insatser i syfte att effektivisera utnyttjandet av fondmedlen. Det kan handla om gemensam utvärdering av samordnade insatser, genomförandeorganisationerna, gemensam referensgrupp för Socialfonden och Regionalfondens övervakningskommittéer, gemensamma spridnings- och återföringsinsatser och gemensam upphandling av kapacitetsutveckling av projektutvärdering.

Spridning av resultat från uppföljningar och utvärderingar samt att säkra att utvärderingar kommer till användning bidrar till förbättrad styrning och måluppfyllelse i programmen. Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket ska därför samverka med regionalt tillväxtansvariga för att förmedla kunskaper och erfarenheter från fondverksamheten och bidra till uppföljningen samt utvecklingen av det regionala tillväxtarbetet.

7.2.2 Samlade bidrag (för ESF, i tillämpliga fall)

7.2.3 Anslag till kapacitetsbyggande (för ESF, i tillämpliga fall)

8. SAMORDNING MELLAN FONDERNA, EJFLU, EHFF OCH ANDRA FINANSIERINGSINSTRUMENT PÅ UNIONSIVÅ OCH NATIONELL NIVÅ SAMT EIB

Mekanismerna för att säkerställa samordningen mellan fonderna, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt EIB, med beaktande av de relevanta bestämmelserna i den gemensamma strategiska ramen.

Regionalfondsprogrammen kommer att verka i ett sammanhang där andra europeiska, nationella, regionala och lokala initiativ, planer och program får betydelse för programmens genomförande. En uttalad ambition för programperioden 2014–2020 är att arbetet på ett tydligare sätt ska arbeta mot målen i Europa 2020-strategin och i EU:s strategi för Östersjöregionen och i ökad grad kopplas till andra nationella och EU-finansierade program och verksamheter.

Den nationella innovationsstrategin

Den nationella innovationsstrategins målsättningar och vision att stärka det svenska innovationsklimatet inom olika områden till 2020, knyter an till tematiskt mål 1 och har betydelse för den regionala utvecklingskraften. Den lyfter tydligt fram den regionala nivåns betydelse i innovationsarbetet och betydelse för att kunna uppnå strategins mål, varav ett är att Sveriges regionala innovationsmiljöer ska vara globalt attraktiva.

Den nationella innovationsstrategin knyter på jordbruksområdet an till de möjligheter som finns att inom landsbygdsprogrammet stötta innovativa satsningar inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk som i sin tur ger möjligheter till samarbeten på europeisk nivå.

Det regionala strukturfondsprogrammet i Övre Norrland möter upp målen i den nationella innovationsstrategin. Se regionanalys samt insatsområde 1.

Det nationella regionalfondsprogrammet

Det grundläggande syftet med programmet är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet och genomförandet av sammanhållningspolitiken som inte kan uppnås tillräckligt inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen. Programmet ska bidra till följande mervärden:

- Få fram kvalitativa projekt i konkurrens i syfte att stödja en långsiktig utveckling inom vissa tematiska områden.
- Stödja samverkansprojekt mellan län samt projekt mellan län och den nationella nivån som bidrar till att utveckla regionala styrkeområden utifrån de regionala förutsättningarna i olika delar av landet.
- Bidra till att utveckla flernivåstyrning dvs. mellan nivåer och aktörer
- Främja insatser som bidrar till en ökad samverkan med andra relevanta EU-program
- Främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet i såväl utarbetandet som genomförandet av programmet
- Utveckla arbetet med utvärdering, återföring av kunskap och lärande i strukturfondsarbetet

Det nationella regionalfondsprogrammet innehåller följande insatsområden:

Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation – innehåller insatser inom ramen för tematiskt mål 1. Fokus inom detta område ligger på att utveckla svenska styrkeområden genom gränsöverskridande samverkan samt forskningsinfrastruktur.

Öka små och medelstora företags konkurrenskraft. Insatserna inom detta område syftar till att öka tillgången på riskkapital i tidiga skeden och främja tillkomsten av fler privata aktörer på riskkapitalmarknaden genom implementering av ett finansiellt instrument enligt strukturen fond-i-fond.

Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer. Det är ur budgethänseende programmets största operativa område och rymmer insatser inom ramen för tematiskt mål 4 med fokus på dels energieffektivisering, dels kapitalförsörjning med inriktning på företag vars verksamhet bidrar till utvecklingen av en koldioxidsnål ekonomi.

Inom tematiskt område 4 finns även beskrivet insatser av processtödande karaktär. Det innebär ett nationellt kompetens- och metodstöd som ska bidra till ett ökat strategiskt lärande genom att utveckla och sprida kunskap över geografiska och administrativa gränser.

COSME och Horisont 2020

Små och medelstora företag kan med hjälp av de regionala strukturfondsprogrammen öka sin kunskapsintensitet, FoI-kontakter och stärka sina internationella nätverk. Det underlättar ett framtida deltagande i nationella och europeiska forsknings- och innovationsprogram. Arbetet med att stärka kopplingar mellan de regionala strukturfondsprogrammen och Horisont 2020 kommer att utvecklas för att lägga grunden för ett bredare deltagande i Horisont 2020. Resultat från COSME-projekt och Horisont 2020 samt tidigare forskningsprogram ska kunna omsättas i nya projekt i de regionala strukturfondsprogrammen. På nationell nivå finns ett par viktiga myndigheter, särskilt Vinnova och Tillväxtverket som kommer att ha roller inom både regionalfondsprogrammen, Horisont 2020 och COSME vilket i praktiken kommer att innebära ökad samordning och möjliggöra synergier. Grunden för detta läggs via strategier för smart specialisering som bidrar till kraftsamling för att öka effekterna av de investeringar som görs inom forskning och innovation för att öka tillväxten och skapa fler jobb.

Till exempel anges i forsknings- och innovationspropositionen 2012/13: 30 att Verket för innovationssystem (Vinnova) utifrån sitt verksamhetsområde bör stödja regionerna i deras arbete med strategiskt innovationsarbete. I den nationella innovationsstrategin betonas också behovet av att utveckla samspelet mellan nationella myndigheter, regionala utvecklingsaktörer och arbetet med programmen inom EU. Vikten av att skapa synergier och säkerställa samordning mellan programmen och EU:s olika fonder och instrument för forskning, innovation och entreprenörskap betonas även i regeringens direktiv till utarbetandet av regionalfondsprogram.

I riktlinjerna för RISE-koncernen (forskningsinstituterna) anges på vilket sätt instituten kommer att medverka i arbetet med regionala strategier avseende innovationsmiljöer och genomförandet av regionalfondsprogram på regional och nationell nivå.

Möjligheten att under genomförandet kombinera finansiering från Horisont 2020 och ESI-fonderna i olika satsningar ska undersökas. Det kan handla om att samverka över programgränser, nationsgränser, att kombinera entreprenörskaps- och innovationsåtgärder samt att främja företag med tillväxtpotential.

Koordinering mellan ESI-fonderna och de offentlig-offentliga forskningspartnerskapen (Joint Programming Initiatives, ERA-NETs, samt forskningsprogrammen under artikel 185) samt de offentlig-privata forskningsprogrammen under artikel 187 (Joint Technology Initiatives) ska, där så är lämpligt, säkerställas.

Landsbygdsprogrammet ger möjlighet för jordbruksföretag att inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk delta i samarbetsåtgärder mellan praktiker, rådgivare och forskare. Dessa åtgärder skapar också möjlighet för jordbruksföretagen att knyta internationella kontakter och delta i projekt inom ramen för Horisont 2020.

En utgångspunkt för det regionala strukturfondsprogrammet i Övre Norrland är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Tillsammans bidrar de till en bred och mer sammanhållen tillväxt. Det är därför angeläget att projekten i sig också söker en utvecklingsinsats i samverkan och synergi med andra program.

Programmet ska därför bidra till att regionala projekt och insatser bygger kapacitet för och skapar samverkan med EU:s sektorsprogram (såsom Horisont 2020, COSME, Erasmus, Kultur och Life med flera). Det är också önskvärt att det regionala strukturfondsprogrammet bidrar till att ta vara på erfarenheter av projekt som genomförs i internationellt samarbete genom att tillämpa dess resultat och lärande regionalt. Därför är projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program en av principerna för urval. Se principer för projekturval inom respektive investeringsprioritering.

Europeiskt territoriellt samarbete

Det regionala strukturfondsprogrammet i Övre Norrland ska bidra till att regionala projekt och insatser bygger kapacitet för och skapar samverkan med programmen för Europeiskt territoriellt samarbete (Nordprogrammet, Botnia-Atlanticprogrammet, Northern Periphery and Arctic Programme). Det är också önskvärt att det regionala strukturfondsprogrammet bidrar till att ta vara på erfarenheter av projekt som genomförs i internationellt samarbete genom att tillämpa dess resultat och lärande regionalt. Därför är projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program en av principerna för urval. Se principer för projekturval inom respektive investeringsprioritering.

Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE)

God tillgänglighet genom ett väl fungerande transportsystem är centralt för att uppnå utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. För glest befolkade regioner kan satsningar på transportsystemet, t.ex. investeringar i infrastruktur vara avgörande för näringsliv, arbetsmarknad och livsmiljö.

Genom EU-samarbetet om transeuropeiska nätverket för transporter (TEN-T) och fr.o.m. 2014 ”Fonden för ett sammanlänkat Europa” (FSE) kan EU lämna bidrag till

infrastrukturutbyggnad i unionen. Tanken är att väl utbyggd infrastruktur ska ge bättre förutsättningar att använda fördelarna med ett EU utan inre gränser. Genom att öka den internationella tillgängligheten ges också svenska regioner tillgång till större marknader. För att kunna söka medel ur budgeten för FSE måste infrastrukturen återfinnas på de kartor som finns i riktlinjerna för TEN-T.

Utöver detta kan ett viktigt bidrag ges genom strukturfonderna. Stöd till hållbara transporter genom strukturfonderna bör användas till åtgärder som stärker näringslivet och arbetsmarknaden och som bidrar till attraktiva livs- och boendemiljöer. Bidrag genom strukturfonderna kompletterar FSE genom större fokus på regionala frågor.

Telekommunikationsnät och – tjänster blir i allt högre grad internetbaserade infrastrukturer där bredbandsnät och digitala tjänster har ett nära samband. Internet är en mycket viktig plattform för kommunikation, tjänster utbildning, deltagande i samhällsliv samt affärsverksamhet. Därför är den transeuropeiska tillgången till säkert och snabbt bredband och digitala tjänster av stor betydelse för ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och social integration.

Inom ramen för FSE och transeuropeiska nät på området för telekommunikationsinfrastruktur (TEN-TELE) kan satsningar göras för att främja utbyggnaden och moderniseringen av transeuropeiska infrastrukturer för digitala tjänster och deras gemensamma byggstenar och av bredbandsnät. Satsningarna inom området digitala tjänster ska stödjas genom upphandling och/eller bidrag, medan satsningarna på bredbandsnät ska stödjas genom finansiella instrument som ska vara öppna för kompletterande bidrag från privata investerare, medlemsstater och bidrag från andra källor – inklusive de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

Det regionala strukturfondsprogrammet i Övre Norrland ska bidra till att regionala projekt och insatser bygger kapacitet för och skapar samverkan med fonden för ett sammanlänkat Europa (connecting Europe Facility). Därför är projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program en av principerna för urval. Se principer för projekturval för insatsområde 5, Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur, och dess investeringsprioritering i kapitel 2.5.1. Där beskrivs ytterligare specifika principer för projekturval såsom projekt som bidrar till TEN-T eller stärker kopplingarna mot TEN.

CAP

EU:s gemensamma jordbrukspolitik består av två pelare, där pelare I innehåller marknadsstöd samt direktstöd och pelare II innehåller landsbygdsprogrammet. Pelare I domineras av direktstödet, som till största del är frikopplat från produktionen och betalas ut per hektar. Landsbygdsprogrammet och gårdsstödet genererar tillsammans viktiga stöd för landsbygden och jordbruket. Den överenskommelse om gårdsstödet som nåddes under 2013 innebär att ett flertal möjligheter att rikta stödet till olika grupper av lantbrukare införts. Viktiga utgångspunkter för så väl arbetet med landsbygdsprogrammet som gårdsstödet är förenkling, konkurrenskraft och aktivitet på landsbygden samt hög miljönytta.

LIFE

LIFE är EU:s finansiella instrument för miljö och klimat och årligen delar EU-kommissionen ut pengar till projekt i medlemsländerna. I arbetet med att stärka region

och sektorsövergripande insatser fyller LIFE en central funktion i och med den projektform som kallas integrerade projekt (IP). Projektformen är en ny typ av projekt som införs under programperioden 2014-2020 i syfte att genom en större typ av projekt, t.ex. regionala eller multiregionala, skapa synergier mellan ESI-fondernas sektorsområden samt miljö- och klimatområdet. Dessa projekt kan ha kopplingar till natur (inkl. Natura2000-förvaltning), vatten, avfall, luft och klimat (begränsning av och anpassning till) vilka är fokusområdena för IP. De åtgärder som finansieras av ESI-fonderna med kopplingar till miljö, klimatförändringar och en hållbar användning av resurser kan också vara ett komplement till LIFE-programmet.

För att kunna säkerställa synergier mellan de olika fonderna och med integrerade projekt inom ramen för LIFE är dialogen mellan den ansvariga myndigheten för LIFE – Naturvårdsverket – och de förvaltande myndigheterna för ESI-fonderna central.

Kreativa Europa

EU:s kultur- och medieprogram Kreativa Europa har bl.a. som allmänt mål att stärka de europeiska kulturella och kreativa sektorernas konkurrenskraft, smart tillväxt och hållbar tillväxt för alla. Programmet pekar bl.a. på möjligheter och behov av enhetlighet och kopplingar till annan relevant unionsfinansiering såsom bl.a. regional- och socialfonden samt forsknings och innovationsprogrammen. Det är därför angeläget att nyttja kulturens betydelse och potential i det svenska regionala tillväxtarbetet.

Se Bilaga Tabeller och bilder Övre Norrland för avsnitt om transportinfrastrukturplaner och Koppling till övriga ESI fonder.

Landsbygdsprogrammet ska medverka till utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i form av spridningsnät i byar och mindre samhällen på landsbygden, medan det regionala stukturfondsprogrammet fokuserar på investeringar i ortssammanbindande nät. Tillsammans kan de båda programmen bidra till en god bredbandsinfrastruktur i regionens gles- och landsbygdsområden ända fram till slutanvändaren.

9. FÖRHANDSVILLKOR

9.1 Förhandsvillkor

Uppgifter om bedömningen av förhandsvillkorens relevans och av hur de har uppfyllts (frivilligt)

Se tabell i bilaga.

Tabell 24: Tillämpliga förhandsvillkor samt en bedömning av deras uppfyllande

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Ja
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	Ja
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	Ja
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av	3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
småföretagsakten.		
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Delvis
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
T.07.2 - Järnväg: Det finns ett särskilt avsnitt om järnvägsutveckling inom en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T. Investeringarna omfattar rörliga tillgångar, driftskompatibilitet och kapacitetsuppbyggnad.	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken 3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken 3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken 3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken 3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken 3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft 4 - Att stödja övergången till en	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
	koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken 3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken 3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering som	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	2 - bygger på en swot-analys eller liknande för att styra resurserna till en begränsad mängd prioriteringar inom forskning och innovation,	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings-	3 - har åtgärder för stimulans av privata FoI-investeringar,	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
och innovationssystem.				
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	4 - har ett system för övervakning och översyn.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	5 - En ram för tillgängliga budgetmedel för forskning och innovation har antagits.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens	1 - Det finns en strategisk ram för digital tillväxt, till exempel inom nationella eller regionala strategiska politiska ramar för innovation avseende smart specialisering som innehåller	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.				
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	2 - budget och prioritering av åtgärder genom en swot-analys eller liknande enligt resultatavslutningen för den digitala agendan för Europa,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	3 - en analys av avvägningen mellan stöd till efterfrågan och utbud av informations- och kommunikationsteknik (IKT).	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god	4 - indikatorer för att mäta resultaten av insatser inom digital allmänbildning, e-inkludering, e-tillgänglighet samt resultaten för e-hälsa inom gränserna för artikel 168 i EUF-fördraget, vilka i	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	förekommande fall överensstämmer med befintliga berörda sektoriella strategier på unionsnivå, nationell nivå eller regional nivå,			
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	5 - en bedömning av behovet av stärkt IKT-kapacitetsutbyggnad.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	1 - Det finns en nationell och/eller regional plan för nästa generations accessinfrastruktur som innehåller	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	2 - en plan för infrastrukturinvesteringar som bygger på en ekonomisk analys som beaktar befintliga privata och offentliga infrastrukturer och planerade investeringar,	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	3 - hållbara investeringsmodeller som främjar konkurrens och ger tillgång till öppna, överkomliga, goda och framtidssäkra infrastrukturanläggningar och tjänster,	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	4 - åtgärder för att stimulera privata investeringar.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	1 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska tiden och kostnaden för att starta företag med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	2 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska den tid det tar att få licenser och tillstånd att inleda och bedriva företagets verksamhet med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	3 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns mekanismer för att övervaka genomförandet av de åtgärder i småföretagsakten som har införts samt utvärdera deras inverkan på små och	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	medelstora företag.			
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	1 - Åtgärderna omfattar: åtgärder för att införa minimikrav avseende byggnaders energieffektivitet i enlighet med artiklarna 3, 4 och 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU.	Nej	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	2 - Åtgärderna omfattar: nödvändiga åtgärder för att inrätta ett system för certifiering av byggnaders energieffektivitet i enlighet med artikel 11 i direktiv 2010/31/EU.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	3 - Åtgärderna omfattar: åtgärder för att garantera strategisk planering för energieffektivitet i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	4 - Åtgärderna omfattar: åtgärder i enlighet med artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster för att se till att slutkonsumenterna förses med enskilda mätare så långt det är tekniskt	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar.			
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	1 - Det finns en eller flera heltäckande nationella transportplaner eller ramar med investeringsprioriteringar som uppfyller de rättsliga kraven för strategiska miljöbedömningar och anger följande:	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	2 - Bidraget till det gemensamma europeiska transportområdet i enlighet med artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr .../2013, inklusive prioriteringar för investeringar i: [TEN-T].	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att	3 - TEN-T stamnät och övergripande nät där investeringar från Eruf och Sammanhållningsfonden planeras, och	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.				
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	4 - sekundära anslutningar,	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	5 - en realistisk, mogen projektplanering för stöd från Eruf och Sammanhållningsfonderna.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional	6 - Åtgärder för att stärka de förmedlande organens och stödmottagarnas förmåga att förverkliga projektplaneringen.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.				
T.07.2 - Järnväg: Det finns ett särskilt avsnitt om järnvägsutveckling inom en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T. Investeringarna omfattar rörliga tillgångar, driftskompatibilitet och kapacitetsuppbyggnad.	1 - Det finns ett särskilt avsnitt om utveckling av järnvägar i den eller de transportplaner eller ramar som anges ovan som uppfyller de rättsliga kraven för strategiska miljöbedömningar och anger en realistisk, mogen projektplanering (med tidsplan och preliminär budget).	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
T.07.2 - Järnväg: Det finns ett särskilt avsnitt om järnvägsutveckling inom en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T. Investeringarna omfattar rörliga tillgångar, driftskompatibilitet	2 - Åtgärder för att stärka de förmedlande organens och stödmottagarnas förmåga att förverkliga projektplaneringen.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
och kapacitetsuppbyggnad.				
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	1 - Det finns ett avsnitt om utveckling av inre vattenvägar, sjötransport, hamnar, multimodala anknäringar och flygplatsinfrastruktur i den eller de transportplaner eller ramar som anges ovan som	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	2 - uppfyller de rättsliga kraven för strategiska miljöbedömningar,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	3 - anger en realistisk, mogen projektplanering.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	4 - Åtgärder för att stärka de förmedlande organens och stödmottagarnas förmåga att förverkliga projektplaneringen.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förhandsvillkor Övre Norrland
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av organ med ansvar för att främja lika behandling under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
investeringsfonder.	annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämlikhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.			
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik mot diskriminering.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av jämställdhetsorgan under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämställdhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik för jämställdhet och integrering av ett	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	jämförhållningsperspektiv.			
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för samråd med och deltagande av organ med ansvar för att skydda rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning och andra berörda intressenter under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller tillämplig lagstiftning på unionsnivå och nationell nivå för personer med funktionsnedsättning, inklusive tillgänglighet och praktisk tillämpning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera övervakning av genomförandet av artikel 9 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning när det gäller de europeiska struktur- och investeringsfonderna under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av unionens regler för offentlig upphandling genom lämpliga mekanismer.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser som säkerställer öppna kontraktutdelningsförfaranden.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	4 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens regler för offentlig	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
investeringsfonder.	upphandling.			
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser som garanterar att unionslagstiftningen om statligt stöd genomförs och tillämpas verkningsfullt.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens bestämmelser om EU:s regler för statligt stöd.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU (miljökonsekvensbeskrivningar) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG (strategiska miljöbedömningar).	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av direktiven om miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera tillräcklig administrativ kapacitet.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: identifiering av källor och mekanismer som säkerställer statistisk validering.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma	2 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: system för offentliggörande av och allmän tillgång till sammanställd data.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
genomslaget.				
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	3 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar val av resultatindikatorer för varje program som ger information om motiveringen till valet av de politiska åtgärder som finansieras av programmet.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	4 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar fastställande av mål för dessa indikatorer.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma	5 - Ett effektivt system med resultatindikatorer vilket omfattar indikatorer som uppfyller kraven på tillförlitlighet och statistisk validering för varje indikator, tydlighet vid normativ tolkning, anpassning till politiken, aktualitet och insamling av	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
genomslaget.	data i rätt tid.			
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	6 - Garantier för att man i all verksamhet som finansieras av programmet använder sig av ett verkningsfullt system av indikatorer.	Ja	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland	Se bilaga Förandsvillkor Övre Norrland

9.2 Beskrivning av åtgärder för att uppfylla förhandsvillkoren, ansvariga organ och tidsplan

Tabell 25: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga förhandsvillkor

Allmänt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ

Tabell 26: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga tematiska förhandsvillkor

Tematiskt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ

Tematiskt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	1 - Åtgärdena omfattar: åtgärder för att införa minimikrav avseende byggnaders energieffektivitet i enlighet med artiklarna 3, 4 och 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU.	I svaret på formell underrättelse om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (ärendenr 2013/2134) angavs att Boverket ska besluta om en förtydligande formel i BFS 2011:6, avsnitt 9. Förslaget till förtydligande hanteras för närvarande inom Boverkets pågående process för revidering av BFS 2011:6 och beräknas träda i kraft 1 februari 2015.	2015-feb-01	Boverket

10. MINSKNING AV DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN FÖR STÖDMOTTAGARNA

Sammanfattning av bedömningen av den administrativa bördan för stödmottagarna och, vid behov, planerade åtgärder tillsammans med en preliminär tidsram för att minska den administrativa bördan.

Att ansöka om, bedriva, redovisa och avsluta ett projekt med finansiering från ett strukturfondsprogram inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden kräver god administrativ kompetens och kapacitet. Den administrativa bördan av att bedriva ett projekt upplevs olika av olika stödmottagare, något som kan förklaras av faktorer som de egna administrativa rutinerna, tidigare erfarenheter av strukturfondsprojekt, projektets inriktning och komplexitet etc.

I dialoger med stödmottagare och genom utförda enkätundersökningar kan Tillväxtverket (förvaltande myndighet) konstatera att stödmottagarna generellt anser att den administrativa bördan i att bedriva ett strukturfondsprojekt är stor.

Riksrevisionen har granskat i vilken utsträckning de förvaltande myndigheterna för regionalfondsprogrammen och socialfondsprogrammet utnyttjat de möjligheter till förenkling som erbjudits under programperioden 2007-2013. I sin rapport ”Mer att förenkla! Administration i strukturfondsprojekt” (RiR 2012:22) konstaterar Riksrevisionen att stödmottagarna ofta anser att de administrativa kraven försvårar genomförandet av projekten genom att de tar fokus från kärnverksamheten och gör det svårt att arbeta med innovativa idéer och metoder.

Tillväxtverket inledde under hösten 2012 ett samarbete med Svenska ESF-rådet (förvaltande myndighet för det nationella socialfondprogrammet) för att ta till vara de möjligheter som förslaget till strukturfonds-förordning för programperioden 2014-2020 ger vad gäller förenklad projektadministration för stödmottagare. I februari 2013 breddades samarbetet kring förenklingsåtgärderna genom att Statens Jordbruksverk, som är förvaltande myndighet för europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, kom med i arbetet. De områden där samarbete mellan fonderna i syfte att minska den administrativa bördan för stödmottagare har påbörjats är främst kring lönekostnader och indirekta kostnader.

Inför programperioden 2014-2020 har Tillväxtverket arbetat aktivt med att se över samtliga steg i förvaltning och genomförande av programmen. Ärendeprocessen som innehåller allt ifrån information om programmen och dess innehåll till ansökningsförfarande, beviljande av projekt, projektredovisning, uppföljning och till slut avslut av projekt, är en viktig del i denna översyn. Utgångspunkten för arbetet har varit erfarenheter som framkommit i det egna arbetet men också erfarenheter som framkommit genom utvärdering och följeforskning samt genom olika revisionsinsatser. Arbetet har bland annat resulterat i följande:

- Tydligare och mer lättillgänglig information till stödmottagare
- En ny och förbättrad elektronisk ansökan ”Min Ansökan”
- Förenklade interna arbetsprocesser
- Enklare redovisning för stödmottagarna

Indikativ tidsplan

Tabell 32:

Åtgärd

Beräknat slutdatum

Tydlig och lättillgänglig information till stödmottagare

Januari 2014

En ny och förbättrad elektronisk ansökan ”Min Ansökan”

Februari 2014

Förenklade arbetsprocesser

Programstart/hösten 2014

Enklare redovisning för stödmottagarna

Programstart/hösten 2014

11. ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

11.1 Hållbar utveckling

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att ta hänsyn till miljöskyddskrav, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, motståndskraft mot katastrofer samt riskförebyggande och riskhantering, vid urvalet av insatser.

Hållbar utveckling betyder att den nuvarande generationens behov uppfylls utan att de kommande generationernas förmåga att tillgodose sina behov äventyras. Det är en övergripande målsättning för EU och som genomsyrar all unionens politik och verksamhet.

Bättre miljö, jämställdhet samt likabehandling och icke-diskriminering, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet.

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver såväl regionala, nationella som globala lösningar för att minska ytterligare klimatpåverkan och för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Inom näringslivet krävs såväl strukturella förändringar som ökad resurseffektivitet, dvs. minskad användning av energi, råvaror och ekosystemresurser. Det är regeringens övertygelse att klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en möjlighet för teknik-, varu- och tjänsteutveckling i alla branscher. Affärsmöjligheter skapas för svenska företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster.

Målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Regioner och kommuner har ett stort ansvar för att aktivt bidra till det s.k. miljömålssystemet och att miljökvalitetsmålen uppfylls.

Omställningen till en grön ekonomi innebär utveckling av hållbara varor, tjänster och produktionssystem, och kan därigenom minska miljöpåverkan regionalt, nationellt och globalt. Omställningen kan även bidra till en miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och därmed ökat företagande, exportmöjligheter och sysselsättning i både stads- och landsbygdsregioner. Det är därför viktigt att främja utvecklingen av små och medelstora företag som vill ställa om till ett hållbart företagande och även ser det som en konkurrensfördel.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för

programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd.

Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. För att konkretisera klassificeringskriterierna avseende en bättre miljö ska det prövas om miljökvalitetsmålen kan användas i bedömningen. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Bättre miljö

Miljö används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet

- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Under Kapitel 1 framgår en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.2 Lika möjligheter och icke-diskriminering

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att främja lika möjligheter och förhindra diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning i samband med förberedelsen, utarbetandet och genomförandet av det operativa programmet, särskilt när det gäller tillgång till finansiering, med hänsyn till behoven hos olika målgrupper som riskerar att drabbas av sådan diskriminering, särskilt kraven på att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Icke-diskriminering innebär att se människors olikheter som en tillgång, ett verktyg som effektiviserar arbetet för en hållbar tillväxt. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. En inkluderande regional tillväxt innebär att regionens invånare – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller ålder – har samma förutsättningar att nå inflytande och få tillgång till tillväxtresurser, dvs. kan medverka och bidra på lika villkor i det regionala tillväxtarbetet.

För att öka konkurrenskraften tjänar regioner på att ta till vara hela befolkningens innovationsförmåga och entreprenörskap. Statistik visar att utrikes födda i högre utsträckning startar och driver företag, har högre omsättning i företagen och anställer fler än inrikes födda företagare gör. Utrikes födda kan också bidra till näringslivets internationalisering genom kontakter, språkkunskaper och kännedom om affärsmöjligheter i sina ursprungsländer.

Företag och organisationer som vill öka sin innovationsförmåga tjänar också på att rekrytera bredare och skapa en mindre homogen personalstyrka. Regionalt arbete för rättvis rekrytering, inklusive att lyfta fram arbetsgivare som aktivt arbetar utifrån ett icke-diskrimineringsperspektiv som ambassadörer, är betydelsefullt. Att synliggöra och utveckla kompetens hos invånare med utländsk bakgrund och därigenom förbättra matchningen på arbetsmarknaden och sänka trösklarna in är också viktigt. Unga i utanförskap är en central målgrupp.

Ett aktivt regionalt arbete för integration och icke-diskriminering kan dessutom bidra till hållbar tillväxt genom att öka inflyttningen av utrikes födda med efterfrågad kompetens.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Likabehandling och icke-diskriminering

Likabehandling och icke-diskriminering används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används inte som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.3 Jämställdhet mellan män och kvinnor

En beskrivning av hur det operativa programmet bidrar till att främja jämställdhet och, när så är lämpligt, bestämmelser för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras både på program- och insatsnivå.

Jämställdhet, likabehandling och ickediskriminering samt bättre miljö, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan, maximera utnyttjandet av kompetens, humankapital och entreprenörskap och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att effektivisera arbetet för en hållbar tillväxt.

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. D.v.s. ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, delta i beslutsfattande, utbildning och betalt arbete och ta samma ansvar för hemarbetet.

När kvinnor och män delar makt och inflytande i alla delar av samhällslivet får vi ett mer rättvist och demokratiskt samhälle.

Jämställd regional tillväxt innebär att kvinnor och män har samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser. Att välja jämställdhet i planering och genomförande av de regionala strukturfondsprogrammen handlar primärt om att använda jämställdhet som ett medel för att uppnå hållbar tillväxt.

Några huvudskäl till varför ökad jämställdhet kan leda till hållbar tillväxt är att:

- Humankapitalet används effektivare om arbetsmarknaden är jämställd och mindre könssegregerad. Detta innebär bland annat att både kvinnors och mäns kunskap, kompetens och entreprenörskap utnyttjas optimalt, vi får fler företag och bättre matchning.

- Ökad jämställdhet i regionens styrning och utveckling ökar det sociala kapitalet och delaktigheten vilket kan bidra till hållbar tillväxt genom att attrahera inflyttning och motverka utflyttning. Något som också är centralt för arbetsmarknadens kompetensförsörjning.
- Jämställdhet förbättrar företags och organisationers innovationsförmåga, bland annat genom att arbetet blir effektivare om både kvinnor och män deltar i ledning, planering och genomförande.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

12. SEPARATA DELAR

12.1 Större projekt som ska genomföras under programperioden

Tabell 27: Förteckning över större projekt

Projekt	Planerat datum för anmälan/inlämnande (år, kvartal)	Planerat startdatum (år, kvartal)	Planerat slutdatum (år, kvartal)	Insatsområden – Investeringsprioriteringar
---------	---	-----------------------------------	----------------------------------	--

12.2 Resultatram för det operativa programmet

Tabell 28: Resultatram per fond och regionkategori (sammanfattande tabell)

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandeste g	Om lämpligt, måtenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag			50			200,00
1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Finansiell indikator	Euro			36 670 078			122 233 592,00
2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	Eruf	Mer utvecklade	Finansiell indikator	Euro			4 070 462			20 352 312,00
2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	Eruf	Mer utvecklade	Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet	Antal företag			12			

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandesteg	Om lämpligt, mätenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationstekniken	Eruf	Mer utvecklade	Tillfört antal företag som har fått tillgång till bredband på minst 100Mbits/s	Antal			0			350,00
3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklade	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag			496			1 985,00
3 - Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklade	Finansiell indikator	Euro			43 106 197			143 687 324,00
4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag			75			300,00
4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Finansiell indikator	Euro			6 960 491			23 201 636,00
5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätfrastruktur	Eruf	Mer utvecklade	Finansiell indikator	Euro			29 307 329			97 691 098,00
5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätfrastruktur	Eruf	Mer utvecklade	Antal transportlösningar	Transportlösningar			5			20,00

12.3 Relevanta partner som deltar i utarbetandet av programmet

Följande partnerskap har involverats i programskrivningsprocessen:

Utvecklingsrådet i Västerbotten

Kommungrupperingarna: Trekom, Region 8 samt Umeåregionen

Arbetsförmedlingen

Coompanion

Företagarna

Handelskammaren

Handikappföreningarnas samarbetsorgan HSO

Landsorganisationen i Sverige LO

Lantbrukarnas Riksförbund LRF

Luleå Tekniska Universitet

Länsbildningsförbundet

Länsbygderådet

Länsstyrelsen i Västerbotten

North Sweden European Office

Pensionärernas riksorganisation PRO

Sametinget

Skogsstyrelsen

Sveriges geologiska undersökningar SGU

Sveriges Lantbruksuniversitet

Sveriges pensionärsförbund SPF

Tillväxtverket

Tjänstemännens centralorganisation TCO

Trafikverket

Umeå Universitet

Västerbottens idrottsförbund

Västerbottens Läns Landsting

Regionala partnerskapet Norrbotten:

Arbetsförmedlingen

Företagarna i Norrbotten

Kommunförbundet Norrbotten

Landsorganisationen i Sverige LO

Luleå tekniska universitet

Länsstyrelsen

Norrbottens läns landsting

Norrbottens Handelskammare

Svenska akademikers centralorganisation SACO

Sametinget

Trafikverket

Utöver de ovan nämnda partnerskapen har följande aktörer involverats i programskrivningsprocessen:

Kommuner:

Arjeplogs kommun

Arvidsjaurs kommun

Bjurholms kommun

Bodens kommun

Dorotea kommun

Gällivare kommun

Haparanda kommun

Jokkmokks kommun

Kalix kommun

Kiruna kommun

Luleå kommun

Lycksele kommun
Malå kommun
Nordmalings kommun
Norsjö kommun
Pajala kommun
Piteå kommun
Robertsfors kommun
Skellefteå Kommun
Sorsele kommun
Storumans kommun
Umeå kommun
Vilhelmina kommun
Vindelns kommun
Vännäs kommun
Åsele kommun
Älvsbyns kommun
Överkalix kommun

Övertorneå kommun

Myndigheter/offentliga aktörer:

Arbetsförmedlingen

Högskoleförbundet Östra Norrbotten

Jordbruksverket

Kommunförbundet Norrbotten

Lapplands Lärcentra

Leader Polaris

Luleå Tekniska Universitet

Länsstyrelsen Norrbottens län

Länsstyrelsen Västerbotten

Mare Boreale

Norrbottens läns landsting

Post- och telestyrelsen

Region Västerbotten

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Sametinget

Skogsstyrelsen

Skolverket

Sveriges Lantbruksuniversitet

Svenska ESF-rådet

Tillväxtverket

Trafikverket

Umeå Universitet

Västerbottens läns landsting

Intresseorganisationer/föreningar:

Centerpartiet

Coompanion

Föreningen Norden Norrbotten

Företagarna Norrbotten

Företagarna Västerbotten

Handikappförbundens samarbetsorgan (HSO)
Kreditgarantiföreningen Norr
Landsorganisationen i Sverige, LO
Lantbrukarnas Riksförbund, LRF Norrbotten
Lantbrukarnas Riksförbund, LRF Västerbotten
Länsbygderådet i Västerbottens län
Norrbottens Idrottsförbund
Norrbottens Bildningsförbund
Norrbottens Handelskammare
Moderaterna
Region 8
Tjänstemännens centralorganisation, TCO
Samordningsförbundet Skellefteå
Samordningsförbundet Umeå
Svenska samernas riksförbund (SSR)
Västerbottens Bildningsförbund
Västerbottens Handelskammare

Västerbottens idrottsförbund

Andra aktörer/projekt:

Acusticum Science Park

Almi Företagspartner Nord

Almi Invest

Apoidea AB

Argentis AB

Bergforsk

Boden Turism

Business Sweden

Business Sweden Norrbotten

Centek AB

Connect Norr

Creative Consulting/Lnab

Designlabland

Destination Skellefteå AB

EISCAT Scientific Association

Folkets hus och parker

Generator Sverige

Hushållningssällskapet Rådgivning Nord AB

Innovation Västerbotten

Innovationsluss Norr

InternetBay AB

Invest in Norrbotten

IS Pite

IT Norrbotten AB

IUC Västerbotten AB

Kulturkraft HB

Leia företagshotell AB

Luleå Näringsliv AB

Nenet

Norrlandsfonden

North Sweden European Office

Ottoson Consulting

Priorum/Winnet Norrbotten

ProcessIT Innovations

Progressum i Kiruna AB

Skebit AB

Skellefteå Kraft

Skogstekniska klustret

SP Trä

Swerea Mefos

Sveriges Geologiska Undersökning Malå

Teknikens hus

The Interactive Institute Swedish ICT AB

Umeå Biotech Incubator

VIA Västerbotten

Västerbottens Turism

Dokument

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
Förhandsvillkor Övre Norrland	Programbilagor	2014-okt-27		Ares(2014)4142264	Förhandsvillkor Övre Norrland	2014-dec-10	nolofann
MKB Övre Norrland	Programbilagor	2014-nov-25		Ares(2014)4142264	MKB Övre Norrland	2014-dec-10	nolofann
Förhandsutvärdering Övre Norrland	Programbilagor	2014-feb-26		Ares(2014)4142264	Förhandsutvärdering Övre Norrland	2014-dec-10	nolofann
Tabeller och bilder Övre Norrland	Programbilagor	2014-okt-27		Ares(2014)4142264	Tabeller och bilder Övre Norrland	2014-dec-10	nolofann